

VIER GENERATIES LAMPE IN DE TEXTIEL

VIER GENERATIES LAMPE IN DE TEXTIEL

1797 - 1995

**STICHTING GENEALOGIE JACOBUS LAMPE
UIT METTINGEN**

VIER GENERATIES LAMPE IN DE TEXTIEL

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
------------------------	----------

Inleiding	9
------------------------	----------

De geschiedenis van de confectie en detailhandel in Nederland.

De Sternhof.

HOOFDSTUK I	15
--------------------------	-----------

De oprichting van de firma “Gebrs. Lampe”, op 24 maart 1834,
door Bernard, Benedictus en Hermann Lampe.

HOOFDSTUK II.....	23
--------------------------	-----------

De uitbreiding en verbouwing van het winkelpand in Sneek en
de nazaten van de oprichters van de firma “Gebrs. Lampe”.

HOOFDSTUK III	37
----------------------------	-----------

Het overlijden van Bernhard Gerhard Lampe in 1858, de oudste
firmant en oprichter. Hij wordt opgevolgd door zijn zoon Bernhard
Cornelius Lampe.

Anton Georg Lampe, zoon van Benedictus Lampe, treedt toe als
firmant en een anekdote over het optreden van Benedictus Lampe.

Hij trekt zich terug uit de zaak in 1886 en zijn zonen Julius en August
worden tot compagnon benoemd.

HOOFDSTUK IV..... 43

In 1880 wordt een nieuw firma-contract gesloten en de sprong naar het westen van Nederland ondernomen. In de firma treden toe: Bernard Arnold, zoon van de overleden Bernhard Cornelius en twee zonen van Hermann Heinrich: Bernhard Gerhard en Herman Joseph Lampe.

Anton Georg, zoon van Benedictus, trekt zich op 20 februari 1893 uit de zaak terug.

Er zijn problemen met het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit.

De vijf zonen van Julius Lampe en de zes nazaten van Herman August Lampe. Terug naar Duitsland. Julius overlijdt op 29 januari 1903.

HOOFDSTUK V 59

Een nieuw firma-contract en de splitsing in drie groepen die met gescheiden beurzen werken t.w.: Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. De opvolgers van Anton Georg Lampe en de zakelijke activiteiten van zijn zonen Silver en Vincenz Lampe.

HOOFDSTUK VI..... 65

De splitsing van Amsterdam , Rotterdam en Den Haag in drie afzonderlijke firma's.

Het overlijden van Vincenz Lampe en de gevolgen daarvan.

J.H.A. Lampe, mede-oprichter van Philam confectie.

De firma Schröder & Brenninkmeijer uit Utrecht en de firma

H. Brenninkmeijer & Co uit Leeuwarden treden toe tot de

inkoopcombinatie. De eerste vestigingen in Arnhem en Nijmegen.

HOOFDSTUK VII..... 89

De zaak “Lampe tegen Lampe”, het eerste proces nadat de betrekkelijk nieuwe “naamwet” in Nederland was ingevoerd.

HOOFDSTUK VIII 97

Het feest naar aanleiding van het 100 jarig bestaan in 1934.

De oorlogsjaren.

Experimentele televisie uitzendingen in 1948.

HOOFDSTUK IX..... 119

De grote expansie na de 2e wereldoorlog; er worden 13 nieuwe zaken geopend.

De firma “Gebrs. Voss” uit Nijmegen treedt toe tot de inkoopcombinatie.

Modehuis H.B., voorheen Brenninkmeijer en Co, sticht in Enschede een filiaal onder de naam Lampe.

HOOFDSTUK X..... 143

Gebrs. Lampe Rotterdam en Amsterdam veranderen hun juridische structuur. De fusie in 1969 tussen Peek & Cloppenburg N.V. en Lampe Nederland B.V.

HOOFDSTUK XI..... 153

De nazaten van Hermann Heinrich Lampe ^(IV.14).

De firma’s: B. Henr. Lampe en Gebrs. Lampe Spuistraat te Den Haag.

Bernard Heinrich Lampe, Carolus Augustus Lampe,

Bernard Gerhard Lampe en Hermann Joseph Lampe.

HOOFDSTUK XII..... 171

De zakelijke activiteiten van de nazaten van Johann Hermann Anton Lampe ^(IV.6).

Johann Felix ^(VI.27), oprichter van J.F. Lampe & Co te Leeuwarden,

Anton Gerhard Lampe ^(VI.33), oprichter van A.G. Lampe in Nijmegen

en Clemens August Lampe ^(VI.36), oprichter van C.A. Lampe in Tilburg.

NABESCHOUWING.....	189
INDEX.....	197
AFBEELDINGEN REGISTER	205

1e Druk 1996

Voorwoord

Ernst Lampe ^(VII.93) heeft voor het nageslacht van de familie Lampe “*de geschiedenis van de zakelijke activiteiten van de nazaten van Jacobus Lampe en meer in het bijzonder de firmanten van de firma Gebrs. Lampe*” geschreven. Het verhaal dat oorspronkelijk was toegespitst op de geschiedenis van de Gebrs. Lampe, konden worden aangevuld met de zakelijke activiteiten van andere familieleden. Vandaar dat dit boek nu de titel heeft: “*4 generaties Lampe in de textiel*”. De tekst van zijn verhaal is door Carl Lampe ^(VIII.73) in dit boek verwerkt en aangevuld met o.a. foto’s. Dit werd financieel mogelijk gemaakt door de opbrengsten uit donaties aan de “Stichting Jacobus Lampe”.

Verschillende familieleden hebben geholpen met informatie- en fotomateriaal. Dit boekwerk werd mede mogelijk gemaakt door de inbreng van: Jos Lampe ^(VII.91), Helen Lampe ^(VIII.29), Ebo Lampe ^(VII.94), Hans Peskens ^(VI.87.k.10), Ben Lampe ^(VII.146), Bea Drontmann-Lampe ^(VIII.90), Bernie Wijffels-Lampe ^(VII.104), Hermann Brenninkmeijer, Jan Lampe ^(VIII.109), Riek Lampe-Poelmans ^(VIII.35), Johan Lampe ^(VII.128), en Toop Lampe-Brecheisen ^(VIII.49).

Het is mogelijk dat in een 2e druk eventuele aanvullingen op deze geschiedenis verwerkt zullen gaan worden wanneer blijkt, dat familieleden onder ons hier nog een belangrijke bijdrage aan kunnen leveren.

Zoals u wellicht weet, werd veelal de tweede naam van onze voorouders gebruikt als roepnaam. Alleen in die gevallen zullen wij de roepnaam onderstrepen.

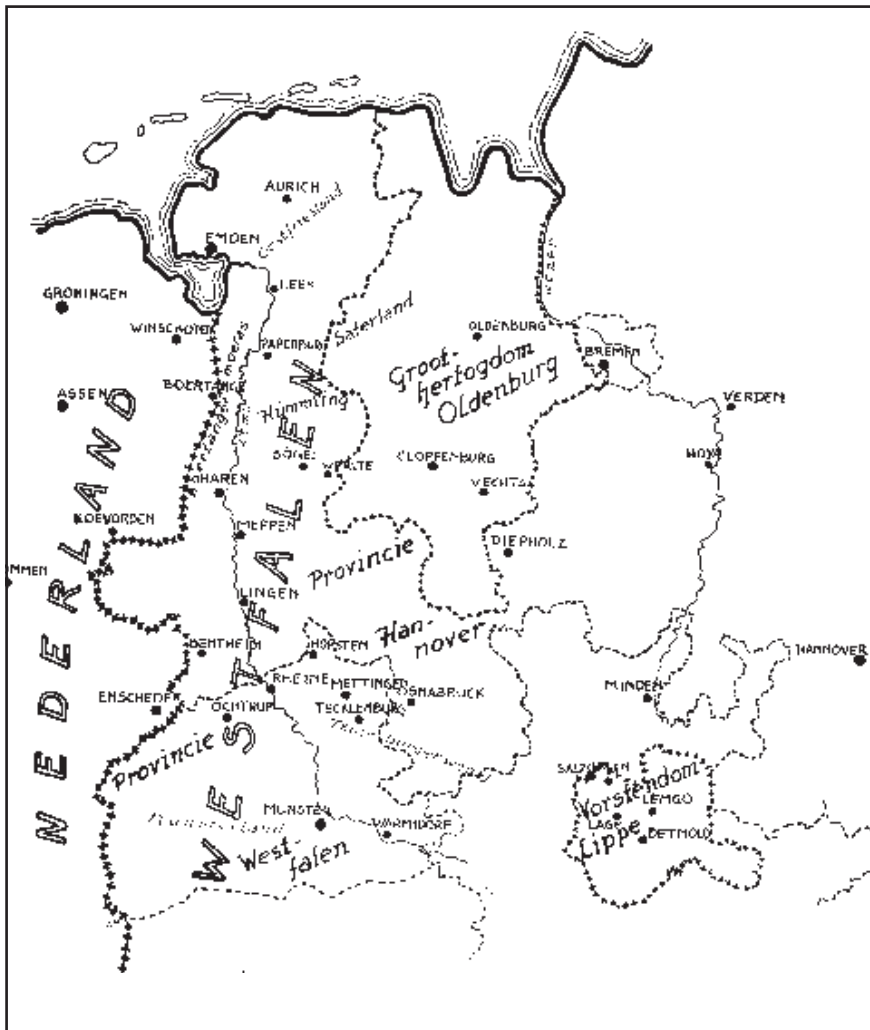
In dit verhaal worden telkens de “generatiegetallen” vermeld zoals die voorkomen in het registratieboek “Genealogie van de familie Lampe”. Achterin dit boek vindt u een index van alle hierin vermelde namen. Wanneer u een goed inzicht wilt krijgen in de familierelaties en gebeurtenissen, dan is het in het bezit hebben van dit naslagwerk aan te bevelen.

Wij hopen dat u door het lezen van deze geschiedenis een beeld krijgt van de ontwikkelingen die in de afgelopen decennia op zakelijk gebied hebben plaatsgevonden. Reden waarom onze familie samen met andere families uit Mettingen, Recke en Hopsten “de koningen der confectie” werden genoemd.

Stichting Jacobus Lampe.

Stichting genealogie Jacobus Lampe uit Mettingen

Overzichtskaartje (na 1866)

Inleiding

De geschiedenis van de confectie en detailhandel in Nederland.

Er zijn twee dingen die opvallen in de geschiedenis van de confectie-detailhandel in Nederland. In de eerste plaats, dat deze handel zich uitsluitend in Rooms-Katholieke of in Joodse handen bevindt - terwijl Nederland toch als een Protestants land te boek staat - en ten tweede, dat de Rooms-Katholieken onder hen voor het overgrote deel afkomstig zijn uit Duitsland, met name uit Westfalen of uit de aangrenzende streken van Oldenburg en Hannover.

Dat er in deze tak van de handel géén Protestanten te vinden waren (de firma v.d. Brul maakte hierop één van de weinige uitzonderingen) valt te verklaren uit het feit, dat het winkelbedrijf niet erg in aanzien stond en als “stand” b.v. veel lager geschat werd dan de export- en engroshandel. Deze laatst genoemde takken van de commercie genoten daarom dan ook de voorkeur als men zich in de handel wilde begeven. Bovendien hadden de Protestanten alle mogelijkheden een bestaan te zoeken - en te vinden - in alle openbare betrekkingen. Ondanks de officiële godsdienstvrijheid van 1848 bleef het voor de Katholieken, evenals trouwens voor Joden, moeilijk, zo niet onmogelijk, een benoeming in de hogere ambten te verkrijgen. Dit is zeker mede één van de redenen geweest waardoor deze beide groepen zich in de detailhandel hebben begeven.

Dat de Katholieken onder hen voor de overwegende meerderheid uit Westfalen afkomstig waren, had een heel andere oorzaak. De handel tussen Westfalen en Nederland dateert al uit de Middeleeuwen. Bij privilege uit 1248 werd er al aan vier Duitse steden, waaronder Osnabrück en Münster, tolvrijheid in de Nederlandse havens verleend. In een document uit 1393 wordt er al over de z.g. “Deventer Hellweg” gesproken, waarover vanuit de stad Deventer, via Enschede en Gronau, een regelmatige bodedienst met Münster in Westfalen werd onderhouden.

In de 15e eeuw voorzagen de handelaren uit de stad Deventer, Westfa-

len van vis, boter, zout, traan, ijzer, bont, leer, papier en...bierpullen. Als tegenprestatie kwam hiervoor uit Westfalen linnen naar Holland en dat vond vanuit Deventer via Amsterdam zijn weg over de gehele wereld. Dit Westfaalse linnen was van een uitstekende kwaliteit en zeer geliefd voor het vervaardigen van de kleding der matrozen en het maken van zeilen voor de schepen van de Hollandse handelsvloot. De mindere kwaliteiten werden gebruikt om er balen van te maken, waarin de ruwe katoen werd verpakt en verscheept van Zuid-Amerika naar Europa.

De grootste bloei van deze handel viel in de 18e eeuw. Toen de Bataafse Republiek door de Fransen werd bezet en Napoleon in 1806 het Continentale Stelsel afkondigde, waardoor de export van de produkten van het Continent naar Engeland werd verboden, was dit ook voor de handel tussen Westfalen en de Nederlanden een behoorlijke slag.

Westfalen was in de eerste helft van de 17e eeuw, door de Dertigjarige Oorlog, sterk verarmd. Het gevolg hiervan was, dat vele boerenzoons elders emplooi moesten zien te vinden. Velen van hen trokken in de zomer naar het nabijgelegen Holland, om daar als seizoenarbeider te gaan werken. In het arme Drente konden zij werk vinden als turfsteker, maar veel aantrekkelijker was het, om naar de rijkere provincies Groningen en vooral Friesland te gaan en zich daar als grasmaaier, ofwel “Hannekemaaiër” zoals ze daar genoemd werden, te verhuren. Zij bleven dan de zomer over en waren bij de boer, aan wie zij hun diensten verleenden, intern. De boerin, die voor hun bewassing zorgde, was dikwijls vol bewondering voor de goede kwaliteit van het linnen, die zij in haar wastobbe vond, waarvan hun kleding was gemaakt.

Zij vroeg hun daarom een lap van dit thuis gesponnen en geweven linnen

Tiötten verlaten hun dorp op weg naar Holland.

mee te brengen als zij het volgend jaar terug zouden komen.

De beste kwaliteit en het fijnste linnen was afkomstig uit het dorpje Mettingen, of uit de daar vlak bij gelegen plaatsjes Recke en Hopsten. Het gold als een bijzonderheid dat men dáár de kunst verstond uit één pond vlas een draad te spinnen met een lengte van 23 mijl.

Door deze uiterst dunne draad was men in staat een zeer fijne kwaliteit linnen te vervaardigen. Mettingen was dan ook bij voorkeur de plaats waar men linnen vandaan haalde om mee te nemen naar Holland, wanneer de produktie thuis niet toereikend was of men de kwaliteit ervan niet goed genoeg vond. In Mettingen bestond dan ook al sinds het einde van de 17e eeuw het “*Manufacturwarenlager Bunke auf der Haar*”, waar niet alleen de boerenzoons linnen konden kopen om mee te nemen naar Holland, maar waar bovendien rondtrekkende kooplui en marskramers buiten het linnen ook andere manufacturen konden betrekken om hiermee hun marskraam te vullen. In Mettingen kreeg men al gauw door, dat er met het Westfaalse linnen in Holland goede zaken te doen vielen. Vele Mettinger boerenzoons verhuurden zich dan ook niet meer als hannekemaaiër, maar trokken er met een voorraad linnen op uit, welke zij in Friesland gingen verhandelen.

Een document, gedateerd 24 April 1797, getuigt van deze handelsactiviteit. Het is afgegeven door “De Nationale Vergadering, representerende het Volk van Nederland” en opgesteld ten gunste van “Burger H.H. Sultemeijer”. Deze Hermann Sultemeijer, afkomstig uit Mettingen, dreef een grossierderij in manufacturen waarvan de Mettinger kooplui hun goederen betrokken. Hieruit blijkt dat vele Mettinger kooplui, teneinde gemakkelijker handel te kunnen drijven in Holland, domicili gekozen hadden in de provincie Friesland. Men noemde ze dan ook al gauw “Fijndoekspoepen” en thuis werden zij “Hollandgänger” genoemd. Over zichzelf spraken zij als “Tiötten”. Zij vormden een soort “clan”, die zelfs een eigen taal bezat, de z.g. “Tiötten-Sprache”, door henzelf “Humpisch” genoemd. Dit was, en is voor wat er nog van bekend is, een werkelijke taal en niet een dialect.

Er zijn verschillende verklaringen gegeven voor de herkomst van het woord “Tiötte”. Sommigen beweren dat het zijn oorsprong vindt in het Gotische woord “Tiuhan”, dat in het Oud Saksisch “Tichan” zou zijn

geworden en dat “ziehen” of “trekken” betekende. Een “Tiötte” zou dus een “umherziehender Kaufmann”, oftewel een “marskramer” zijn. Een andere verklaring, gebaseerd op het feit dat een stamverwante taal voorkomt onder smokkelaars uit de Belgische Kempen, zegt dat het woord “Tiötte” komt van het Kempische “Teuten” of “Teuteln”, dat “ruilen” of “kwanselen” betekent. Hoe het ook zij, beide verklaringen komen er op neer, dat een “Tiötte” een marskramer is, en Mettingen kan worden beschouwd als de bakermat van het “Humpisch”, de geheimtaal van de Tiötten uit die streek.

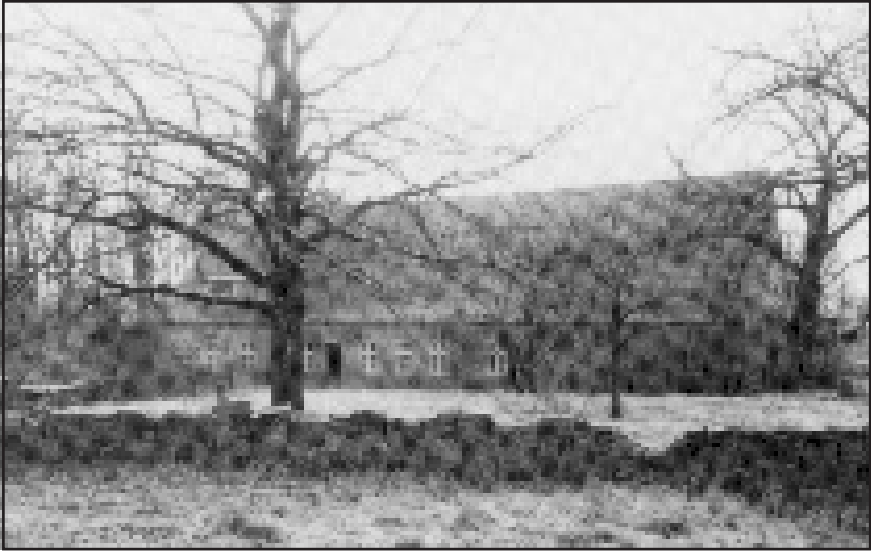
Het is een geheimtaal in de meest strikte zin van het woord. Het werd nl. alleen door de Mettinger kooplui onder elkaar gesproken, als zij bij het drijven van hun handel niet wilden dat hun gesprekken afgeluisterd werden door een buitenstaander. Tot deze laatsten rekenden zij trouwens ook hun

eigen vrouwen. De taal stond dan ook niet opgeschreven, maar werd van geslacht op geslacht in de mannelijke lijn doorgegeven. De vrouwen uit de families waren niet alleen onmachtig deze taal te spreken, maar konden het bovendien ook niet verstaan. Tot aan de Tweede Wereldoorlog werd er door enkele Hollandse detaillisten, die afstamden van de oorspronkelijke Mettinger Tiötten, zoals de Lampe’s en de Brenninkmeijer’s deze taal nog gesproken wanneer zij met elkaar, in het bijzijn van fabrikanten, een zakelijk gesprek voerden.

Marskramer met kiepe, opname uit 1899.

De Sternhof

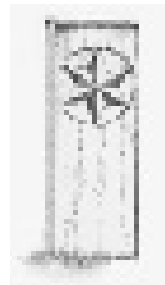
De Sternhof, geboortehuis Jacobus Lampe

Dit is het vooraanzicht van “de Sternhof”, gelegen in het zich op 8 km. ten noordwesten van Mettingen bevindende plaatsje Recke. Hier is Jacobus Lampe ^(1,2) geboren. Deze foto is gemaakt in 1992. De boerderij stond nog steeds bekend als “Der Lampehof”. De hoeve kwam bij vererving in handen van Maria Ludovica Lampe, die met Gerhard Heinrich Berghaus in het huwelijk trad. Het huis is nu in het bezit van de achterkleindochter Berghaus.

Zij-aanzicht “ de Sternhof”.

Zij-aanzicht van “de Sternhof”. De hof kwam aan deze naam omdat in de houten stijlen van de toegangspoort sterren waren ingesneden. Jacobus is omstreeks 1717 naar Mettingen verhuisd en aldaar op 4 februari 1717 in het huwelijk getreden met Catharina Crusemeijer.

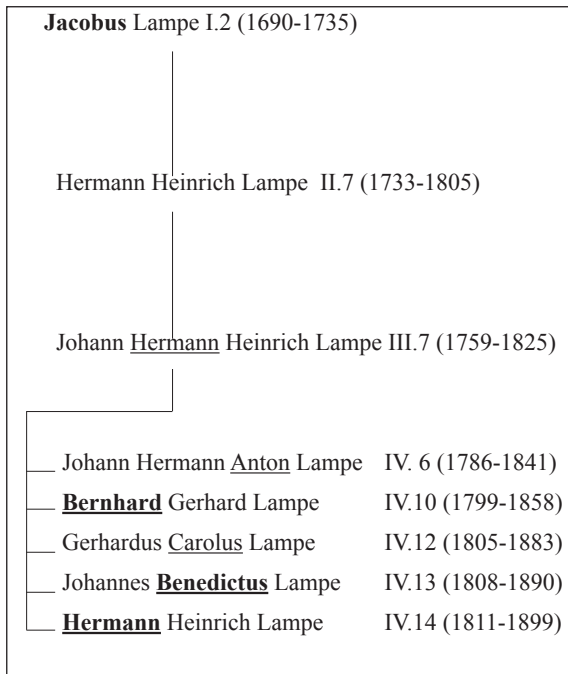

HOOFDSTUK I

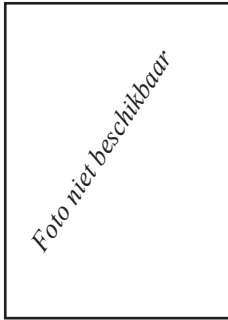
De oprichting van de firma “Gebrs. Lampe”, op 24 maart 1834, door Bernard, Benedictus en Hermann Lampe.

Johann Hermann Heinrich Lampe ^(III.7), een achterkleinzoon van Jacobus Lampe ^(I.2), geboren in oktober 1759 te Mettingen, was al in 1797 “Hollandgänger”. Er bestaan documenten waaruit blijkt dat hij toen al Bolsward bezocht om daar als “Fijndoekspoep” handel te drijven.

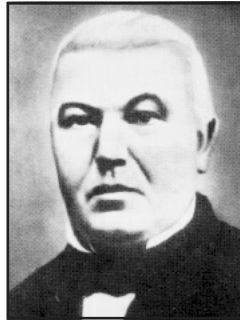
Zijn zoon Johannes Benedictus ^(IV.13), geboren in 1808 te Mettingen, volgde het voorbeeld van zijn vader. Hij bleek echter een modernere en zakelijkere geest te bezitten. Het ontbrak hem ook niet aan ondernemingsdurf, want in 1833 huurde hij op het Grootzand te Sneek een winkelpand waarin hij, samen met zijn broers Bernhard Gerhard ^(IV.10), geboren 1799 en Hermann Heinrich ^(IV.14), geboren 1811, in 1834 een manufacturen- en stoffenhandel zou beginnen onder de naam “Gebrs. Lampe”.

De drie oprichters van de firma “Gebres.Lampe”

Bernhard Lampe (IV.10)
1799-1858

Benedictus Lampe (IV.13)
1808-1890

Hermann Lampe (IV.14)
1811-1899

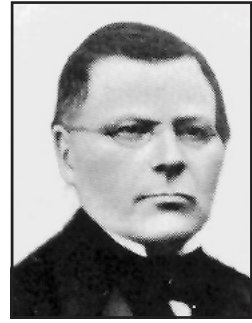
De inbreng van de drie broers in de nieuw opgerichte firma was bij lange na niet gelijk. Bernhard ^(IV.10) als oudste, stond op de opnings-balans vermeld met een deelname van f 6.146,60, terwijl Benedictus en Hermann ieder, respectievelijk maar voor f 803,14 en f 408,06 deelnamen. Het totale beginkapitaal bedroeg dus f 7.357,80, voor die tijd een zeer aanzienlijk bedrag als we bedenken dat de gebroeders Clemens en August Brenninkmeijer in 1841 met een kapitaal van slechts f 3.301,16 zouden beginnen. Ondanks de ongelijke inbreng van de drie broers was er overeengekomen, dat de eventueel te behalen winst wél gelijkelijk verdeeld zou worden. Toen dan ook in 1834, aan het einde van het eerste boekjaar, een batig saldo van f 1.018,91 bleek te zijn behaald, ontving ieder der firmanten f 339,36 op zijn rekening.

Dat Bernhard ^(IV.10) zoveel kapitaalkrachtiger was dan zijn broers, was hoogstwaarschijnlijk te danken aan het feit, dat hij in 1827 gehuwd was met Maria Antonette ten Brink, een dochter uit één van de rijkste koopmansgeslachten uit Mettingen. De twee jongere broers waren daarentegen nog ongehuwd. Benedictus ^(IV.13) zou in 1837 met Maria Amalia Stockmann trouwen, eveneens een dochter uit een koopmansgeslacht, waarvan nu nog verschillende nazaten in Holland in de confectie werkzaam zijn, terwijl Hermann ^(IV.14) zich in 1839 met Julianna Genovefa Rahe, enige dochter uit een boerengezin, in de echt zou verbinden.

Kopie van de originele
openingsbalans
uit 1834.

Gedans van 1834	
<p>Gedr. Lampe, aan Gebt. Lampe, Credit "debet" Goetweel 3341.56 " 992 Bankschuldt 2390.75 1833 51.97 5043.97</p>	<p>12732.51 5043.97 7688.54</p>
<p>Bernhard Lampe's 5922.35 Benedictus Lampe 630.13 Hermann Lampe 716.95</p>	<p>6669.43 5922.35 630.13 716.95 1018.97 339.36</p>
Bernhard Lampe	<p>1833 Bernhard Lampe's Credit 616.66 van het Jaar 1834 Invalde 263.84 6392.44 hetzelfde Jaar uitgekomen 579.09 5822.35 Verdiens 339.36 6161.71 - 6161.71</p>
Benedictus Lampe	<p>1833 Benedictus Lampe aan de Compagnie Credit 803.14 van het Jaar 1834 Invalde 32.12 835.26 hetzelfde Jaar uitgekomen 205.13 630.13 Verdiens 339.36 969.49 - 969.49</p>
Hermann Lampe	<p>1833 Hermann Lampe aan de Compagnie Credit 488.06 van het Jaar 1834 Invalde 16.32 484.38 hetzelfde Jaar uitgekomen 238.43 218.95 Verdiens 339.36 556.31 - 556.31 te Samen 7688.54</p>

Hermann ^(IV.14) zou wel compagnon in de firma blijven, maar zijn liefde ging meer uit naar het boerenbedrijf. Hij bleef dan ook het grootste deel van het jaar in Mettingen, of liever gezegd in het nabijgelegen buurtschap Wulfers, waar hij op de boerenhofstede van zijn schoonvader woonde en werkte.

*Hermann Heinrich
Lampe (IV.14)
1811-1899*

Hij werd ter plaatse dan ook, zoals dat bij boeren wel meer gebeurde, niet meer Lampe maar Rahe genoemd, omdat hij erfgenaam van de hofstede was geworden. In het Mettinger dialect werd Rahe uitgesproken als Raoun en Bernard Gerhard Lampe ^(V.56), de zoon van Hermann, werd dan ook in de volksmond “Raoun Gierd” genoemd.

De positie van Hermann Lampe was in feite wel uitzonderlijk, gezien het feit dat hij compagnon was in een textielfirma in Holland en daar alle geldelijke voordelen van genoot, terwijl hij in werkelijkheid het boerenbedrijf in Mettingen bleef uitoefenen.

Over het toen geldende gewoonterecht aangaande de erfopvolging en de daarmee verbandhoudende naamsveranderingen, zal in hoofdstuk XI nader gesproken worden.

Logo Gebrs. Lampe

*Pand in Sneek aan het Grootzand, voorheen "het Scharne".
Foto van 1833.*

*Het linkerpand werd aanvankelijk gehuurd en in 1838 werd het gekocht voor de
somma van f 3.600,--. In 1856 werd het aangrenzende pand aan de rechterzijde
op de foto aangekocht voor f 2.400,-- . Beide panden werden samengetrokken,
wat goed te zien is aan de dakconstructie op de foto op pagina 24.*

Het was heel gewoon, dat de Mettinger families die hun zaak in Holland hadden, hun woonstede in Mettingen of omgeving aanhielden en hun gezinnen daar achterlieten wanneer zij zelf naar Holland gingen. In de meeste families was dit een ongeschreven wet en bij enkele, zoals de Lampe's en Brenninkmeijer's, was in de stichtingsakte van de firma zelfs bij verschillende familieleden de clausule opgenomen, dat het voor de vrouwen van de "Hollandgänger", die een zaak in Nederland hadden gesticht en daar dus de meeste maanden van het jaar verbleven teneinde hun handel te drijven en zaken te doen, verboden was een woonplaats te kiezen in de stad waar de man zijn zaak gevestigd had. Men vreesde namelijk dat de aanwezigheid van vrouwen, de mannen van hun werk af zou houden. Daar zij zich dus toch niet in de zakelijke woonplaats van hun man konden vestigen, liet men ze rustig in Westfalen wonen, waar zij een klein boerenbedrijf exploiteerden en zich bovendien geheel alleen voor de taak van de opvoeding der, meestal talrijke, kinderen zagen geplaatst.

De mannen kwamen in de regel, een enkele uitzondering daargelaten, slechts tweemaal per jaar thuis. Dit gebeurde omstreeks Kerstmis om dan in de loop van januari of begin februari weer te vertrekken, en in de zomervakantie, de maanden juli en augustus. Het is dan ook zeer begrijpelijk, dat wanneer men de geboortedata van de kinderen uit de gezinnen der "Hollandgänger" bekijkt, het opvalt dat het merendeel van de verjaardagen in de maanden september/oktober en februari/maart valt.

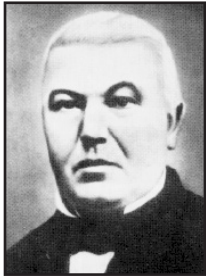
In de eerste helft van de negentiende eeuw waren de mannen genoodzaakt per reiswagen naar huis te gaan, maar vanaf 1856 konden zij het nabijgelegen Ibbenbüren per trein bereiken. Dit station lag ongeveer 6 km van Mettingen verwijderd, aan de zuidzijde van een heuvelrug. Veelal reisden de Mettinger kooplui, wanneer zij voor vakantie naar huis gingen, met dezelfde trein. Bij hun aankomst wemelde het stationnetje dan van de kinderen die er met paard en wagen naartoe gekomen waren om hun vaders af te halen. Dit was voor de kinderen een groot halfjaarlijks feest en zij hadden het er graag voor over om de weg naar huis terug te voet af te leggen, want dan beklommen de vaders de wagens en was er voor de kinderen geen plaats meer.

Alles wat dus maar even lopen kon, ging dan ook mee en bij aankomst

van de vaders was het op het station een sorteren en verdelen van kinderen. Het gebeurde heel dikwijls dat de kinderen de vaders niet kenden en ook omgekeerd, daar de peuters bij het laatste vertrek naar Holland nog in de wieg lagen, en bij thuiskomst van de vaders, intussen flink uit de kluiten gewassen waren. Men vroeg daarom, indien het een onbekende leek, naar de naam en toenaam, om op die manier uit te kunnen vinden bij wie de spruit thuishoorde. Daar de voornamen in één en dezelfde familie dikwijls gelijkkluidend waren, noemde men in plaats van de achternaam meestal de naam van de hofstede waarop zij thuis hoorden. Dit om verwarring te voorkomen. Deze wonderlijke toestand is zo tot aan het einde van de 19e eeuw voort blijven bestaan, want pas na ± 1890 is men ertoe overgegaan met het gehele gezin in Holland te gaan wonen.

Een van de eersten die dit besluit nam en ook ten uitvoer bracht, was de zoon van Johannes Benedictus Lampe ^(IV.13), Hermann August Lampe ^(V.46) genaamd, die in 1894 naar Den Haag verhuisde. Maar later meer hierover.

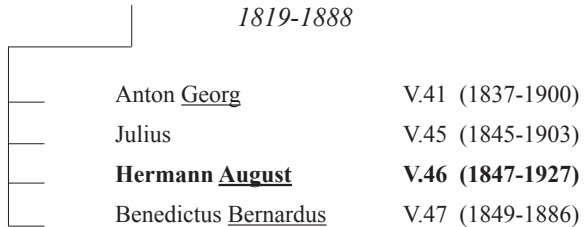
Hermann August Lampe, zoon van Benedictus Lampe, verhuisde als één van de eersten van de firmanten van de fa. Gebrs. Lampe met zijn gezin in 1894 naar Holland.

Benedictus Lampe (IV.13) gehuwd met Amalia Stockmann

1808-1890

1819-1888

Hoofdstuk II

De uitbreiding en verbouwing van het winkelpand in Sneek en de nazaten van de oprichters van de firma “Gebrs. Lampe”.

Om de draad van de geschiedenis der firma “Gebrs. Lampe” weer op te pakken: de zaak te Sneek floreerde behoorlijk en alles ging naar wens. Op 3 november 1838 kreeg men de gelegenheid en, wat even belangrijk was, men was ook in staat, het gehuurde pand aan het Grootzand voor de somma van f 3.600,-- in eigendom te verkrijgen. In het jaar daarop werd het pand vertimmerd voor een bedrag van f 509,-- en in 1844 vond er een grondige verfraaiing en verbouwing van het interieur plaats, waarvoor men op de balans een bedrag van f 2.031,-- genoteerd ziet. Dit was, zeker gezien de koopsom van het pand tien jaar daarvóór, een behoorlijke uitgave voor die tijd. Behoudens enkele kleine opknappertjes in de jaren 1850, 1851 en 1854, waarvoor respectievelijk f 425,--, f 250,-- en f 599,-- werd uitgegeven, vonden er gedurende ruim tien jaar geen grote investeringen meer plaats. In 1855 werd het echter noodzakelijk de winkel te vergroten en hiermee was in eerste instantie een bedrag van f. 2.600,-- gemoeid. De uitbreiding bleek echter niet voldoende en toen de firmanten in 1856 de kans kregen een aangrenzend pand, gelegen aan het **Scharne** te kopen, aarzelden zij niet dit te doen en op 10 mei van dat jaar werd de koopakte getekend en het belendende perceel voor de somma van f. 2.400,-- in eigendom verkregen. Het duurde nog enige tijd alvorens men het pand kon betrekken maar in 1858 was het zover. Het nieuwe pand werd bij het oude getrokken, waarvoor f 2.047,70 aan verbouwingskosten moest worden gemaakt. De winkel werd voor een bedrag van f 623,77 opgeknapt.

Dat de winkel werd vergroot en vernieuwd hield niet in, dat men de klanten op het platteland niet meer aan huis bezocht. Naast het werken in het winkelbedrijf bleef men als marskramer de boerenhofsteden afreizen. Het enige verschil met vroeger bestond hierin, dat men nu alleen met “stalen” in zijn zak op reis ging.

De klanten konden dan hun bestellingen opgeven, die de volgende reis

werden meegebracht en afgeleverd. Dit systeem van handel drijven is men trouw gebleven zolang de zaak in Sneek is blijven bestaan. Pas toen er filialen in het westen van het land waren gevestigd en men in het eerste kwart van de twintigste eeuw het moederhuis in Sneek ging sluiten, is hier een einde aan gekomen.

Gebr. Lampe

Foto pand Sneek Gebrs. Lampe aan het Grootzand

Scharne: Het pand van de Firma Lampe was gelegen aan het Grootzand. De overzijde van het water viel vóór 1835 nog buiten de gemeente Sneek. Er lagen daar nog enkele boerderijen en werd daardoor in de volksmond het Scharne (mestvaalt) genoemd. Tot omstreeks 1850 sprak de bevolking van Sneek over het Grootzand veelal ook als 'het Scharne'.

Zakelijk gezien ging het ook nu de firma Lampe voor de wind. Over het privé leven van de oudste firmant Bernhard Gerhard ^(IV.10), kon niet hetzelfde gezegd worden. Van de negen kinderen die uit het huwelijk met Maria Antonette ten Brink ^(IV.10) geboren werden, waren er maar drie die de volwassen leeftijd bereikten.

Onder deze drie bevond zich maar één zoon, Bernhard Cornelius ^(V.31), die in 1860 in de firma als firmant opgenomen zou worden. Deze Bernard Cornelius huwde enkele jaren later in 1864 met Maria Pauline Flottow, een kleindochter van Bernhard Georg Flottow, die samen met zijn broer Hermann Flottow en zijn zwager Bernhard Georg Voss in 1797 te Bolsward de manufacturenhandel “**firma H.B. Flottow & Co**” had opgericht.

Jacobus Lampe (I.2)
 |
 Hermann Heinrich (II.7)
 |
 Johann Hermann (III.7)
 |
Bernhard Gerhard (IV.10)

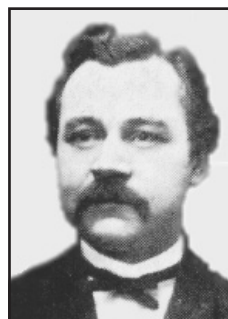
Bernard Cornelius Lampe (V.31)
 1838-1906

Maria Pauline Flottow
 1842-1895

Bernhard Cornelius Lampe (V.31)
 Maria Pauline Flottow

Bernhard Arnold (VI.39)

Bernhard Arnold Lampe (VI.39)
 1865-1915

Ook het huwelijk van Bernard Cornelius ^(V.31) was, tenminste wat de aanwas van kinderen betrof, niet erg gelukkig. Hier bleven er van de acht kinderen er ook maar drie in leven en ook nu weer, net als bij de vorige generatie (zie Bernhard Gerhard ^{IV.10}), één zoon en twee dochters. De zoon, Bernard Arnold ^(VI.39) gedoopt, trad oorspronkelijk wel tot de firma toe, maar bij de splitsing in 1911 werd hij ondergebracht bij de tak van Lampe Spuistraat Den Haag.

De twee dochters van Bernhard Cornelius ^(V.31), Augusta Maria Lampe ^(VI.41) en Juliana Clementine Lampe ^(VI.44) huwden twee broers respectievelijk Clemens² en Georg³ Brenninkmeijer, waardoor de afstammelingen van deze Lampe-tak niet tot de firma “Gebrs. Lampe” maar wel tot de firma C & A behoren.

*Clemens
Brenninkmeijer
1862-1938*

*Augusta Maria
Lampe (VI.41)
1868-1949*

*Georg
Brenninkmeijer
1860-1925*

*Juliana Clementine
Lampe (VI.44)
1874-1926*

*2 Generatiegetal 387,
3 Generatiegetal 386,*

Gen. Brenninkmeijer

Dat deze twee meisjes een Brenninkmeijer huwden, zou voor de Firma Lampe in de toekomst tot ernstige consequenties voeren. Toen Bernard Cornelius ^(V.31) n.l. in 1906 kwam te overlijden, hadden zijn beide dochters recht op hun legitieme portie uit de erfenis.

De vader van de schrijver van deze geschiedenis, August Paul Lampe ^(VI.61), heeft hem verteld, dat hij persoonlijk deze erfenis, een bedrag van f50.000,-- naar de Firma C & A had gebracht. Daar de meisjes zoals gebruikelijk in gemeenschap van goederen getrouwd waren, kwam deze som de Firma C & A ten goede. Toen ik jaren later eens in een vriendschappelijk gesprek met Bernard Brenninkmeijer (zoon van Juliana Clementine Lampe ^{VI.44}) dit ter sprake bracht, bevestigde hij mij dit verhaal, doch voegde er aan toe: "Jouw vader heeft slechts de helft van de erfenis naar ons toe gebracht. De totale som was n.l. f100.000,-- en die is in twee termijnen, elk van f50.000.--, aan ons uitbetaald!"

Het erfdeel van zijn enige zoon Bernard Arnold ^(VI.39) kwam eveneens de firma Gebrs. Lampe niet ten goede, doch, daar hij bij Lampe Spuistraat in dienst was, is dit bedrag uiteindelijk bij de splitsing in 1911, bij de Haagse tak terecht gekomen.

De tweede firmant, Johannes Benedictus ^(IV.13), had meer geluk met de kinderaanwas van zijn gezin dan zijn oudere broer. Uit het huwelijk dat hij gesloten had met Maria Amalia Stockmann, werden tien kinderen geboren, vier zonen en zes dochters, waarvan twee dochters de volwassen leeftijd niet bereikten.

Johannes Benedictus IV.13 (1808-1890)

└─ Anton <u>Georg</u>	V.41 (1837-1900)	
└─ Julius	V.45 (1845-1903)	Amsterdamse tak
└─ Hermann <u>August</u>	V.46 (1847-1927)	Rotterdamse tak
└─ Benedictus <u>Bernardus</u>	V.47 (1849-1886)	

*Anton Georg
Lampe (V.41)
1837-1900*

*Maria Angela
Brenninkmeijer
1849-1918*

*Julius Lampe
(V.45)
1845-1903*

*Theresia Maria
Flottow
1852-1912*

*Hermann August
Lampe (V.46)
1847-1927*

*Bernhardina Bertha
Voss
1855-1924*

*Benedictus
Bernardus Lampe
(V.47)
1849-1886*

*Christina Johanna
Flottow
1856-1888*

Zijn vier zonen, Anton Georg ^(V.41), Julius ^(V.45), Hermann August ^(V.46) en Benedictus Bernardus ^(V.47) genaamd, werden allen opgenomen in de firma en de vier dochters huwden met jongens uit Mettinger koopmanfamilies. De beide oudsten met respectievelijk Schröder en Schulte (namen die in de Hollandse textielwereld een bekende klank genieten) en de twee jongsten Amalia Maria Lampe ^(V.49) en Anna Johanna Lampe ^(V.50) met de twee neven Anton Heinrich ⁴ en Joseph ⁵ Gerhard Brenninkmeijer.

4 Generatiegetal 417, Gen. Brenninkmeijer

5 Generatiegetal 384, Gen. Brenninkmeijer

De vier dochters van Johannes Benedictus Lampe

*Hermann Georg
Heinrich
Schröder
1832-1904*

*Theresia
Elisabeth
Lampe (V.42)
1839-1911*

*Heinrich Joseph
Schulte
1833-1906*

*Juliana Emilia
Lampe (V.43)
1841-1896*

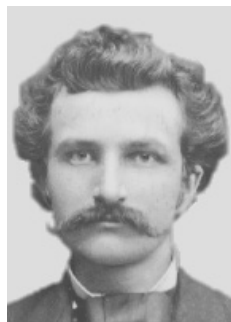
*Anton Heinrich
Brenninkmeijer
1844-1900*

*Amalia Maria
Lampe (V.49)
1853-1931*

*Joseph Gerard
Brenninkmeijer
1851-1935*

*Angela Johanna
Lampe (V.50)
1859-1921*

De oudste zoon van Johannes Benedictus ^(IV.13), Anton Georg ^(V.41) genaamd, was eveneens met een Brenninkmeijer getrouwd, namelijk Maria Angela Brenninkmeijer⁶, een zuster van zijn zwager. De tweede zoon, Julius ^(V.45), de stamvader van de latere Amsterdamse tak, huwde eerst met Angela Maria Boecker in 1871. Uit dit huwelijk werd één zoon en één dochter geboren. Na drie jaar huwelijk werden hem in 1874 eerst zijn zoon, toen zijn vrouw en daarna zijn dochter door de “tering” ontnomen. Hij trouwde een jaar later met Theresia Maria Flottow, een zuster van de echtgenote van de tegenover hem wonende neef Bernhard Cornelius ^(V.31).

De derde zoon van Benedictus, Hermann August ^(V.46), stamvader van de latere Rotterdamse tak, huwde een dochter uit de familie Voss, Bernhardina Bertha genaamd. Zij was van moeders zijde een kleindochter van Carl Aegidius Voss, de oprichter van “**Gebrs. Voss**” groothandel in stoffen in de Warmoesstraat te Amsterdam en tevens, van vaders zijde, een kleindochter van Bernhard Georg Voss, mede oprichter van de **firma H.B. Flottow & Co** te Bolsward.

De jongste zoon van Johannes Benedictus ^(IV.13), Benedictus Bernardus ^(V.47), trouwde met Christina Johanna Flottow, een schoonzuster van zijn broer Julius Lampe ^(V.45) en van zijn neef Bernard Cornelius Lampe ^(V.31).

De derde firmant-oprichter Hermann Heinrich Lampe ^(IV.14), had uit zijn huwelijk met Julianna Genovefa Rahe zeven kinderen, waarvan één dochter en vijf zonen de volwassen leeftijd bereikten. Hun dochter Juliana Ida Lampe ^(V.52) trouwde met Carl Anton Brenninkmeijer⁷.

6 Generatiegetal 383, Gen. Brenninkmeijer

7 Generatiegetal 304, Gen. Brenninkmeijer

Hermann Heinrich (IV.14) genuwd met Julianna Genovefa Rahe

1811-1899

1815-1882

<u>Bernhard Heinrich</u>	(V.53) (1844-1885)	Zaak in Sneek
<u>Carolus Augustus</u>	(V.54) (1846-1897)	Lampe Duitsland
<u>Bernard Gerhard</u>	(V.56) (1852-1929)	firmant Gebrs. Lampe
<u>Herman Joseph</u>	(V.57) (1857-1917)	firmant Gebrs. Lampe

Bernard Heinrich
(V.53)
1844-1885

Anna Maria Schrakamp
1853-1924

De oudste zoon, Bernard Heinrich ^(V.53), zou niet in de firma komen, doch samen met zijn kinderen een manufacturenhandel in Sneek beginnen. In 1875 opent hij de firma “**B.Henr.Lampe**” aan de Nauwe Burgstraat te Sneek. Op deze tak zullen wij later, in hoofdstuk XI, terugkomen.

Lampe

SNEEK NW. BURGSTRAAT

B. Henr. Lampe, Nauwe Burgstraat 11 te Sneek. Rechts de winkel van Gebrs. Bervoets. Links op de voorgrond was in die tijd een winkel in garen en band, later vestigde zich hier "Witteveen" mode. (Foto beschikbaar gesteld door: J.A.M. Lampe VIII.109)

Ook de tweede zoon, Carolus Augustus ^(V.54), zou geen firmant bij de firma “Gebrs. Lampe” worden. Hij trouwde een meisje Hettlage die wèl uit een koopmansfamilie stamde, maar wier verwanten geen “Hollandgänger” waren. Zij dreven hun handel in Duitsland en het is deze familie, die heden ten dage in alle steden van West Duitsland detailhandel-zaken onder de naam Hettlage, voor dames- en herenconfectie bezit. De kinderen uit het huwelijk Lampe-Hettlage zouden, evenals hun familie van moeders zijde, nooit naar Holland komen, maar confectie-zaken onder de naam “Lampe” stichten in Kiel en in Stettin. In 1994 zijn de meeste van deze zaken wegens faillissement gesloten.

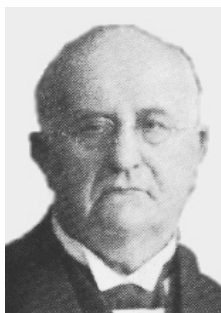

*Carolus Augustus
Lampe (V.54)
1846-1897*

*Carolina Maria
Hettlage
1853-1918*

De twee jongste zonen van Hermann Heinrich Lampe ^(IV.14), Bernard Gerhard ^(V.56) en Hermann Joseph ^(V.57) geheten, zouden daarentegen wèl firmant van “Gebrs. Lampe” worden.

Bernard Gerhard Lampe (V.56)
1852-1929

Maria Emilia Schulte
1859-1924

*Hermann Joseph
Lampe (V.57)*
1857-1917

*Wilhelmina Sophie
Berkemeijer*
1861-1927

Ouderwetsche prijzen

De feestdagen zijn weer in aantocht, dagen om bezoeken te brengen of bezoek te ontvangen. Of om uit te gaan en van de heerlijke natuur te genieten.

Nu is het de gelegenheid om van onze bijzondere prijzen te profiteren. Want, wat U nu koopt, daar hebt U den heelen zomer nog plezier van.

Stel nu niet uit tot na Pinkster, maar profiteer! Onze collectie, ook in de grotere maten, biedt U te kust en te keur.

*Eerst
kijken
bij*

ROTTERDAM

AMSTERDAM

UTRECHT

Advertentie uit 1937.

HOOFDSTUK III

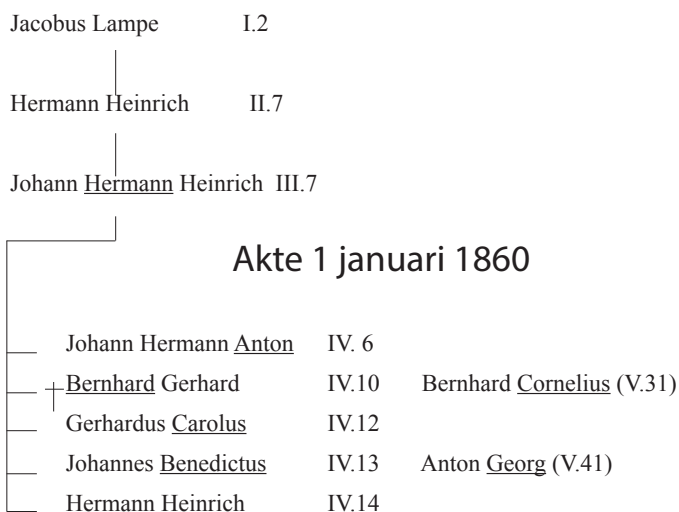
**Het overlijden van Bernhard Gerhard Lampe in 1858,
de oudste firmant en oprichter.**

**Hij wordt opgevolgd door zijn zoon
Bernhard Cornelius Lampe.**

**Anton Georg Lampe, zoon van Benedictus Lampe,
treedt toe als firmant en een
anekdote over het optreden van
Benedictus Lampe.**

**Benedictus Lampe trekt zich terug uit de zaak in 1886
en zijn zonen Julius en August worden tot compagnon benoemd.**

In 1858 was intussen Bernhard Gerhard Lampe ^(IV.10), de oudste firmant en oprichter, overleden. Er werd kort daarop besloten dat de volgende generatie ook een kans diende te krijgen.

Bij akte van 1 januari 1860 werden dan ook Bernard Cornelius Lampe ^(V.31) (*de enige zoon van de zojuist overleden Bernhard*) en Anton Georg Lampe ^(V.41) (*de oudste zoon van Benedictus*) als firmanten in de zaak opgenomen.

*Bernard Cornelius
Lampe (V.31)
1838-1906*

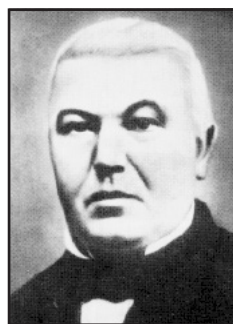

*Anton Georg
Lampe (V.41)
1837-1900*

Hoewel ieder der firmanten, elk voor één kwart, deelnamen in “gewin en verlies” van de zaak, zoals er in de akte te lezen staat, behielden Johannes Benedictus en Hermann Heinrich als oudste deelgenoten, “*het recht van administratie, reegeling, leiding en veranderingen wanneer zulks nodig gevonden wordt*”.

Johannes Benedictus ^(IV.13) was daardoor feitelijk de meest machtige geworden, gezien de omstandigheid dat zijn broer Hermann Heinrich Lampe ^(IV.14) zich weinig met de zaak bemoeide.

Dat het voor de jongeren niet altijd even gemakkelijk was zich naar de wil van Benedictus ^(IV.13) te voegen, getuigt de volgende anekdote, die over één van de stichters van de Lampe-zaken de ronde doet. In het gedenkboek dat door de firma “Gebrs. Lampe”, ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan in 1934 is uitgegeven, staat hierover het volgende te lezen:

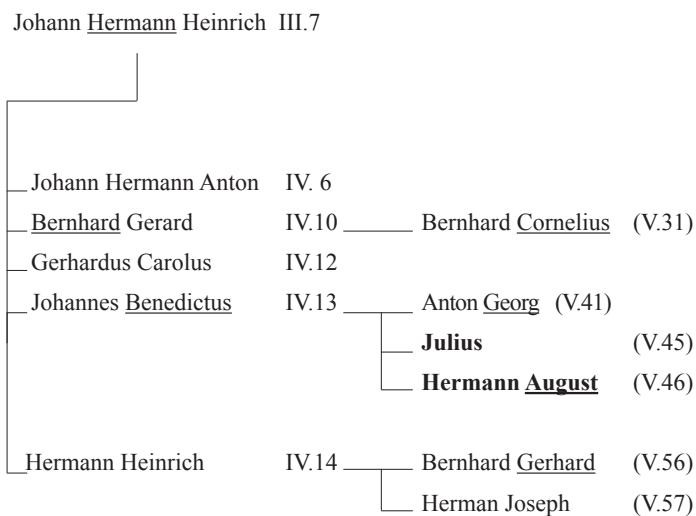

*Johannes Benedictus
Lampe (IV.13)
1808-1890*

“De briefkaarten waren pas ingevoerd en de zakenmensen vonden het zeer praktisch om er gebruik van te maken. Echter stelde men zich de ‘kantoren’ van de ‘postbeheerders’ in de kleine plaatsen uit die dagen voor! Het dienstlokaal bevond zich in de woning van de postmeester en na diensttijd werd het lokaal zo ongeveer als huiskamer benut. Maar nu schenen de mededelingen die op de briefkaarten gedaan werden, in den beginne nogal de nieuwsgierigheid van het gezin van de postmeester op te wekken. Tenminste de mogelijkheid, dat anderen dan de geadresseerde, van dien inhoud kennis kregen, was zeer groot. Dit nu wekte de verontwaardiging op van Benedictus Lampe en, toen een der zoons aan hem zoo ‘n ‘modern’ poststuk toonde, waarop een leverancier een mededeling deed betreffende stoffen, welke de firma Gebrs. Lampe aldaar besteld had, was de oude Lampe hierover zeer verbolgen. Het ging toch immers niemand aan, van wie de Lampe’s hun goederen betrokken! En de straf bleef niet uit..... de firma, met wie men 26 jaar zaken had gedaan, zou geschrapt worden van de lijst der leveranciers. Met grote moeite wisten de zoons toen hunnen vader te overtuigen van het onschuldige, dat in het gebruik van de briefkaarten gelegen is en .... de leverancier werd weer in genade aangenomen.”

In 1866 trok Johannes Benedictus ^(IV.13) zich uit de zaken terug en ging, zoals men het nu zou noemen, met pensioen. Kort daarop werden zijn tweede en derde zoon, te weten Julius ^(V.45) en Hermann August ^(V.46), tot compagnon benoemd; de eerstgenoemde in 1869 en de andere in 1871.

Julius Lampe
(V.45)
1845-1903

Hermann August Lampe (V.46)
1847-1927

Johannes Benedictus ^(IV.13) was intussen teruggekeerd naar Mettingen, waar hij zijn laatste levensjaren tot aan zijn dood in 1890, zou slijten op zijn hoeve “Giedlaumus” geheten.

*Giedlaumus te Mettingen, huis van Benedictus Lampe & Amalia Stockmann.
Omstreeks 1950 is dit huis afgebroken.*

Als U een eigen, toegewijde kamenier had....

Als U een eigen toegewijde kamenier had, dan zou die niet kritischer en meer in Uw eigen belang kunnen spreken dan ons personeel volgens onze orders doet. Zoodra ge binnenkomt en ge geeft Uw wensch te kennen, dan wordt uit onze groote collectie swagers, complets, driekwart-mantels, blouses, jumpers, haedjes en rokken datgene gepakt, wat past bij Uw figuur, past bij Uw oogen, Uw haar en Uw teint. Dikwijls kan een kleinigheid zoo'n groot verschil opleveren.

Ook al wilt ge nu niet koopen, kijk niet alleen, wat in de etalages is, maar kom ook binnen, want binnen hebben wij honderdmaal zooveel. U kunt alles rustig bekijken en passen.

Voor Voorjaar en Zomer 1935:

*Natuurlijk
Eerst
kijken bij*

AMSTERDAM

— UTRECHT

— ROTTERDAM

Advertentie uit 1935

HOOFDSTUK IV

In 1880 wordt een nieuw firma-contract gesloten en de sprong naar het westen van Nederland ondernomen.

In de firma treden toe: Bernard Arnold, zoon van de overleden Bernhard Cornelius en twee zonen van Hermann Heinrich: Bernhard Gerhard en Herman Joseph Lampe.

Anton Georg, zoon van Benedictus, trekt zich op 20 februari 1893 uit de zaak terug.

Er zijn problemen met het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit.

Het overlijden van Julius Lampe in 1903.

De vijf zonen van Julius Lampe en de zes nazaten van Herman August Lampe.

Omstreeks 1880 begon men uit te zien naar expansie en om deze voor te bereiden werd op 2 januari 1882 een nieuw firma-contract gesloten. Het werd ondertekend door Bernard Cornelius^(V.31) (zoon van Bernhard Gerhard^{IV.10}), Bernard Gerhard^(V.56) en Hermann Joseph^(V.57), (zonen van Hermann Heinrich^{IV.14}).

Er werd in vastgesteld dat: “*Alle leden en elk in ‘t bijzonder hetzelfde recht heeft in de administratieve inkoop, verkoop etc. etc., is berechtigd te kwiteren, accoord aan te gaan, in één woord alles te verrichten wat voor de handelszaak noodig of wenschelijk wordt*”. Verder had “*ieder voor zich een gelijk aandeel in verdienst en verlies*”.

Na de afsluiting van dit contract werd de grote sprong naar het westen ondernomen. Op de Nieuwendijk no. 125 te Amsterdam, werd een pand gehuurd, waarin in 1883 het eerste filiaal van de firma “Gebrs. Lampe” uit Sneek geopend werd.

Gebrs. Lampe Nieuwendijk 227 Amsterdam.

Enkele jaren later kon men beslag leggen op een beter en gunstiger gelegen perceel, dicht bij de Dam. In 1886 verhuisde men dan ook en werd het pand no.227 betrokken alwaar de firma “Gebrs. Lampe”, na geleidelijk aan de belendende percelen naar beide zijden erbij gekocht te hebben, tot in maart van het jaar 1973 gevestigd is gebleven.

Hier zullen wij even van de geschiedenis van de Firma Lampe afwijken om iets van meer algemene aard te vertellen.

Toen de drie broers Lampe in 1834 in Sneek hun eerste zaak openden, leefde men nog in de periode van de Romantiek. Het was het begin van het Biedermeier tijdperk. De verkeerswegen waren nog niet al te best en de voetreis van Mettingen naar Friesland, met name naar Sneek, was niet altijd ongevaarlijk. We hebben al eerder vermeld, dat er paspoorten werden uitgegeven om de reizigers enkele faciliteiten te verlenen. Spoorwegen waren er nog niet of nauwelijks en werden, als ze er waren, meer als een kermisattractie beschouwd. Men vond ze bovendien, door hun “grote snelheid” ook niet ongevaarlijk.

Theolinde Leuchtenberg, dochter van Eugène de Beauharnais en later gravin

van Württemberg, schreef naar aanleiding van haar eerste treinreis in 1836, die zij maakte in de eerste Duitse spoorwegverbinding van Neurenberg naar Fürth, welke in dat zelfde jaar geopend was, in haar dagboek het volgende:

“... sodaß Mama drei Wagen belegte, worin wir alle einschließlich der Kammerfrau Platz nahmen. Diese acht aneinander gekoppelten Wagen sind auf beiden Seiten offen, aber vorn und hinten geschlossen. Sie können leicht acht Personen aufnehmen. Je weiter man von der Maschine entfernt ist, desso angenehmer ist es und um so weniger riecht man den Rauch. Wir setzten uns in Nr.7 und waren in dreizehn Minuten an den Toren von Fürth. (8 Km!) Die Passagiere stiegen aus, andere ein, und nach weiteren dreizehn Minuten stiegen wir wieder in Nürnberg aus. Die Bewegung ist sehr angenehm. Obwohl man mit größter Geschwindigkeit fährt, fühlt man den Luftzug nicht allzu arg.”

Al gauw werd het een algemeen gebruikt vervoermiddel en toen in het midden van de 19e eeuw Osnabrück via Ibbenbüren per spoor met Nederland werd verbonden, maakten ook de Mettinger Tiötten gebruik van dit vervoermiddel.

Ook binnen Nederland gebruikten zij, indien mogelijk, de trein. In hun winkel aan het Grootzand verkochten zij buiten manufactures en het Westfaalse linnen ook lakense en katoenen stoffen welke zij uit Engeland betrokken.

Het bekende Kamperduffel werd dichter bij huis uit Kampen gehaald en uit Zwolle kwamen de langetten voor de mutsen der vrouwen, toen een algemene dracht. Een muts was niet compleet zonder een strook Zwolse langetten. Omstreeks 1839 trok men voor inkoop ook naar Tilburg, want het Kamperduffel beantwoordde niet meer aan de hoge eisen. Uit Geldrop werd “rokkenstrepen”, uit Gemert en Helmond “siamosen” betrokken. De echte “Leidse dekens” werden uit Leiden gehaald. Confectie, in de zin van het woord zoals we dat nu kennen, bestond nog niet. De herenkleding werd vervaardigd door de kleermaker of tailleur.

Vanaf 1675 waren ook vrouwen officieel als tailleurs voor dames- en kinderkleding toegelaten en ten tijde van Louis XIV kwam er een nieuw gilde

bij, dat van de naaisters. Het was gebruikelijk, dat bij de vervaardiging van de dameskleding het lijfje van de japon door de kleermaker of de corsetier gemaakt werd en de rok door de naaister.

In 1716 was er al een kleermaker te Saint-Denis die een winkel had waar men pasklare kleren kon kopen. Hij maakte reclame voor zijn zaak door te zeggen, dat hij “twaalf lakense pakken, in verschillende kleuren, voor mannen, meerdere van een zeer goede kwaliteit, broeken van schaaps- en wildleer, daarbij kinderklere, rokken, corsetten en hele costuums voor dames” in voorraad had. Toch kunnen we hier nog niet van echte confectie spreken. Het was hoofdzakelijk gedragen kleding die hier verhandeld werd.

De eerste schuchtere poging om confectiekleding voor heren te produceren werd in 1770 ondernomen door Diarigalongue. Deze maakte habits van verschillende maten op voorraad. Een van de eerste zaken te Parijs waar men aan het einde van de eeuw deze confectiekleding kon kopen was Quénin. Dit voorbeeld werd in het buitenland als eerste gevolgd door de Firma Korn & Holstrupp, welke in Hamburg een handel in geconfectioneerde kleding begon, in het jaar 1799. Toch zou het nog ruim een halve eeuw duren alvorens confectiekleding meer algemeen verkocht werd. Voor de dames bestond deze in het begin enkel en alleen uit mantels, rokken en blouses. Kort daarop verscheen ook de kinderconfectie. Japonnen werden toen nog niet in confectie gemaakt.

In die dagen van de vestiging van Gebrs. Lampe in Amsterdam, was er iets nieuws te bespeuren op het terrein van de mode. In Parijs, Berlijn en Wenen waren op uitgebreide schaal proeven genomen met het doen vervaardigen van kleding op verschillende standaard maten. Hierdoor werd het mogelijk “kledingstukken” te kopen welke reeds geheel gereed waren. Men stond in Nederland niet onmiddellijk sympathiek tegenover dit “nieuwe gedoe”, men sprak smalend over “die confectie”. Paul Poiret, dè Parijse modekoning uit die dagen, vergeleek spottend de confectie met “gebakken aardappelen” naast zijn “patrijzen en fazanten”, hiermede op de modellen der Haute Couture doelend.

Het getuigde van durf en ondernemingsgeest van de Gebrs. Lampe, om naast de stoffen en mode-artikelen, ook gemaakte dameskleding in het

assortiment op te nemen. Dit gebeurde omstreeks 1885, toen damesconfectie in het assortiment werd opgenomen in de vorm van mantels, blouses en rokken. Hiermede boekte men een dusdanig succes en de zaken in het westen van het land bleken dermate vlot te lopen, dat men over een nieuwe uitbreiding begon te denken. De gedachten gingen uit naar Den Haag en na enig zoeken had men daar beslag kunnen leggen op een pand, gelegen aan de Spuistraat no. 8.

Gebrs. Lampe Spuistraat 8, Den Haag.

Zoals vóór in het, met de hand geschreven kasboek van dit filiaal te lezen staat: “*Opening van den winkel in Den Haag, Spuistraat no.8 heeft plaats gehad op zaterdag den 25 maart 1893, Maria Boodschap*”.

Op 20 februari daaraan voorafgaande, hadden de beide firmanten Anton Georg ^(v.41) en Bernhard Cornelius ^(v.31) Lampe, zich uit de zaak terug getrokken. Hiervoor ondertekenden zij een “Erkenning” waarin het volgende te lezen stond:

Erkenning

*Bernard Cornelius
Lampe (V.31)
1838-1906*

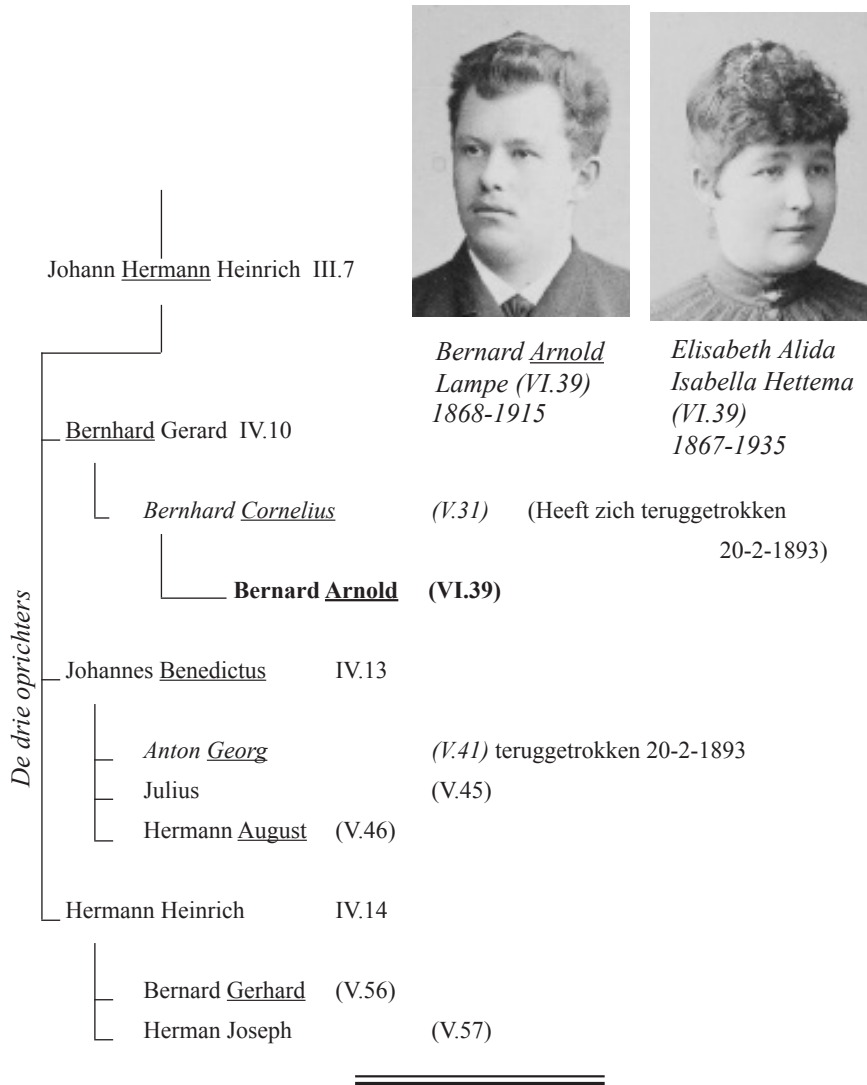
*Anton Georg
Lampe (V.41)
1837-1900*

De ondergetekenden Georg en Cornelius Lampe, thans zonder beroep wonende te Mettingen verklaren als gewezen firmanten der handels-vennootschap "Gebr. Lampe", gevestigd te Sneek geen andere vordering op de tegenwoordige rechthebbenden daarop te hebben, dan die van uitkeering in contanten van het hun volgens de boeken en balansen alsnog wegens hun deelgenootschap competeerende, strekkende deze meer bijzonder tot nadrukkelijke erkenning, dat zij, ondergetekenden geen aandeel hoegenaamd meer hebben in de roerende of onroerende zaken dier vennootschap, als zijnde die uitsluitend eigendom van de tegenwoordige beheerders der zaak; aan welke erkenning de erfgenamen en rechtverkrijgenden der ondergetekenden zonder nader onderzoek zullen gehouden zijn.

Mettingen, den 20 february

1893.

Er was daarom een nieuw firma-contract opgesteld. Hierin werd bepaald dat de firma “Gebrs. Lampe” nu niet meer te Sneek, doch te Amsterdam gevestigd was. Het contract werd ondertekend door Julius ^(V.45), Hermann August ^(V.46), Bernard Gerhard ^(V.56), Herman Joseph ^(V.57) en als nieuwe vennoot Bernard Arnold Lampe ^(VI.39), de enige zoon van Bernhard Cornelius ^(V.31).

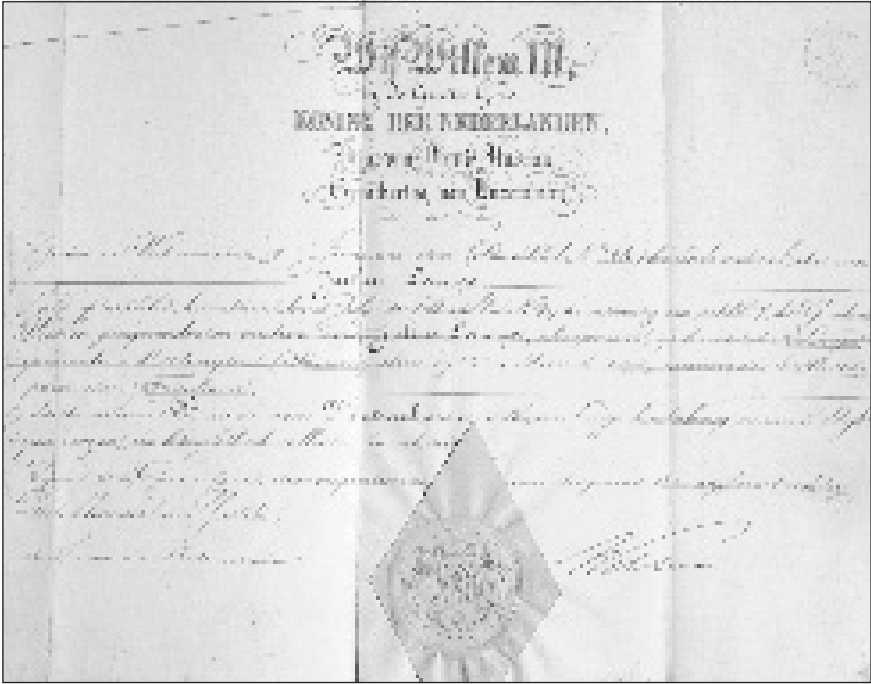

Problemen met de Nederlandse nationaliteit.

Intussen had men het ook noodzakelijk gevonden de Nederlandse nationaliteit aan te nemen. Zo werden de neven/zwagers Bernhard Cornelius^(V.31) en Julius Lampe^(V.45) bij wet van 19 januari 1885 (Staatsblad no.24 en 26) tot Nederlanders verklaard. De bijbehorende brieven van naturalisatie werden hun op 5 februari daarop volgend, door de minister van justitie toegezonden. Teneinde deze naturalisatie te verkrijgen dienden zij domicilie in Holland te kiezen. Daar zij, voor hun zaken, toch het grootste deel van het jaar te Sneek vertoefden, kozen zij deze stad als woonplaats. Hun vrouwen en kinderen lieten zij echter rustig in Mettingen wonen.

Ook toen Julius op 27 maart 1895 officieel naar den Haag verhuisde, liet hij zijn echtgenote in Mettingen achter. Op papier woonde deze laatste echter bij haar man want, toen Julius in 1903 kwam te overlijden en zij een verzoekschrift indiende om de Nederlandse nationaliteit te mogen blijven behouden, - welk verzoek noodzakelijk was daar zij slechts door huwelijk Nederlandse was geworden -, stond in het bewijs van ontvangst van dit verzoekschrift en ondertekend door de burgemeester van Den Haag, te lezen: “.....*Theresia Maria Flottow, weduwe Julius Lampe, laatst gewoond hebbend alhier....*”, terwijl zij in feite Holland nooit of nauwelijks gezien had!

Dat dergelijke gecompliceerde situaties wel eens moeilijkheden konden veroorzaken, blijkt uit het volgende. Hermann August^(V.46), de jongere broer van Julius, die zich intussen ook tot Nederlander had laten naturaliseren, besloot als eerste met zijn gezin naar Nederland te verhuizen en betrok in 1894 een herenhuis in de Daendelstraat te Den Haag. Bij de inschrijving in deze gemeente bleek echter, dat hij bij zijn naturalisatie vergeten had te vermelden, dat hij gehuwd was en kinderen bezat. Daardoor waren de acht nog in leven zijnde kinderen, (van de negen die waren geboren) buitenechtelijk voor de Nederlandse Staat. Er was een koninklijk besluit voor nodig om dit kroost te legitimeren. Alleen de twee jongste kinderen, Paula Anna Maria^(VI.79) en Amalia Bernhardina Agnes Maria^(VI.80), die in Den Haag geboren werden, bezaten reeds bij hun verschijnen op aarde een wettelijke vader!

Naturalisatie-akte van Julius Lampe (1845-1903). Hierin staat te lezen:

Gezien de Wet van 19 Januari 1885 (Staatsblad N 26) houdende neutralisatie van JULIUS LAMPE, gelet op artikel 8 der wet van den 28 Julij 1850 (Staatsblad N 44) ter uitvoering van artikel 7 der Grondwet, hebben goedgevonden en verstaan aan JULIUS LAMPE, koopman, geboren te Lage gemeente Mettingen (Pruisen) den 29sten Maart 1845, wonende te Sneek, provincie Friesland, bij deze te verlenen Brieven van Naturalisatie. Gegeven te 's Gravenhage, den negentiende januari 1800 vijfentachtig.

De Minister van

Justitie.

Hermann Joseph Lampe^(V.57), de jongste zoon van Hermann Heinrich^(IV.14), bemoeide zich, net als zijn vader, weinig met de zaak en prefereerde het op de ouderlijke boerenhoeve te vertoeven. Teneinde echter het recht van opvolging in de firma voor zijn enige zoon Hermann Gustav^(VI.109) niet te verspelen, bleef hij firmant. Toen deze zoon in 1902 te kennen gaf dat hij arts wilde worden en er geen aanspraak op wilde maken om in de toekomst in de firma te worden opgenomen, stond Hermann Joseph^(V.57) niets meer in de weg zich uit de zaak terug te trekken. Op 25 juni 1902 tekende hij dan ook een akte waarin hij verklaarde, dat gezien het feit dat hij de laatste jaren al niet meer actief werkzaam was geweest: hij, te rekenen van 1 januari 1896 opgehouden heeft lid te zijn van de te Amsterdam gevestigde handelsvennootschap onder firma “Gebrs. Lampe”. Een pensioen met terugwerkende kracht had hij namelijk al, bij onderhandse akte in 1897, bedongen.

Hermann Heinrich Lampe^(IV.14)

Bernard Gerhard Lampe^(V.56)

Hermann Joseph Lampe^(V.57)

Hermann Gustav Lampe^(VI.109)

*Hermann Heinrich
(IV.14)
1811-1899*

*Hermann Joseph
(V.57)
1857-1917*

*Geen foto
beschikbaar*

*Hermann Gustav
(VI.109)
1886-*

De opvolgers van Julius Lampe en Herman August Lampe.

Toen in 1903 Julius ^(V.45), één der firmanten, overleed, waren zijn vijf zonen oorspronkelijk allemaal voor de zaak bestemd geweest. Dit ging echter wel met enige moeilijkheden gepaard.

*Julius Lampe (V.45)
1845-1903*

De oudste, **Benedictus Robert (VI.60)**, wilde nl. veel liever zeeman worden, maar vooral zijn moeder had hiertegen grote bezwaren en zag daar geen heil, maar eerder gevaar in. “Zeelieden hadden in elke haven een ander meisje en bovendien kwam er in de regel van het belijden van het katholieke geloof niet veel terecht”! Er was dus geen sprake van dat hij dit beroep zou mogen kiezen, en hij werd gedwongen, zijn heil en toekomst in de textiel te zoeken. Om hem een goede en gedegen opleiding voor dit vak te geven, werd hij bij een textielbedrijf te Hamburg in de leer gedaan. Psychologisch een niet zo’n beste zet, want de

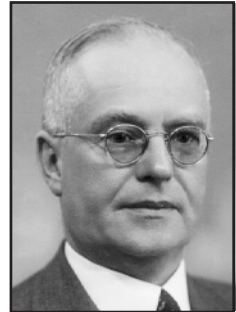

*Benedictus Robert
(VI.60) 1876-1939*

jongeman vertoefde meer in de havenkroegen dan op zijn werk. Hij moest dus uit Hamburg weg en werd bij een textielbedrijf te Antwerpen in de leer gedaan. Het behoeft geen betoog dat dezelfde ellende daar opnieuw begon. Ten einde raad werd hij in 1894 maar naar Holland gestuurd om in de zaak van Lampe in de Spuistraat te Den Haag te gaan werken.

Een succes werd dit niet en toen Fritz (Friederich Georg) Lampe ^(VI.74), zoals we verderop zullen zien, na zijn huwelijk met Maria Hettlage naar Duitsland vertrok om in Dortmund het bedrijf van zijn schoonvader over te nemen, ontfermde deze zich over zijn neef en nam hem mee om hem daar in de zaak een ondergeschikte functie te laten uitoefenen. Daar heeft hij tot aan zijn dood, in 1939, min of meer genadebrood ontvangen.

De tweede zoon **August Paul (VI.61)** volgde in Mettingen de dorpschool en werd met 16 jaar, in 1894, naar Osnabrück gestuurd om daar in de textielzaak van Heinrich & Richard Meijer in de leer te gaan. Hij bleef daar 2 jaar en kwam in 1896 naar de firma in Holland, waar hij in de zaak in de Spuistraat te Den Haag werkte en woonde.

*August Paul (VI.61)
1878-1955*

De derde zoon, **Georg Max (VI.63)**, ging ook eerst naar de dorpschool in Mettingen en toen hij 15 jaar was, werd hij in Osnabrück op de Nöllschen Handelsschule geplaatst. In 1897 kwam hij, evenals zijn broer August Paul ^(VI.61), in de leer bij de firma Heinrich & Richard Meijer te Osnabrück. In 1898 was deze leertijd beëindigd en vertrok hij eveneens naar het filiaal in de Spuistraat in Den Haag. Hij kwam toen echter tot de ontdekking dat hij in plaats van in de handel, liever in het klooster wilde gaan en maakte deze wens aan zijn ouders in 1901 kenbaar. Na lang praten gaf zijn vader

*Georg Max (VI.63)
1880-1944*

hem toestemming, op de voorwaarde, dat hij nog een vol jaar moest wachten teneinde zich goed te kunnen bezinnen. Op 27 september 1902 kon hij toen eindelijk, als broeder, zijn intrede doen in het Hollandse Noviciaat van de Jezuïten te Mariendaal bij Velp.

De vierde zoon was **Bernhard Ludgerus (VI.66)**. Zijn voorliefde ging uit naar het boerenbedrijf. Hij werd daarom op een boerenhofstede met een “Colona”, dat wil zeggen een “erfdochter” geplaatst, om iets te leren van het boerenbedrijf en de achterliggende gedachte deze dochter te huwen en zo in het bedrijf in te trouwen en te erven. Toen hij deze kans echter niet aangreep, werd hij naar Holland gestuurd om in de firma werkzaam te zijn. Daar is hij ook tot zijn dood in 1952 gebleven als mede-firmant van zijn broers August Paul^(VI.61) en Franz^(VI.68).

*Bernhard Ludgerus
Lampe (VI.66)
1885-1952*

Franz (VI.68) zou eerst enkele jaren op de dorpschool van Mettingen doorbrengen om, toen zijn ouders in 1897 naar Osnabrück verhuisden, aldaar op het Carolinum gedurende enkele jaren de lessen op het gymnasium te volgen. Daar men hem ook voor de handel bestemd had, werd hij in de textielzaak van Leo Hövel te Perleberg in de leer gedaan. Daar leerde hij niet alleen het vak, maar tevens zijn toekomstige vrouw Margaretha kennen, de jongste dochter uit het gezin Hövel, met wie hij in 1922 in de echt verbonden zou worden. In 1911, bij de splitsing van de firma “Gebrs. Lampe”, welke verderop besproken zal worden, haalde zijn oudere broer August Paul^(VI.61) hem naar Amsterdam, om samen met hem, als compagnon de Amsterdamse zaak te gaan leiden.

*Franz Lampe(VI.68)
1888-1954*

Hermann August ^(V.46), broer van Julius ^(V.45), zou aanvankelijk vier zonen hebben die tot de firma toetraden.

*Hermann August
Lampe (V.46)
1847-1927*

Zijn jongste zoon Hubertus Julius ^(VI.77) had als jongeman al beslist dat hij arts wilde worden.

*Hubertus Julius
Lampe (VI.77)
1891-1952*

Wilhelm Heinrich ^(VI.73) en Benedictus Johannes ^(VI.75) traden toe tot de firma en bleven tot hun dood respectievelijk tot 1954 en 1944 firmant.

*Wilhelm Heinrich (VI.73)
1882-1954*

*Benedictus Johannes (VI.75)
1886-1944*

Frits (Friederich Georg ^{VI.74}) trouwde in 1910 met een meisje Hettlage en kwam hierdoor in de zaak van zijn schoonvader, de firma Fischer-Hettlage, op de Ostenhellweg te Dortmund. Daar zijn schoonvader geen mannelijke nazaten had, benoemde hij zijn schoonzoon Lampe tot opvolger. Deze haalde toen zijn jongere broer, Rudolf Joseph ^(VI.76) uit de Hollandse firma weg om bij hem in Duitsland als compagnon te komen werken. Beiden waren, zoals we hebben gezien, door legitimatie in 1885, Hollander geworden. Zij behielden deze nationaliteit toen zij naar Duitsland terugkeerden en zijn daar later Nederlands consul geworden. Na de dood van beide compagnons, in 1957 en 1961, is de zaak door de zonen van Fritz, Friederich August Bernhard ^(VII.106) en Rudolf ^(VII.107), (Rudolf Joseph ^{VI.76} bezat geen kinderen), omstreeks 1975 aan C & A verkocht.

*Friederich Georg
Lampe (VI.74)
1884-1957*

*Rudolf Joseph Lampe
(VI.76)
1889-1961*

Terug naar Duitsland. Julius overlijdt op 29 januari 1903.

We hebben het er al over gehad dat Hermann August ^(V.46) in 1894 met zijn gezin uit Mettingen was weggetrokken naar Den Haag, waar hij in de Deandelstraat ging wonen. Lang zou hij daar echter niet blijven, want toen zijn oudere broer Julius ^(V.45) het plan opvatte eveneens met zijn gezin Mettingen te verlaten, besloten zij beiden naar Osnabrück te trekken. In de loop van het jaar 1898 betrokken zij twee gehuurde belendende huizen op de Kaiserwall te Osnabrück. Zij lieten toen de aan elkaar grenzende percelen in de Riedenstrasse no. 5 en 7 bouwen, welke zij na de voltooiing rond 1900 betrokken. Julius ^(V.45) heeft er niet lang van kunnen genieten. Hij had reeds geruime tijd een ernstige leverziekte en is op 29 januari 1903 in het ziekenhuis in Bochum overleden.

Zijn weduwe is samen met haar jongste dochter Minka (**Juliana Maria Lampe**^{VI.69}), in de Riedenstrasse te Osnabrück blijven wonen en nam enkele jongens Brenninkmeijer (kleinkinderen van haar zuster Maria Pauline) en Bernhard Cornelius Lampe^(V.31), die in Osnabrück het gymnasium bezochten, in huis. In 1911 vatten haar zonen August Paul^(VI.61) en Franz^(VI.68) het plan op haar naar Amsterdam te laten verhuizen en huurden aldaar in de Banstraat no.7 een benedenhuis voor haar en haar dochter. Zij heeft

Riedenstrasse no. 7 Osnabrück

dit echter niet mogen beleven want in de nacht vóór de verhuizing is zij, op 25 januari 1912, plotseling overleden. Toen haar jongste dochter Minka^(VI.69) in 1915 in het huwelijk trad met Karl August Brickwedde, heeft dit echtpaar tot in de tweede wereldoorlog in het huis te Osnabrück gewoond.

Hermann August^(V.46) heeft er langer van kunnen genieten, want hij heeft daar, na de dood van zijn vrouw in 1924, samen met zijn dochter Amelie (Amalia Bernhardina Agnes Maria^{VI.80}) tot aan zijn dood in 1927 gewoond. Zijn jongste zoon, Hubertus Julius^(VI.77) die intussen kinderarts geworden was, woonde er daarna samen met zijn zuster Amelie^(VI.80). Amelie is na het huwelijk van Hubert^(VI.77) in 1930 naar Holland vertrokken. Beide huizen in Osnabrück zijn in 1944 bij een bombardement totaal verwoest.

HOOFDSTUK V

**Een nieuw firma-contract en de splitsing in drie groepen
die met gescheiden beurzen werken t.w.:
Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.
De opvolgers van Anton Georg Lampe en
de zakelijke activiteiten van zijn zonen
Silver en Vincenz Lampe.**

Terug naar de firma “Gebrs. Lampe”. De uitbreiding van de firma was intussen gestadig doorgedaan. In 1907 werden er in Rotterdam enige panden aan de Hoogstraat/hoek Spui, aangekocht, onder welke percelen zich ook het historische huis bevond, waarin een opvolger van Laurens Janszoon Coster een drukkerij had. In dat perceel bevond zich, tot aan de verwoesting door het Duitse bombardement in mei 1940, een gedenkplaat voor “*Jan de Letterzetter*”, zoals hij algemeen werd genoemd. De verbouwing van de aangekochte panden was in 1908 klaar en het Rotterdamse filiaal kon toen officieel geopend worden.

Illuminatie bij de Firma Gebrs. Lampe Hoogstraat hoek Spui, ter gelegenheid der gehouden Oranje feesten 30 april - 14 Mei 1909, n.a.v. de geboorte van Prinses Juliana.

Hierboven staat een kaartje afgedrukt, uitgegeven ter gelegenheid van de oranje-feesten. Dit kaartje werd door een Rotterdammer ter gelegenheid van de opening van het nieuwe pand van de Gebrs. Lampe in de Hoogstraat in 1953, aan de directie aangeboden.

Sinds de opening van de filialen in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, was de interesse in de zaak in Sneek afgenomen. De firmanten zelf, te weten Bernard Gerhard ^(V.56), Julius ^(V.45), Hermann August ^(V.46) en August Paul ^(VI.61), trokken ook uit Sneek weg en verbleven, wanneer zij in Holland vertoefden, in de woning boven het winkelpand in de Spuistraat in Den Haag.

*Julius Lampe
(V.45)
1845-1903*

*Hermann August
Lampe (V.46)
1847-1927*

*August Paul Lampe
(VI.61)
1878-1955*

*Hubertine Anna Ernestine
Lampe-Timmermans (VI.61)
1885-1977*

Johannes Benedictus IV.13

Bij de splitsing van de Firma Gebr. Lampe in 1911 behielden de zonen van Anton Georg ^(V.41), Silverius Georg ^(VI.56) en Vincenz Georg ^(VI.57), het pand in Sneek. Door een verzuim van hun vader, Anton Georg ^(V.41), waren zij weliswaar in de firma werkzaam, maar geen compagnons. Daardoor hadden zij bij de splitsing minder recht van spreken en dienden genoeg te nemen met de zaak die door geen van de anderen geclaimd werd, en behielden dus Sneek. (Zie hoofdstuk IV, blz. 48.)

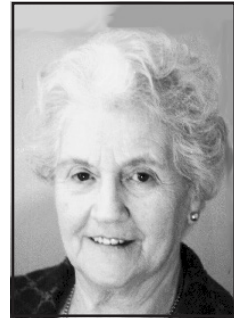
*Anton Georg
Lampe (V.41)
1837-1900*

In de zaak in Sneek werd in-
tussen een verkoopster aange-
nomen, Ida Mentink geheten,
een dochter van de eigenaar van
een hoedenzaak te Nijmegen.
Al gauw ontspon zich tussen
haar en Silverius Georg Lampe
(VI.56) een romance hetgeen in
1911 een huwelijk tussen deze
beiden tot gevolg had. De jon-
gere broer van Silver, Vincenz
Georg (VI.57) was al twee jaar
eerder in het huwelijk getreden
met Margaretha van der Kallen,
dochter van de eigenaar van
een galanteriezaak, buurman
op het Grootzand te Sneek.
Hier komen we in het volgende
hoofdstuk op terug.

Silverius Georg
Lampe (VI.56)
1882-1955

(Ida) Aleida Johanna
Mentink
1889-1973

Vincenz Georg
Lampe (VI.57)
1884-1922

Margaretha Maria
van der Kallen
1884-1954

DUIZEND SCHILDERS....

één REMBRANDT

Wie een penseel kan vasthouden kan schilderen, maar daar-
door is nog niet iedereen een Rembrandt. Wie een naald kan
hanteeren, kan japonnen maken, maar daarmee is nog niet
iedereen een Poiret. Ook onze positie op het gebied van
dameskleeding is uniek! Bij ons vindt U een apart genre, fijn
en luxueus, maar bescheiden in prijs. Onze jarenlange ervaring
is een garantie voor afwerking, binnen en buiten.

Wij zijn erin geslaagd dit voorjaar een collectie bijeen te
brengen, die alles slaat, ook wat de prijzen betreft. Komt U
morgen toch eens binnenlopen. Het verplicht U werkelijk tot
niets en U zult tevreden zijn over Uw bezoek!

Voor Voorjaar en Zomer 1935:

*Natuurlijk
Eerst
blijken
bij*

AMSTERDAM

— UTRECHT

— ROTTERDAM

Advertentie uit 1935

HOOFDSTUK VI

**De splitsing van Amsterdam , Rotterdam en Den Haag
in drie afzonderlijke firma's
die ieder voor eigen rekening verder zullen gaan.**

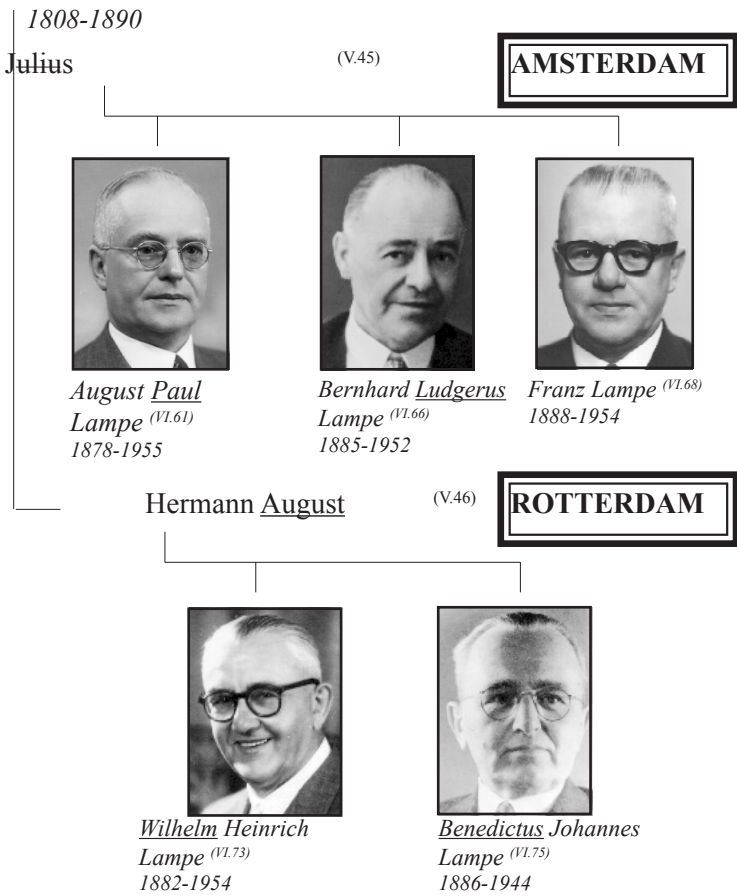
**Het overlijden van Vincenz Lampe en de gevolgen daarvan.
J.H.A. Lampe, mede-oprichter van Philam confectie.**

**De firma Schröder & Brenninkmeijer uit Utrecht en de firma
H. Brenninkmeijer & Co uit Leeuwarden treden toe
tot de inkoopcombinatie.**

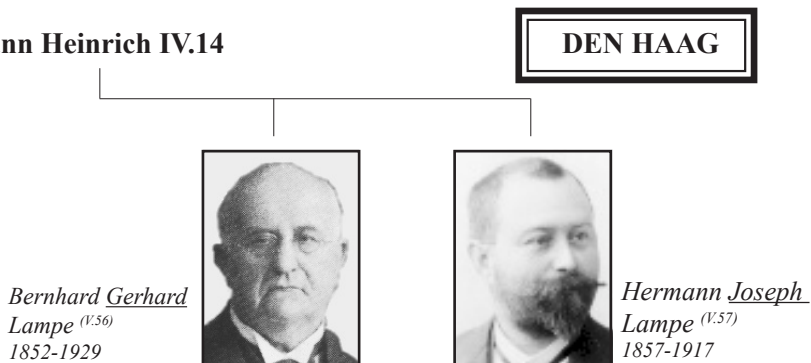
Het jaar 1911 zou voor de firma “Gebrs. Lampe” een grote verandering teweeg brengen. De toenmalige firmanten besloten namelijk om de drie bestaande zaken - buiten het moederhuis Sneek - onderling te verdelen en ieder voor eigen rekening verder te gaan.

Bernard Gerhard Lampe ^(V.56) nam bij deze splitsing het pand in de Spuistraat te Den Haag, Hermann August ^(V.46) liet zich de zaak in de Hoogstraat te Rotterdam toewijzen, zodat er voor de erven van Julius ^(V.45), te weten August Paul ^(VI.61) en later ook Ludger (Bernhard Ludgerus ^{VI.66}) en Franz ^(VI.68), de op dat ogenblik financieel minst goed lopende zaak op de Nieuwendijk te Amsterdam overschoot. Het werden vanaf toen drie aparte firma's, die met volkomen gescheiden beurzen, onafhankelijk van elkaar, handel dreven.

Johannes Benedictus IV.13

Hermann Heinrich IV.14

*Foto van Julius
Lampe (V.45) en
Theresia Maria
Flottow.*

De weduwe van Julius Lampe ^(V.45), Maria Lampe Flottow, investeerde in de firma van haar drie zonen te Amsterdam f 29.020,- tegen een rente van 5%. Bij haar dood, een jaar later op 25.11.1912, ontving de firma uit haar erfenis nogmaals een lening van 22.000 mark. Deze lening diende in 3 termijnen van een jaar te worden afgelost, respectievelijk op 01.11.1913, 1914 en 1915. Dit geld werd gelijkelijk verdeeld tussen de andere erfgenamen uit dit gezin. Voor Maria Elisabeth Lampe ^(VI.65), die in het klooster zat, werd geregeld dat de drie firmanten Paul ^(VI.61), Ludger ^(VI.66) en Franz ^(VI.68) jaarlijks een bedrag van 100 mark moesten betalen aan hun zuster Elisabeth Anna Lampe ^(VI.64), die daarmee cadeautjes voor haar zuster in het klooster kon kopen.

Amsterdam, Rotterdam en Sneek bleven de inkoop en het reclamebeleid gezamenlijk voeren. Hierdoor vestigden zij voor hun fabrikanten en hun cliëntèle de indruk nog altijd één firma te zijn. In werkelijkheid bleven zij financieel volledig onafhankelijk van elkaar. Bernard Gerhard Lampe ^(V.56) uit de Spuistraat in Den Haag, nam aan deze inkoop-combinatie geen deel en scheidde zich daardoor volkomen af. Het gevolg hiervan was, dat bij de onderneming, die tot de negentiger jaren van deze eeuw (1991) bekendheid genoot als “Modehuis Lampe”, met vele filialen over het gehele land verspreid, alleen maar nazaten van Johannes Benedictus ^(IV.13) werkzaam waren of aandelen bezaten en dat van de afstammelingen van de twee andere oprichters niemand meer iets met de firma te maken had.

De volgende afbeeldingen betreffen reclame-materiaal van de firma Gebrs. Lampe van vóór de afsplitsing in 1911 en zijn afkomstig uit het archief van Ben Lampe (Bernard Gerhard ^{VII.146}), één van de nazaten van Hermann Heinrich Lampe ^(IV.14).

HERFST EN WINTER 1911-1912

*Dames
en
Kinder
Klee-
ding*

den Haag - Rotterdam

Amsterdam - Sneek

Lente 1911

Dames
en
Kinder
Kleding

Sneek
Grootzand 7-8

Rotterdam Hoogstraat hoek Spij-
lageweg en de Nieuwmarkt
Den Haag Spuistraat 8
Amsterdam Nieuwmarkt 227
b.d. Doorn

De naam „Lampe” is tegenwoordig met het begrip Dames- en Kinder-Confectie onafscheidelijk verbonden. De oorzaak hiervan is in de bijzondere geschiktheid onzer zaak en in de groote populariteit, waarin de firma Gebrs. Lampe zich sedert jaren verheugt, te zoeken.

Als men onze Magazijnen binnentreedt en bedenkt, dat deze groote localiteiten en grootsche inrichtingen, uitsluitend bestemd zijn voor den verkoop van het eene artikel „Dames- en Kinder-Confectie”, als men voorts in de verschilleude afdeelingen een blik werpt op den grooten voorraad goederen, gesorteerd naar maten en prijzen, van de goedkoopste tot de fijnste Genres, zoo heeft men de overtuiging:

„Hier bevind ik mij in eene speciale inrichting van den allereersten rang, hier kan men koopen!”

En zoo is het ook; onze firma, met hare verschillende huizen, is de grootste speciale zaak voor elegante Dames- en Kinder-Confectie in het Koninkrijk der Nederlanden. Door de enorme gemeenschappelijke inkoop, den enormen omzet, de goedkope prijzen, de reële bediening, als ook door de strenge handhaving onzer stelregel „Verkoop à contant”, zijn wij in staat de grootste voordeelen te bieden.

Den Haag,

Spuistraat 8.

Rotterdam,

Hoogstraat hoek Spui,
tegenover de Vlasmarkt.

Amsterdam.

Sneek.

Den Haag - Rotterdam - Amsterdam - Sneek.

In Blouses en Rokken

brengeu wij eene keuze uit duizenden, alle genres en prijzen.

Den Haag - Rotterdam - Amsterdam - Sneek.

Mantel-Costumes,

Groot assortiment, chique Modellen in effen, gestreepte en
Engelsche Fantaisie stoffen vanaf f 9.75 tot f 95.00.
Specialiteit: Goed passende Confectie voor zeer corpulente Dames.

DEN HAAG, Herfst 1911.

Geachte Dames!

Bij den aanvang van het nieuwe Seizoen, waarin de Mode op het gebied van

Dames- en Kinder-Confectie

ons weder veel nieuws brengt, wenschen wij de geachte Dames door middel van onzen Catalogus eenen indruk te geven van de groote verscheidenheid, die wij haar in elegante en meest moderne genres kunnen toonen. Het is ons onmogelijk, alle modellen hier weer te geven.

Moge echter dit beknopt overzicht er U toe leiden, onzen grooten voorraad in onze Magazijnen in oogenschouw te komen nemen, teneinde U te overtuigen van de enorme sortering solide en elegante confectie, die wij ook dit seizoen weder in den verkoop brengen. Wij laten U gaarne alles zien, zonder ook maar eenigszins tot koopen te verplichten.

Het is wel algemeen bekend, dat wij iedere Dame elegant en voordeelig kunnen kleeden.

In de overtuiging, U naar wensch te kunnen bedienen, noodigen wij U beleefd tot een bezoek uit en vertrouwen, dat U tevreden zult zijn.

Met de meeste hoogachting teekenen wij

Gebr.
Lampe

Den Haag,
Spuistraat 8.

Rotterdam.
Amsterdam.
Sneek.

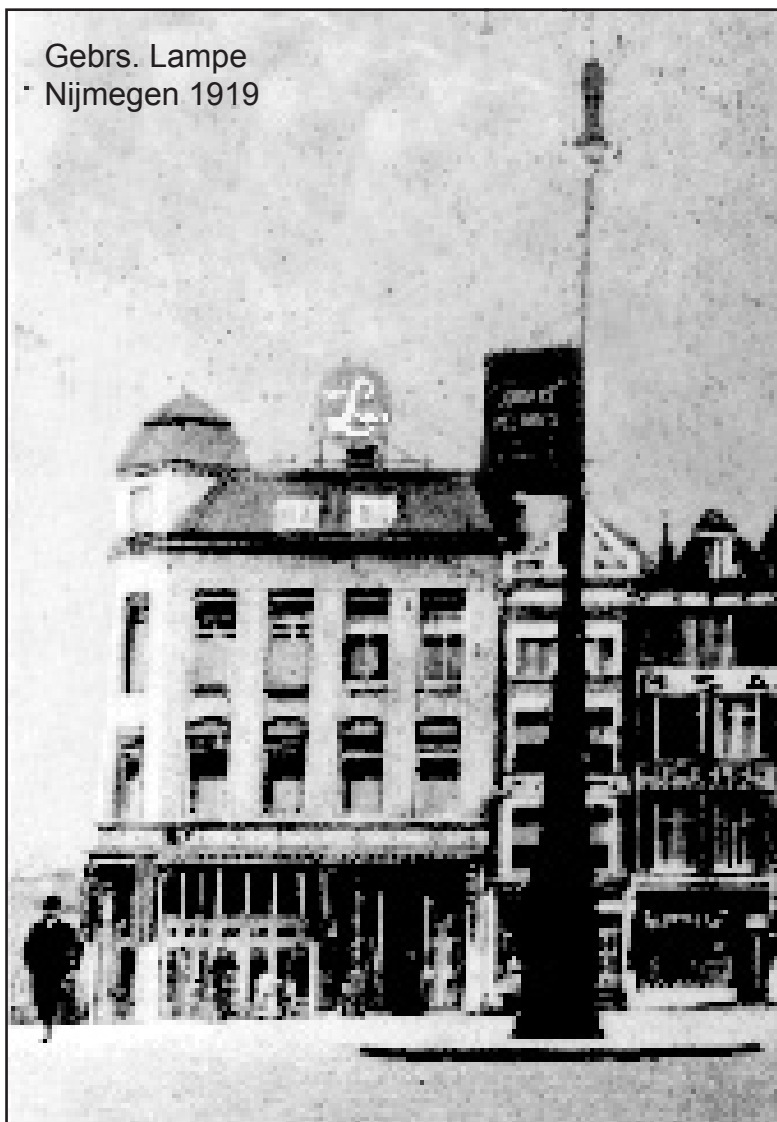
De eerste vestigingen in Arnhem en Nijmegen.

Zoals eerder vermeld, had Anton Georg Lampe ^(V.41), ook een zoon van Johannes Benedictus Lampe ^(IV.13), er niet aan gedacht duidelijk kenbaar te maken dat hij de rechten van opvolging voor zijn zonen wilde bewaren op het ogenblik dat hij zich terugtrok. Hierdoor verspeelde hij de rechten van opvolging. Toen dan ook de zaken in 1911 verdeeld werden, was er voor zijn beide mannelijke nazaten, Silverius Georg ^(VI.56) en Vincenz Georg ^(VI.57), respectievelijk 29 en 27 jaar oud, geen plaats meer. Wilden zij in de firma werkzaam blijven, dan dienden zij zich tevreden te stellen met een ondergeschikte positie. Wel was hun nog het beheer en eigendom van het moederhuis in Sneek gebleven. Zij richtten toen een eigen handelsvennootschap onder de firma naam “Gebrs. Lampe” op. Ook die had behoefte aan expansie en zo werd door hen in 1914 een filiaal in Arnhem geopend, dat in 1919 gevolgd werd door een tweede te Nijmegen. Ook deze firma bleef na 1911 aangesloten bij de inkoop-combinatie, samen met Amsterdam en Rotterdam.

Gebrs. Lampe Nijmegen geheel links op deze foto. Zie vergroting op volgende pagina.

Gebrs. Lampe
· Nijmegen 1919

Foto: Gemeente archief Nijmegen. (Uitvergroting)

In 1916 kreeg de Amsterdamse zaak de gelegenheid om op de Nieuwendijk het belendende perceel op no.225 er bij te kopen en twee jaar later, in 1918, eveneens de panden aan de andere zijde, de no. 229 en 231. In 1923 vond er een grote verbouwing plaats en werden de vier panden tot één geheel samen getrokken. In hetzelfde jaar vond er ook te Rotterdam een uitbreiding plaats.

Gebrs. Lampe Nieuwendijk Amsterdam.

Het overlijden van Vincenz Georg Lampe.

De firma “Gebrs. Lampe” te Arnhem en Nijmegen had intussen een zware slag te verduren gekregen. Vincenz Georg ^(VI.57), de jongste der beide firmanten, was in 1922 overleden aan de toen heersende Spaanse griep. Silverius Georg ^(VI.56), zijn oudere broer en mede-firmant, stond toen plotseling voor de taak, terwijl in zijn eigen gezin het achtste kind op komst was, zijn schoonzuster met haar vijf kinderen erbij te onderhouden. Dit bleek financieel een te zware belasting voor hem te zijn.

*Vincenz Georg
Lampe (VI.57)
1884-1922*

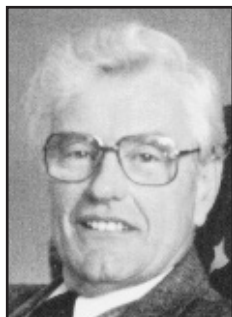
Toen in 1925 van de zijde van C & A Brennink-

meijer het aanbod kwam de firma van hem over te nemen (Silver's moeder, Maria Angela Brenninkmeijer ^(V.41), was de dochter van August Brenninkmeijer), nam hij deze kans waar en verkocht zijn zaak.

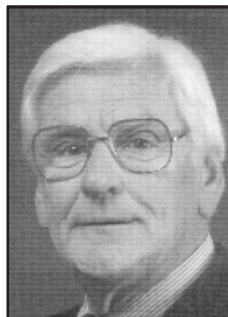
Er was bij de firmanten van de overige zaken wel begrip voor de moeilijkheden die Silver door deze zware verplichtingen op de schouders was gelegd, maar zij hadden het correcter gevonden, wanneer hij hun eerst van de gang van zaken op de hoogte zou hebben gesteld, alvorens met C & A in onderhandeling te treden. Temeer daar hij tijdens de hoofdkoop van het mantelseizoen deze stap had ondernomen en dit tijdens het doorzien van de collectie bij de Firma Berghaus te kennen gaf, en nu met alle gegevens van “Lampe” naar C & A overging. Hij had hen daarmee voor een fait accompli gesteld. Dit werd hem niet in dank afgenomen.

Hiermede hield de firma op te bestaan. Hijzelf, en later ook twee van zijn zonen, Bernardus Hermanus Jacobus ^(VII.79) en Silver Georg ^(VII.81) en de zonen van zijn broer Vincenz Georg ^(VI.57) te weten Antonius Silverius ^(VII.90), Josephus Hendricus Alexander ^(VII.91) en Carl Gerhard ^(VII.92), traden in dienst bij de firma C & A Brenninkmeijer. Daardoor was ook de tak die afstamde van Anton Georg Lampe ^(V.41), de oudste zoon van Benedictus, niet meer aan de firma verbonden.

Zonen van Silverius Georg Lampe

*Bernardus Hermanus
Jacobus Lampe (VII.79)
1916-1984*

*Silver Georg
Lampe (VII.81)
1918-*

Zonen van Vincenz Georg Lampe

*Antonius Silverius
Lampe (VII.90)
1914-1973*

*Josephus Hendricus Al-
exander Lampe (VII.91)
1918-*

*Carel Gerhard
Lampe (VII.92)
1919-1989*

J.H.A. Lampe, mede-oprichter van de firma PHILAM.

We maken een sprong in de tijd naar 1967 waar één van de nazaten van Anton Georg Lampe ^(V.41) een bedrijf in de textiel oprichtte.

Josephus Hendricus Alexander Lampe ^(VII.91), een zoon van Vincenz Georg Lampe ^(VI.57) richtte in 1967 een confectiebedrijf op waar vrijetijdskleding werd geproduceerd.

De jaren daaraan voorafgaand was hij bedrijfsdirecteur van de firma Leyser. Bij deze firma werden vloerkleden gemaakt en damesconfectie. In de “jaren ’50” werd er een enorme omzet gemaakt met de vervaardiging van “petticoats”. Toen het modebeeld veranderde en de petticoat geen aftrek meer vond, werd overgeschakeld op vrijetijdskleding. Begin jaren ’60 werd ook zijn oudste zoon, Peter John Robert Lampe ^(VIII.71) als vertegenwoordiger en later zijn zoon Ronald Jan Arnold Lampe ^(VIII.72) als stafmedewerker in het bedrijf gehaald. Ondanks het feit dat ook de productie van dames-vrijetijdskleding goed liep en de orderportefeuille goed was gevuld, gaf de eigenaar, die in Amerika woonde, de opdracht om het bedrijf in 1966 op te heffen.

Samen met zijn toenmalige vertegenwoordiger dhr. Philips, heeft Jos Lampe ^(VII.91) een bedrijf opgericht onder de naam Philam. Gestart werd met het vervaardigen van kleding bij loonconfectioneurs. In 1968 werd een nieuw pand gebouwd in Volendam waar in eigen beheer werd geproduceerd. Ook in het plaatsje De Weere in Noord-Holland werd in eigen beheer een confectie atelier gerund.

De jongste zoon Carl Alexander Jozephus Lampe ^(VIII.73) toen ook werkzaam bij de firma, werd als volontair

*Josephus Hendricus
Alexander Lampe
(VII.91)
1918-*

*Peter John Robert
Lampe (VIII.71)
1941-*

*Ronald Jan Arnold
Lampe (VIII.72)
1946-*

uitgezonden naar Duitsland waar hij bij een leverancier van de firma Philam werkzaam was om het vak te leren.

In 1969 werd in Woerden een bestaand confectie-atelier opgekocht waar Ronald Jan Arnold Lampe^(VIII.72) eigenaar-directeur van werd.

*Carl Alexander
Jozephus Lampe
(VIII.73)
1951-*

In die tijd was de damespantalon een inmiddels geaccepteerd mode-artikel. Er werden ruim drieduizend pantalons per week geproduceerd. Eerst was er de ski-broek, met een “sous-pieds” (een band onder de voet die de pijpen strak hielden). Later kwam de “Spaanse” pantalon met een brede tailleband in de kleur zwart in de mode, gevolgd door de pantalon met wijd uitlopende pijpen. Bij toeval kwam Jos Lampe^(VII.91) in contact met Jan Lampe^(VIII.49), die in Tilburg een borduurinrichting had (zie hoofdstuk XII). Door dit contact ontstond het idee om op het wijd uitlopende gedeelte van de pantalon een borduursel aan te brengen. Deze pantalons vonden jarenlang gretig aftrek.

Begin jaren '70 kwam de klad in de confectie. De lage lonen-landen werden ontdekt en grote confectie-ateliers verplaatsten hun loonintensieve bedrijven naar het buitenland en behielden hun atelier in afgeslankte vorm in Nederland. Grote partijen confectie die door hen werden verkocht, werden in het buitenland geproduceerd, terwijl kleine aantallen beneden de kostprijs in Nederland werden gemaakt om deze op korte termijn in de Nederlandse winkels te kunnen brengen.

Al snel bleek, dat de in Nederland geproduceerde confectie niet meer lonend was. Het bedrijf in Woerden werd 1974 gesloten. Jos Lampe ^(VII.91) heeft in 1975 zijn aandeel in de firma Philam van de hand gedaan en heeft zijn laatste arbeidzame jaren gewerkt als welzijnsambtenaar bij de gemeentelijke overheid.

Philam confectie industrie te Volendam.

Tot zover de nazaten van Vincenz Georg Lampe.

Gebrs. Lampe en de gezamenlijke inkoop en reclame activiteiten.

De gezamenlijke inkoop en reclame, die door de drie bestaande firma's gevoerd werd, bleek dusdanig goed te lopen, dat er in 1924 een verzoek kwam van de firma Schröder & Brenninkmeijer uit Utrecht, om aan deze inkoopcombinatie te mogen deelnemen. De echtgenote van één der firmanten van de firma Schröder & Brenninkmeijer was de kleindochter van Johannes Benedictus Lampe, Emma Schröder-Brenninkmeijer ^(V.42.K.1), zij was de dochter van Theresia Elisabeth Schröder-Lampe ^(V.42).

Te zelfder tijd diende ook de firma H. Brenninkmeijer & Co uit Leeuwarden, waar de echtgenote van één der firmanten, Amalia Maria Lampe ^(V.49), een dochter van Johannes Benedictus ^(IV.13), een gelijkloidend verzoek in. Deze verzoeken werden ingewilligd en de beide firma's traden, respectievelijk op 1 juli 1924 en op 1 februari 1925, tot deze inkoop-combinatie toe.

*Amalia Maria
Brenninkmeijer-Lampe (V.49)
1853-1931*

Modehuis H. Brenninkmeijer te Leeuwarden.

De intussen op 1 juli 1924 tot de inkoop-combinatie, of zoals zij het zelf noemden “concern Lampe” toegetreden firma Schröder & Brenninkmeijer uit Utrecht, had dit verzoek tot toetreding gedaan omdat het bedrijf er financieel niet krachtig voor stond. Dit feit was Lampe echter bekend en de toelating tot het “concern” was dan ook tot stand gekomen onder zekere beperkende voorwaarden. In het tussen hen gesloten contract stond te lezen: “.....dat Schröder & Brenninkmeijer tot het concern Lampe het verzoek gericht heeft om tot dit concern te mogen toetreden, daar zij deze toetreding voor haar van groot financieel belang oordeelde; dat het concern Lampe, dat uit financieel sterke vennootschappen bestaat en een zeer goede naam op financieel en handelsgebied als anderszins bij hare leveranciers geniet een toetreding van Schröder & Brenninkmeijer ongewenst oordeelde, zowel omdat deze financieel zwak stond en staat, terwijl het concern Lampe zelf financieel reeds krachtig genoeg is, ook omdat Schröder & Brenninkmeijer, eenmaal door toetreding tot het concern Lampe op de hoogte gebracht van de relatiën de wijze der behandeling der inkoop, dat het concern Lampe tenslotte bereid gevonden is om onder zekere voorwaarden, als hierover beschreven, deze toetreding toe te staan.....” en dan volgen de verschillende voorwaarden.

Hierin staat o.a. vermeld, dat de overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van één jaar; het recht van opzegging berust geheel aan de zijde van het concern Lampe en niet kan uitgaan van de firma Schröder & Brenninkmeijer en voorts: “.....Schröder & Brenninkmeijer verplicht zich om hare financiële verplichtingen tegenover hare verkopers stipt en prompt na te komen en, de door het concern Lampe bij inkoop en bij het nakomen der financiële verplichtingen te geven aanwijzingen en instructies nauwkeurig op te volgen.....”. Al deze bepalingen, net zo min als de zakelijke steun, mochten de firma Schröder & Brenninkmeijer echter niet baten. Aan het einde van het jaar 1925 zag men zich genoodzaakt tot liquidatie over te gaan. De firma “Gebrs. Lampe” Amsterdam nam het aan de Oude Gracht te Utrecht gelegen pand over en in 1926 werd daar het éérste filiaal van Lampe Amsterdam geopend.

Gebrs. Lampe, Oude Gracht te Utrecht.

FEESTMAAL
TER GELEGENHEID VAN DE OPENING
VAN HET FILIAAL DER FIRMA
GEBR. LAMPE
≡ TE UTRECHT ≡
OP ZATERDAG 25 SEPTEMBER 1926
IN HOTEL DES PAYS-BAS - UTRECHT

De laatste officiële handeling voor zijn overlijden van August Paul Lampe (VI.61).

Dit filiaal zou er gevestigd blijven tot na de Tweede Wereldoorlog. Toen ging men, daar de Oude Gracht als zakenstand achteruit ging, uitzien naar een pand op een betere stand.

Dit werd gevonden op het Vredenburg alwaar op 22 april 1955 de opening van een geheel nieuw gebouwde Lampe-zaak door de oudste nog in leven zijnde firmant, August Paul Lampe ^(VI.61), werd verricht. Het was zijn laatste daad op zakelijk gebied, want drie en een halve week later, op 17 mei 1955, kwam hij op zeven en zeventigjarige leeftijd te overlijden. Hiermee was de laatste Lampe-kleinzoon van één van de oprichters (Johannes Benedictus ^(IV.13)) die in de firma werkzaam was geweest, overleden.

Gebrs. Lampe, Vredenburg te Utrecht.

Dames- en Kinder-Confectie.
 AMSTERDAM.
 ROTTERDAM.
 DEN HAAG.
 SNEEK.

Telefoon Intersect. 16:9.

Den Haag, den 30. November 1910
 Spuiboulevard 8

Lieber Gerhard!

Mein Verlangen für Aufzählung
 für 1911 ist etwa folgendes:

- I. Kantat f. ADXO
- II. " FSDX
- III. " FSDX
- IV. " ADXO
- f. HDXO

kanalels abgeben, falls irgendwelche
 verfallen. Leider ist die Welt unheimlich
 verfallen.

Den in irgendwelchen feinen
 in einem kleinen Aufzuge auf Düsseldorf
 in den Barrenen.

Neujahrspostkarten lassen Christen von Herz
 zu Herz wandern. Den meisten.

August

In deze brief, geschreven door Herman August (V.46) 1847-1927, worden de kwartaalomzettingen vermeld. Er werden geen cijfers opgeschreven om te voorkomen dat onbevoegden op de hoogte zouden geraken van deze informatie. Vandaar dat hiervoor een geheime sleutel was bedacht door de gebroeders. Deze sleutel van 1 t/m 10 was: F A L Z S C H M I D. De letter X werd gebruikt als herhaling.

HOOFDSTUK VII

De zaak “Lampe tegen Lampe”, het eerste proces nadat de betrekkelijk nieuwe “naamwet” in Nederland was ingevoerd.

Toen Amsterdam in 1927 zijn eerste filiaal erbij gekregen had, begon ook Rotterdam naar expansie te zoeken. In Den Haag had de firma Gerzon, tijdens de bouw van een nieuw winkelpand in de Venestraat 36, tijdelijk onderdak gevonden in een noodpand, gelegen aan de Hofweg. Nadat Gerzon zijn definitieve perceel betrokken had, wist Lampe Rotterdam beslag te leggen op dit noodgebouw. Zo kon, ook in 1927, het eerste filiaal in Den Haag van de Rotterdamse groep geopend worden. Men vestigde zich hier vanzelfsprekend onder de naam “firma Gebrs. Lampe”. Er was echter geen rekening mee gehouden dat er in dezelfde stad al een “Gebrs. Lampe” in de Spuistraat bestond, het eigendom van de in 1911 afgescheiden tak van **Bernard Gerhard Lampe** ^(V.56).

Haags Modehuis tot 1933 Hofweg 6 te Den Haag.

Aanvankelijk leken er geen moeilijkheden te bestaan, maar na enige tijd begon de firma Lampe uit de Spuistraat bezwaar te maken tegen het voeren van de naam. Het kwam tot een proces, in de jurisprudentie bekend als de zaak “*Lampe tegen Lampe*”, dat de meeste juristen wel kennen, omdat dit het eerste proces was nadat de betrekkelijk nieuwe “naamwet” in Nederland was ingevoerd. Het proces werd een vrij langdurige geschiedenis, die uiteindelijk bij uitspraak van de Hoge Raad, door Lampe Rotterdam werd verloren. Hier volgt de uitspraak van de Hoge Raad zoals die bekend werd gemaakt:

“Verzoekschrift van de N. V. Dames- en Kinderconfectie voorheen Gebrs. Lampe te ‘s-Gravenhage tot veroordeeling van de N.V. Modemagazijnen voorheen Gebrs. Lampe te Rotterdam om in den door deze te ‘s-Gravenhage gevoerden handelsnaam den naam “Lampe” te doen verdwijnen. Beroep op contractueele bevoegdheid om genoemden handelsnaam ook te ‘s-Gravenhage te mogen voeren. Toewijzing van het verzoek door Kgt. en Rechtb. Cassatieberoep verworpen.”

Er volgt nog een verklaring van de wet: *Het voeren van een handelsnaam ergens in Nederland scheidt geenszins zonder meer het recht dien naam waar dan ook in Nederland te voeren, ook op zulk een plaats waar die naam, of een daarmee in hoofdzaak overeenkomende, al reeds door een anderen koopman gevoerd wordt.*

Wel kunnen er zaken zijn, wier aard meebrengt dat haar werkingssfeer zich over geheel Nederland uitstrekt, doch in het algemeen werkt een handelszaak slechts binnen een beperkt gebied, de plaats waar zij gevestigd is.

Aan de omstandigheid dat requestrante tot cassatie te Rotterdam evenlang haar handelsnaam had gevoerd als de gerequesteerde den haren te ‘s-Gravenhage, kon zij niet het recht ontleenen haar naam te ‘s-Gravenhage te gaan voeren, nu dientengevolge verwarring bij het publiek te duchten is.

Door aldus te beslissen kwam de Rechtbank noch met de Handelsnaamwet, noch met het tractaat van Washington in strijd.

Op een contractueele bevoegdheid om te ‘s-Gravenhage haar handelsnaam te voeren beroept requestrante zich tevergeefs. Met de invoering der Handelsnaamwet ging door art.5, dat mede de strekking heeft om het

*publiek te beschermen, dat recht voor verzoekster te loor.
Zie noot E.M.M. onder het arrest.*

H.R. 19 December 1927

Men was dus genoodzaakt voor het filiaal in Den Haag een andere naam te kiezen en, toen in 1934 een geheel nieuw gebouw pand aan de Grote Marktstraat/Hoek Spui betrokken werd, heette deze zaak “Haags Modehuis”. Toen Lampe Spuistraat na de tweede wereldoorlog op de lijnbaan te Rotterdam een filiaal wilde openen, zag zij zich voor dezelfde moeilijkheden geplaatst en was derhalve genoodzaakt haar zaak aldaar “Filia” te noemen.

Haags Modehuis, Grote Markt/Spui te Den Haag

Het was Lampe Spuistraat niet mogelijk bezwaar aan te tekenen tegen het feit dat door het Haags Modehuis dezelfde reclame slogan “**Eerst kijken bij Lampe**” gebruikt werd. Zij vervingen “**Lampe**” door “**Haags Modehuis**”. (Zie foto pagina 89.)

De eigen besteldienst van het Haags Modehuis Anno 1940.

Rotterdam had weliswaar het proces verloren maar toch kon “Lampe Spuistraat” niet op een volledig succes bogen. Zij had namelijk Lampe Rotterdam één jaar lang de naam “Lampe” in Den Haag zonder protest laten voeren. Toen men na een jaar een proces begon, was de eis niet alleen het verbieden van de naam maar bovendien eisten zij een som geld voor elke dag dat de naam “Lampe” (één jaar lang) in Den Haag gebruikt was, als smartegeld. De laatste eis werd door de Hoge Raad afgewezen. Wel werd in het vonnis een bedrag vastgesteld voor elke dag die Lampe Rotterdam in de toekomst de naam “Lampe” in Den Haag zou gebruiken. De naam “Lampe” en “Haags Modehuis” mochten zelfs niet samen in advertenties of andere publicaties genoemd worden.

Zo had Lampe te Rotterdam in zijn noodpand aan de Nieuwe-Binnenweg na het bombardement van mei 1940, een afbeelding hangen van het Haags Modehuis met daaronder: **“Ons filiaal te Den Haag, Haags Modehuis geheten”**. Dit werd door Lampe Spuistraat aangevallen en na een kort geding zag men zich veroordeeld de afbeelding en de tekst te verwijderen. Zo zag men zich bijvoorbeeld ook gedwongen de uitnodigingen voor de officiële opening van het Haags Modehuis, in 1933, zonder

ondertekening aan zijn gasten toe te zenden, daar de naam “Lampe” hierop niet mocht voorkomen.

Op de foto op deze en de volgende pagina is te zien, dat er geld noch moeite gespaard werd om de gevel, in dit geval van het Haags Modehuis, te decoreren, of het nu een blijde of een droevige gebeurtenis betrof.

Haags Modehuis feestelijk gedecoreerd naar aanleiding van de geboorte van Prinses Beatrix in 1938.

Het pand van Lampe Amsterdam op de Nieuwendijk, onderging een grondige verbouwing. Hiermede werd een aanvang gemaakt in 1931 en eindigde op 18 maart 1932. In 1933 wist men beslag te leggen op de vier ernaast gelegen percelen de nummers 217 t/m 223, doordat de firma Bahlmann, gevestigd in deze panden, dat jaar tot liquidatie overging.

Haags Modehuis in rouw gehuld naar aanleiding van het overlijden van Prins Hendrik in 1934.

Begravenis Prins Hendrik

Gebrs. Lampe, Vredenburg te Utrecht.

Pand Nieuwendijk te Amsterdam met een 54 meter lange etalage galerij.

1935

Uw buren zijn niet blind .....

Wij weten allemaal, dat er veel gepraat wordt. En dat praten begint bij het hoedje en het eindigt een heel eind verder op.

Wie onze magazijnen bezoekt, ziet bij één oogopslag, dat geldelijke bezwaren niet meer bestaan. Het mooiste, het nieuwste, het meest moderne, dat alles is samengevoegd tot een wondermooie collectie, waaruit ge naar hartelust Uw keus kunt maken, omdat ge thans voor hetzelfde geld driemaal zo veel kunt koopen als vroeger.

Uw buren, Uw kennissen, Uw familie zult ge in extase brengen, wanneer ze zien, hoe flatteus de nieuwe mode U kleedt, dank zij ons onpartijdig advies, dank zij onze groote collectie en ten slotte, dank zij het feit, dat ge U geen financiële offers behoeft te getroosten.

Neem dezen goeden raad van ons ter harte:
Voor Zomer 1935:

*Natuurlijke
Eerst
kijken
bij*

Volledige sorteering
Falcon-, Big Ben en
Selecta-regenmantels.

AMSTERDAM

-

UTRECHT

-

ROTTERDAM

88

Advertentie uit 1935

HOOFDSTUK VIII

Het feest naar aanleiding van het 100-jarig bestaan in 1934.

De oorlogsjaren.

De experimentele tv uitzendingen van Philips.

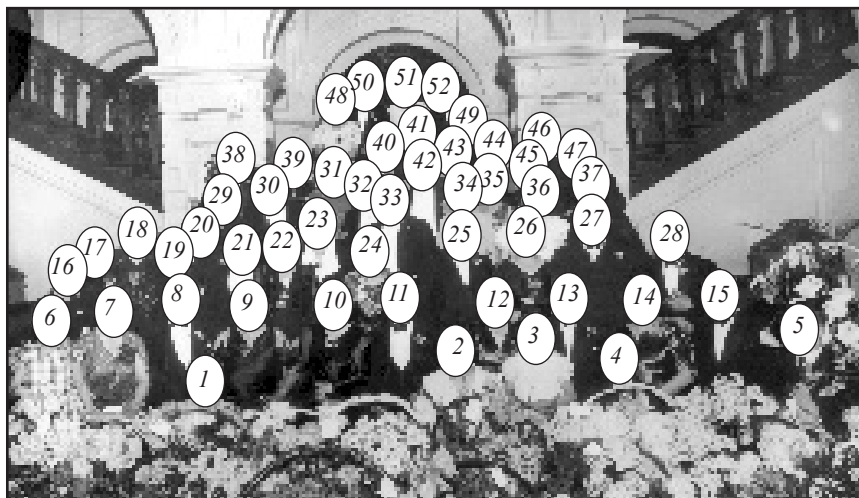
In 1934 zou het honderd jaar geleden zijn dat de firma “Gebrs. Lampe” te Sneek was opgericht. De groepen Amsterdam en Rotterdam besloten dit heuglijke feit op grootscheepse wijze te vieren. Op 24 maart 1934 wilde men een grote receptie houden voor alle relaties met daaraan verbonden, een diner en feest ‘s avonds voor de familie.

Tengevolge van het overlijden van de Koningin-Moeder Emma op 20 maart dat jaar, verscheen er echter in de dagbladen een advertentie, met een grote zwarte rouwrand er omheen, waarin te lezen stond: “*In verband met de nationale rouw, is onze receptie ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan uitgesteld tot zaterdag 7 april a.s. 2.30-4.30 uur, Hotel de l’Europe, Amsterdam*”. Het geheel was ondertekend: “Gebrs. Lampe Amsterdam, Rotterdam en Utrecht”.

Feest 100-jarig bestaan in Hotel de l'Europe, Amsterdam 1934.

1. Margit Lampe (VII.109)	27. Robert Lampe (VI.60)
2. Lilly Lampe (VII.108)	28. August Brikwedde (VI.69)
3. Hilde Lampe (VII.111)	29. Anna v.d. Helm (Boekhoudster groep Rotterdam)
4. Ebo Lampe (VII.94)	30. Willy Voss (VI.62.k.3)
5. Ernst Lampe (VII.93)	31. Net Lohman-Lampe (VII.98)
6. Irmgard Lampe (VII.95)	32. Dhr. Coppens (Chef reclame bureau)
7. Aenne Lampe-Hoffschulte (VI.66)	33. Ben v. Beers (Zwager van VI.61)
8. Franz Lampe (VI.68)	34. Minka Lampe (VII.102)
9. Grethe Lampe-Hövel (VI.66)	35. Paultje Lienaerts-Timmermans (Schoonzuster van VI.61)
10. Truce Lampe-Smeele (VI.73)	36. Guschi Lampe-Kellersmann (VI.77)
11. Wilhelm Lampe (VI.73)	37. Hubert Lampe (VI.77)
12. Erna Lampe-Timmermans (VI.61)	38. Leo Brenninkmeijer (V.49.K.6)
13. Paul Lampe (VI.61)	39. Mevr. Coppens-van Heemstra
14. Alida Lampe-Mooyman (VI.75)	40. Aloys Lampe (VII.101)
15. Benedict Lampe (VI.75)	41. Berta Voss-Lampe (VI.52)
16. Mevr. Mooyman (Schoonmoeder van (VI.75)	42. Ernst August Hettlage (VI.71.k.2)
17. Laura Hettlage-Lampe (VI.71)	43. Grethe Lampe-Langemeijer (VI.74)
18. Mies Brenninkmeijer-Sares (V.49.K.6)	44. Minka Brickwedde-Lampe (VI.69)
19. Clara Voss-Lampe (VI.62)	45. Fritz Lampe (VI.74)
20. Charlotte Hettlage (VI.71.k.1)	46. Gregor Voss (VI.52.K.2)
21. Gregor Brenninkmeijer (V.49.k.4)	47. Gé Hendriksen (VI.62.K.1)
22. Rie van Beers-Timmermans (Schoonzuster van VI.61)	48. Han Lampe (VII.100)
23. Gusta Brenninkmeijer-Voss (V.49.K.4)	49. Carl Voss (VI.52)
24. Anna Schweers-Lampe (VI.64)	50. August Lampe (VII.99)
25. Wolbert Schweers (VI.64)	51. Maga Voss (VI.62.K.5)
26. Hedwig Hendriksen-Voss (VI.62.K.1)	52. Ton Lohman (VII.98)

Het Rotterdamse filiaal te Den Haag mocht ook hier zijn naam niet onder zetten, want volgens de rechtelijke uitspraak was het verboden de naam Lampe en Haags Modehuis in één advertentie te vermelden. Op 7 april kon het feest echter doorgang vinden. Alle zakelijke relaties en zelfs de belangrijkste fabrikanten uit Berlijn kwamen persoonlijk de directie feliciteren.

Diner naar aanleiding van het 100-jarig bestaan met familie en genodigden.

De oorlogsjaren.

Tot aan de tweede wereldoorlog vonden er verder geen uitbreidingen meer plaats. Daarentegen werd bij het bombardement van Rotterdam in mei 1940, door de Duitsers, het pand van de firma “Gebrs. Lampe” in de Hoogstraat totaal verwoest. Al gauw werden noodpanden betrokken in de Witte de Witstraat en op de Nieuwe Binnenweg en na de oorlog bouwde men een geheel nieuw pand aan de Hoogstraat, zij het niet op dezelfde plaats als voorheen, maar schuin aan de overkant.

Gebrs. Lampe na de bombardementen op Rotterdam, mei 1940.

Tijdelijk onderkomen van de Gebrs. Lampe in de Witte de Witstraat te Rotterdam n.a.v. het bombardement in 1940.

Gebrs. Lampe, Nieuwe Binnenweg Rotterdam.

Gebrs. Lampe, Hoogstraat te Rotterdam. Geopend 1953.

Activiteiten gedurende de Tweede Wereldoorlog

Over de activiteiten van de firma tijdens de Duitse bezetting valt het volgende te vertellen. De eerste jaren van de oorlog draaide men nog min of meer normaal door. Er konden nog, zij het met moeite, goederen betrokken worden. Ook konden er nog inkoopreizen naar textiel- en modebeurzen in Duitsland en het geannexeerde Oostenrijk gehouden worden. Daar kwam langzamerhand een einde aan. Het sluiten van de winkels was, alhoewel er geen goederen meer aangeboden konden worden aan het publiek, door de Duitse bezetter verboden. In alle bestaande filialen, t.w. Amsterdam, Utrecht, Haags Modehuis en het noodpand in Rotterdam werd de winkelruimte tot het minimale beperkt en de rest voor het publiek gesloten. Schrijver kan alleen vertellen wat er in Amsterdam gedaan werd, omdat het door gebrek aan openbaar vervoer niet mogelijk was de andere filialen te bezoeken.

In het Amsterdamse filiaal werden de bovenliggende etages gesloten en op de kleine parterreruimte - het grootste deel van de begane grond werd door de etalages in beslag genomen - werd door een dagelijks wisselende bezetting van één of twee verkoopsters, de etaleur en de bedrijfsleider, op een z.g. “wonderkachtje”, suikerbietenstroop vervaardigd en etalagebustes omgesmolten tot kaarsen, welke producten onder het personeel verdeeld werden.

Wat de oorlogsactiviteiten in het Haags Modehuis betreft kunnen we ons baseren op een dagboek dat in 1944 en 1945 geschreven is door Bernie (Bernardina Alida Geertruida Maria Lampe ^{VII.104}) toen 17 jaar, thans Mevr. Wijffels-Lampe.

De familie van de directeur Wilhelm Heinrich Lampe ^(VI.73) en de weduwe van zijn broer Benedictus Johannes ^(VI.75) woonden in Wassenaar. Op gezag van de Duitse bezetter moesten de bewoners van Wassenaar geëvacueerd worden. Maar ik laat hier verder Bernie aan het woord:

“September 1944: ....’s Middags om vijf uur hingen grote aankomstbiljetten op de Schouwburg, de Raadhuislaan en de Kievit. We konden het niet begrijpen; 20.000 mensen moesten in vier dagen met al hun bezittingen weg en dat, zonder auto’s.

Direct werden dozen, kisten, koffers en manden gepakt, tot het met de voorraad dozen gedaan was; er moesten nieuwe van de zaak komen; grote stapels..... Die zondagavond kwam het bevel dat maandag vóór twaalf uur heel Wassenaar geëvacueerd moest zijn. Het was gewoon een ramp; er waren acht paardewagens nodig om onze inboedel te verhuizen!

We moesten vlugger werken, opschieten, nieuwe kisten pakken, dozen, manden, alles moest mee naar het Haags Modehuis, waarvan de tweede en derde verdieping onze toekomstige woning zou worden.

Vader (Wilhelm ^{VI.73}) liep zenuwachtig van de voordeur naar het hek, keek gejaagd over de weg of er al een kar te bespeuren was en liep dan weer haastig naar de telefoon om over het ongehoord lang wegblijven te reclameren. Het werd half tien, geen kar, kwart voor tien, vader liep van het hek naar de voordeur, dan weer terug van voordeur naar hek, trok wat geïrriteerd aan z’n hoed, stapte met grote passen de voorkamer door; “ze hebben er ons lelijk mee te pakken”, mompelde hij.

Het wachten duurde té lang; het was al tien uur. Alle bedden, kisten kortom alles stond in de tuin te wachten op transport. Om kwart over tien kwam de eerste kar, toen volgden de andere, zodat er plotseling vier karren met paarden in de tuin stonden. We herademden ervan. Vader was kennelijk opgelucht.”

Hier onderbreek ik het verhaal, maar uit de volgende tekst is op te maken dat de hele verhuizing eerst voor de veiligheid naar een ander perceel werd vervoerd, waar het toen in de tuin stond te wachten op een verhuishagen naar Den Haag. Laten we nu weer Bernie aan het woord:

“Wat moest er gebeuren? De hele tuin van Cornelissen stond vol met meubels en kisten en bedden.

Waar bleef de verhuishwagen om het naar Den Haag te vervoeren? Er kwamen dikke donkere wolken aandrijven. De tuin met de inboedel moest bewaakt worden en ik ging in een luie stoel voor een grote eikeboom zitten en tuurde over de weg en hield een oogje op de reusachtige bende, die zonder bedekking in Gods vrije natuur aan de grillen van het weer onderhevig was. De verhuishwagen die om twee uur moest verschijnen, liet zich pas om zes uur zien. Goddank! onze meubels kwamen in veiligheid. Ik was blij toen ik uiteindelijk met de tram naar Den Haag kon vertrekken.

*Van links naar rechts: Hannie (Johanna Geertruida Maria ^{VII.113}), (Bernie) Bernardina Alida Geertruida Maria Lampe (^{VII.104}) **de schrijfster van het dagboek**, Alida Jacoba Maria Lampe-Mooyman (^{VI.75}), weduwe van Benedictus Johannes Lampe.*

De intocht in het “Haags Modehuis”.

“Het privékantoor op de 2e verdieping was omgetoverd in een zitkamer voor Tante Alida. (de weduwe van Benedictus Johannes Lampe ^{VI.75}). De kantine, waar anders het personeel de lunch gebruikte, werd gedurende de eerste dagen onze eetzaal. Het deed me aan kostschool denken; die lange tafel met al die babbelende mensen, het geklingel van lepels en vorken, het gezamenlijke gebed.

Onze slaapgelegenheid was buitengewoon interessant; we sliepen in paskamertjes met gordijntjes ervoor. Er paste precies een bed, tafel en stoel in. ‘s Avonds in het schemerdonker slopen we met lantaarntjes de trap af naar onze bedden, want we kwamen dan van August Wilhelm Petrus Lampe ^(VII.99) en Janne (zijn vrouw), die “*drie hoog achter*” woonden. We hebben gezellige avondjes beleefd in het Haags Modehuis. Meestal daalden we neer in de kamer van Tante Alida, waar tot diep in de nacht conversaties werden gehouden. Er werd een cognacje gedronken en wat nagepraat tot eindelijk, om een uur of één, de zitting werd opgeheven.

We woonden er met vijftientig familieleden en huishoudelijk personeel en twee paters Norbertijnen. t.w. dr. Godfried Syen (kunstschilder) en dr. Servaes Scholl (historicus). Deze paters waren naar Nederland gekomen vanwege hun studie en schilderopdrachten. Zij hadden daarvoor een bezoek gebracht aan de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag, en konden na de isolatie van het westen van Nederland niet meer naar Postel in België terugkeren.

Zo kwam het, dat zij tot het eind van de oorlog lief en leed met ons deelden. Hun gedwongen, maar gezellige en gewaardeerde aanwezigheid drukte een bijzondere stempel op de sfeer tijdens het laatste halfjaar van de oorlog.”

Dan volgt er een verhaal hoe deze paters de interne omroep-installatie van het Haags Modehuis gebruikten om er fictieve uitzendingen van Radio Oranje mee te houden en verder hoe pater Syen schilder- en tekenlessen gaf om op die manier de tijd enigszins aangenaam door te komen.

Ook volgt er een verslag van hoe de nog aanwezige fietsen verstoopt werden omdat zij anders gevaar liepen door de Duitsers gevorderd te worden. In oktober begint de gaarkeuken te werken en daar werd ook door de bewoners van het Haags Modehuis dankbaar gebruik van gemaakt.

Wat doe je tijdens de bezetting? Je pleegt verzet en laat je Oranjegevoelens duidelijk blijken. Op bovenstaande foto heeft pater Godfried Syen koningin Wilhelmina en prinses Juliana uitgebeeld.

Van Links naar rechts: Pater Servaes Scholl, Wilhelm Heinrich Lampe (VI.73), Pater Godfried Syen en August Wilhelm Petrus Lampe (VII.99).

“21 October: Er brandt haast geen licht meer! We mogen in twee dagen ½ kilowatt gebruiken, juist genoeg voor enkele miezerige pitjes. Gisteren waren we al over de streep heen, dus... er zat niets anders op dan kaarsjes branden. Gisteren was er een buitengewone gebeurtenis. *Om zes uur aten we capucijnersoep, aardappelen in de schil en jus bij een kaarsje!*

Het zilver kwam natuurlijk prachtig uit bij het schemerige kaarsvlammetje. Na afloop, toen de maaltijd verorberd was, werd de kaars in het midden van ons tafeltje geplaatst en konden we goed verder schemeren tot tien uur. We dronken een “lekker” kopje surrogaatthee met een zoetstofje, waarna in razend tempo tabak werd aangeregen. Dat was een must, want vader had tabak geplant in de tuin en die tabak was “heilig”, die moest gedroogd, gekerfd en aangeregen. Daarna dommelden we wat bij ons kleine kaarsje.....

...25 October zijn we de boer op gegaan; voor aardappelen, erwten en bonen... met rugzakken bepak gingen we op weg. Pater Scholl, Aloys Alexander Wilhelm Lampe ^(VII.101), Lily (Elisabeth Maria Bernhardina) Lampe ^(VII.108) en ik. Om de beurt reden we op de hoofdpijnfiet (zo betitelden we onze hobbelkar zonder banden). Vóór de start liet Aloys ons gauw even zijn prachtige ruilartikelen zien; een gloednieuwe wollen onderjurk, een gevefd vestje met lange mouwen, een Bleyle-directoir (buitensporig groot), een uitgegroeid kinderjurkje, twee handdoeken en een bovenstebeste lap stof voor een herenpak.”

De opbrengst van deze strooptocht was: vijf kippen, vijf pond grauwe erwten en een mud aardappelen.

“... 8 November: In Wassenaar moet evenals op andere plaatsen kleding ingeleverd worden ten behoeve van de Duitse weermacht...” (In de zaak van de Gebrs. Lampe te Amsterdam was de kleding in het diepste geheim, verstopt onder de vloer. Deze kleding vormde nuttige waar om ruilhandel mee te drijven zoals dat ook bij het Haags Modehuis gebeurde.)

“...4 December: we zitten vanavond “gezellig” bij elkaar; ik zeg “gezellig”(!) in het schemerachtige licht van twee fel brandende vetpotjes - gesmolten van waspoppen uit de zaak. Electricisch licht hebben we niet meer, dat is voorbij...

Hoe moeten we eten? Hoe kunnen we eten? Wat zullen we kun-

nen eten? Het is een karig rantsoen dat met de week vermindert; van 5 boterhammen zijn we al op 3 boterhammen per dag gekomen; de ene week 1000 gram brood, de andere week 600 gram! Geen melk meer, geen boter, geen vet, geen margarine, 70 gram vlees in de week (als het er is), 1 kilo aardappelen per persoon in de week. Waar moet dat naar toe?

... Morgen om half één zal er voor het eerst een kind bij ons komen eten, op verzoek van de dokter die de eindeloze misère van ondervoede kinderen zolang mogelijk wil tegenhouden...

“...14 December: Den Haag. Op de Laan van Nieuw Oostindië is een Duitse marine officier dood gevonden, enkele huizen voorbij de drogisterij. Als tegenmaatregel moesten hiervoor twee huizen (waar de vermoorde voor lag) in de lucht vliegen. Twaalf Scheveningse gevangenen moesten op de plaats van de moord op de knieën gaan liggen, waar ze allen met een nekschot om het leven zijn gebracht....

De was werd opgehangen op het dak van het Haags Modehuis.

... 16 December: hongersnood in Den Haag. In Noord-Holland bezwijken iedere week zo'n 33 mensen....

...4 Januari (1945) kregen we van de gaarkeuken het volgende: het zag er uit als rode kool, het had een stugge, ordinaire smaak. Het was nl. boerenkool met voerbiet erdoor. Het wordt hoe langer hoe gekker!

...10 Januari: Pater Scholl en ik gingen naar Abbenes om te onderhandelen over de levering van 1 ton suikerbieten. Er werden twee Bleyle-directoires (overgebleven grote modellen van prima wol uit de zaak) voor geruild.

We hebben al een stuk of drie, vier keer zelf stroop gemaakt; het gaat erg goed, maar het duurt heel lang. De pulp gebruiken we om door het eten te doen, we bakken er koekjes of pannekoeken van of vermengen ze met enkele aardappelen voor de stampot.

...16 Januari: Aloys en Hilde ^(VII.111) zijn juist teruggekomen uit Noordwijk. Ze hebben 40 kilo tulpebollen voor ons meegebracht. Tulpebollen om door de stampot te doen, of om er pannekoeken van te bakken. De bruine schil wordt er afgepeld, de gele kern eruit gesneden. Zeven minuten moeten ze worden gekookt. Deze tulpebollen worden verkocht à 1,25 de kilo (kleintjes) en 3 gulden de kilo (grote). Het personeel van C & A in Den Haag kreeg ieder, uit onze voorraad, een zak tulpebollen....”

Dit relaas uit het dagboek van Bernie heb ik hier tussen gevoegd omdat het aangeeft wat er in de laatste oorlogswinter in het Haags Modehuis gebeurde. De zakelijke activiteiten, confectie-verkopen, kwamen gedurende de laatste oorlogsjaren volkomen stil te liggen.

1875

Toen Uw Grootpa onze klant was,
Was er oorlog in Atjeh. . .
Wàt er toen ook aan de hand was
't zakenleven deed niet mee !

1914

Maar een generatie later,
Brak de wereldoorlog uit,
Menig order viel in 't water
Maar het ging . . . al schold men luid !

1944

Nu wacht ieder wéér op vrede !
Wéér is 't zakendoen heel zwaar . . .
Maar . . . als vroeger staat ook heden,
LAMPE altijd voor U klaar.

FA. B. HENR. LAMPE

H. 5-11 K. 516 C. 2-1000

*Het einde van de oorlog werd op te volgende wijze uitgebeeld
door de fa. B. Henri. Lampe te Sneek.*

Experimentele televisie uitzendingen in 1948.

Kort na de oorlog werd er druk geëxperimenteerd met de nieuwe uitvinding, de “TELEVISIE”. Er waren verschillende experimentele uitzendingen en Philips benaderde de Firma Lampe om een modeshow hiervoor te organiseren. Op 8 Juli 1948 kwam deze uitzending tot stand. “*Dames en heren toeschouwers in de huiskamer!*” De camera werd op de heer van Galen gericht, hoofd-etaleur en reclamechef bij de firma Lampe, die deze woorden uitsprak tijdens deze uitzending. De firma Lampe uit Eindhoven was daarmee trendsetter voor wat vandaag de dag niet meer weg te denken is binnen het huidige commerciële T.V.bestel, namelijk “reclame”. Het is misschien wel aardig om enkele delen uit krantenartikelen uit die tijd n.a.v. deze uitzending hier af te drukken.

”Groene Amsterdammer” van 17 juli 1948.

Fa. Gebrs. Lampe brengt in 1948 modeshow in de huiskamer.

Natuurlijk is het beeld van 30 x 40 cm nog niet volmaakt. Misschien zullen wij er later glimlachend aan terugdenken, zoals aan de eerste films, vol flikkeringen, strepen en schichtige bewegingen. Hier was de fout vooral onscherpte, zodra de personen zich uit het vlak in de diepte bewogen, dus naar achteren of naar voren traden, kon dit alleen door bijstellen van het ontvangstoestel enigszins vermeden worden.

Maar dit alles neemt niet weg, dat de idee nu ook in Holland verwezenlijkt is, en het slechts een kwestie van tijd zal zijn om de technische onvolmaaktheden te overwinnen.

Groter zorg baart echter de vraag: zal

deze nieuwe vinding, indien men zover is, dat velen er gebruik van kunnen maken worden misbruikt?

Welk een nieuwe, grote verantwoordelijkheid rust er op diegenen, die de televisieuitzendingen zullen gaan verzorgen! Zullen het de P.T.T., de omroepverenigingen of zelfs een particuliere onderneming zijn, die de televisieuitzendingen zullen organiseren? Nu het oor van de meesten, door onverstandig radio-gebruik wel zo is afgestompt, dat het toestel de hele dag aan kan staan zonder iemand in zijn bezigheden te storen; zal een televisietoestel nu een dergelijke aanslag op het oog gaan plegen? Stel u zich deze toestand even iedere avond in uw huiskamer voor!

Op een klein scherm is een vrouwen-

Studio opnamen bij Philips 1948.

Najaarsmode per televisie

figuurtje zichtbaar, gekleed in een lange mantel met wat ouderwets aandoende pelerine. Zij loopt zwijgend wat heen en weer in een kleine ruimte en draait zich eens om. Af en toe flikkert het beeld, dat voor onze verwende smaak wat primitief is: een beetje onscherp, weinig genuanceerd van tint, niet erg doortekend, en niet belicht zoals wij bij de moderne film gewend zijn. Zo kon het gebeuren dat, schijnbaar door onvolmaakt afstellen, de desbetreffende mannequin van gezet plotseling weer slank werd, hetgeen onder de kijkluisteraars hilariteit veroorzaakte, terwijl het speelpodium wel overduidelijk van te kleine omvang bleek.

Een stem, die weinig met de microfoon is vertrouwd, vertelt ons, dat de mantels dit najaar 25 cm van de grond zullen hangen, dat pelerines in de mode zullen zijn, dat de taille smal

blijft, maar dat de heupen niet meer met kunstmiddelen verbreed zullen worden. Maar, we zitten in de huiskamer en wat wij op het scherm zien gebeurt op hetzelfde ogenblik op geringe afstand in werkelijkheid. De Fa. Lampe vertoont op de allermooiste wijze hoe de nieuwe najaarsmode zal zijn. De mode per televisie was meer curieus dan mooi. De mannequin heeft een mantel vertoond, die, volgens de commentator, chocoladebruin is, en versierd met bruin bont. Dat bont komt niet uit. Maar nu verschijnt een tekenares op het scherm, die ons snel voortekent, wat een pelerine-kraag en wat een matelot-kraag eigenlijk is. Dit tekenen geeft iets "echts" aan de uitzending; het gaat vlot en blijft heel natuurlijk."

In de Eindhovense-studio heerst de spanning van elk begin. Het licht en de

Het blad: Textielhandel van 3 augustus 1948.

Televisie en Camera belicht New-Look

lampen zijn er als vanouds en de mannen van de technische dienst dragen iets in zich mede van de geladenheid van duizenden volts. Maar in die nuchtere sfeer van camera's, kabels en microfoons wolkt iets van een andere wereld een ijdel parfum.

Drie mannequins beheersen het beeldvlak, waarin zij lopen en staan en

draaien. Een glimlach vooral. De stereotype glimlach van alle mannequins, maar vandaag tegen een publiek, dat zij niet zien.

Wie was nu dat "kijkluisterpubliek" in 1948?

Modeshow Gebrs. Lampe op T.V. in 1948.

Er was toen alleen in Eindhoven een televisiezender. De employé's van Philips hadden zo'n toestel gekregen zodat zij met huisgenoten, kennissen en vrienden naar de experimentele uitzendingen konden kijken. De krant schrijft verder: *"In de afgelopen weken is een serie van 42 uitzendingen georganiseerd en de laatste van deze uitzendingen hebben wij mee kunnen maken (Leidse Courant) omdat deze een bijzonder karakter vertoonde .*

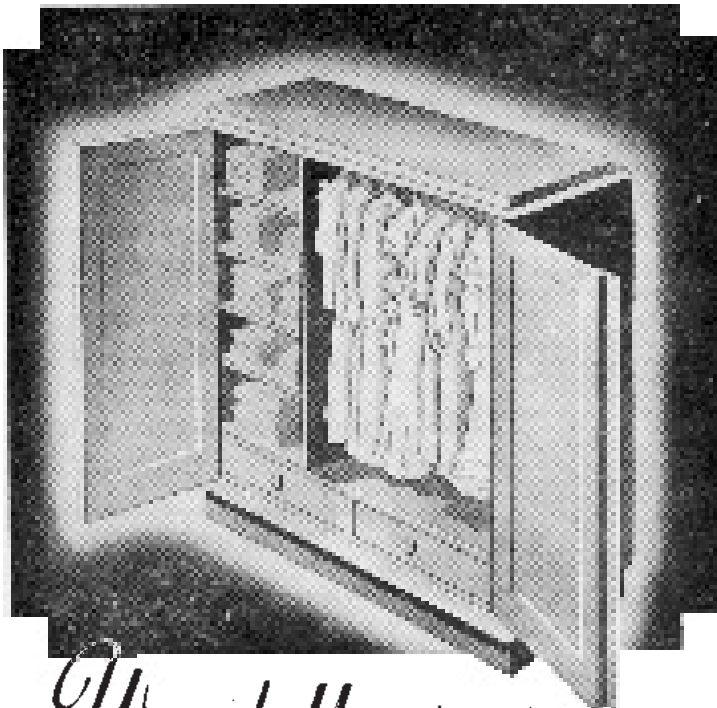
In het kader van het programma gaf de firma Lampe uit Eindhoven n.l. een mode-show, waarin de nieuwste creaties op het gebied van modieuze damesmantels en costuums werden vertoond. Dit is de eerste televisie-mode-show in de geschiedenis van Nederland; met recht dus een historische gebeurtenis, waarop de firma niet zonder reden trots is." Tot zover de eerste uitzendingen op televisie in 1948.

Advertentie 1960.

Gebrs. Lampe startte in dit jaar met de verkoop van nylon kousen onder het eigen merknaam: "Lamplighter".

Lamplighter nylons

Waar hebben vrouwen recht op?

Vrouwen hebben er recht op zich zoo te kleeden, dat zij er niet alleen aantrekkelijk uitzien, maar, dat zij ook de eervan het huis naar behooren kunnen ophouden.

Naast rechten staan plichten. Vrouwen hebben tot plicht met het kleedgeld wonderen te doen.

Onze groote collectie aparte modellen, ons onpartijdig advies, dat zijn punten van belang. Profiteert daarom van het feit, dat Uw gulden bij ons thans wonderen doet. Wie nu komt, profiteert dubbel.

*Eerst
kijken
bij*

Lampre

ROTTERDAM

UTRECHT

AMSTERDAM

Advertentie uit 1938

HOOFDSTUK IX

**De grote expansie na de Tweede Wereldoorlog;
er worden 13 nieuwe zaken geopend.**

**De firma “Gebrs. Voss” uit Nijmegen treedt toe
tot de inkoopcombinatie.**

**Modehuis H.B., voorheen Brenninkmeijer & Co,
sticht in Enschede een filiaal onder de naam Lampe.**

Wij vermeldden reeds dat er in 1924 bij de Amsterdamse en Rotterdamse groep een verzoek binnen was gekomen van de zijde van Schröder & Brenninkmeijer uit Utrecht en de firma H. Brenninkmeijer & Co uit Leeuwarden om opgenomen te worden in hun inkoop-combinatie en, dat deze verzoeken waren ingewilligd.

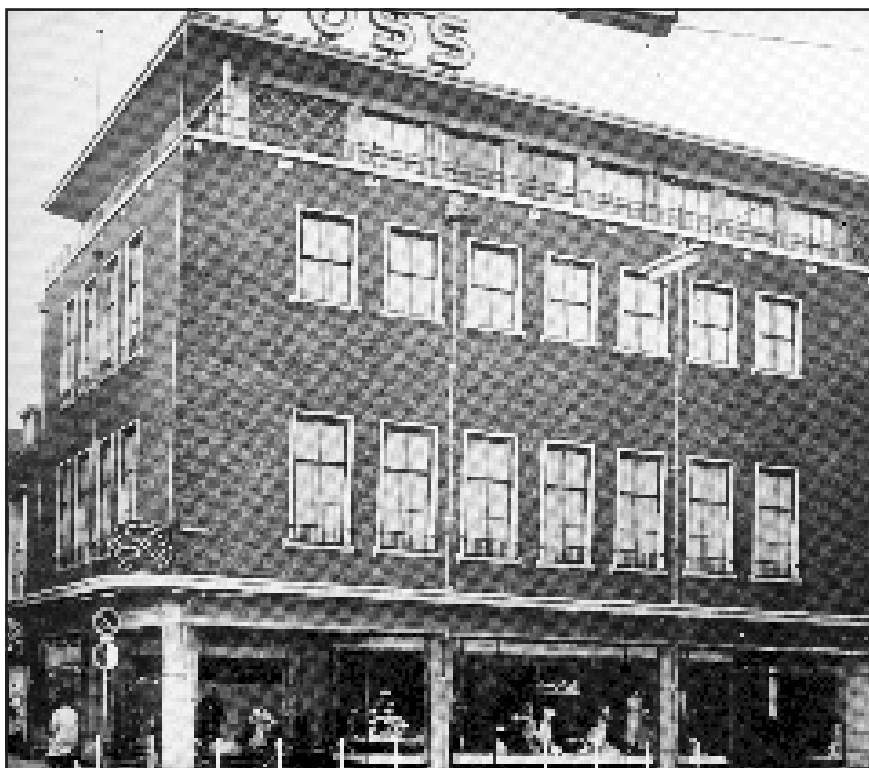
Rond het jaar 1930 kwam er een dergelijk verzoek van de firma Gebrs. Voss uit Nijmegen. De moeder van de beide eigenaren van deze zaak was Bertha Maria Voss-Lampe ^(VI.52), dochter van Anton Georg Lampe ^(V.41). Ook dit verzoek werd ingewilligd. Zoals we gezien hebben, was de firma Schröder & Brenninkmeijer in 1925 geliquideerd, doch de beide andere genoemde firma's bestonden nog steeds en maakten ook na de tweede wereldoorlog nog deel uit van de inkoop-combinatie.

*Bertha Maria Voss-Lampe (VI.52)
1873-1951*

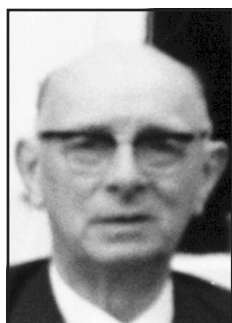

*Gerhard Carl Voss (VI.52)
1865-1939*

De zaak Voss te Nijmegen.

De firmanten van de zaak Voss

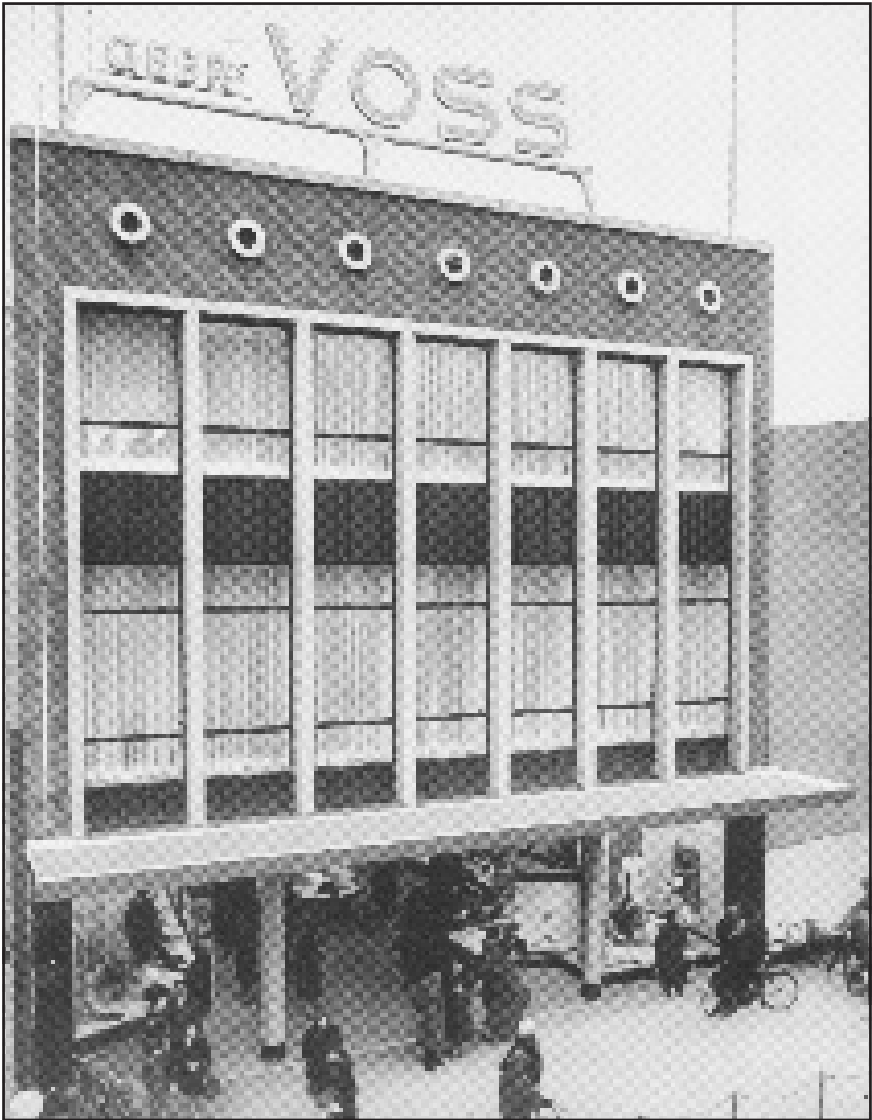
*Joseph Leo Voss
(VI.52.K.1)
1902-1987*

*Silver Gregor Voss
(VI.52.K.2)
1904-1969*

*Margaretha Maria
Voss (VI.52.K.3)
1912-*

Gebrs. Voss, 's Hertogenbosch.

H. Brenninkmeijer & Co uit Leeuwarden had intussen zijn naam veranderd. Deze firma was in 1880 opgericht door de twee broers Heinrich¹ en Julius² Brenninkmeijer. Julius was na zijn huwelijk met Emma Amalia Schröder ^(V.42.K.1) - een kleindochter van Johannes Benedictus Lampe ^(IV.13) - uitgetreden en had, samen met zijn twee zwagers de firma Schröder & Brenninkmeijer in 1890 te Utrecht gesticht.

Brenninkmeijer & Co te Leeuwarden was na de dood van Heinrich Brenninkmeijer voortgezet door zijn beide zonen Gregor³ en Leo⁴. In Leeuwarden bevonden zich echter, buiten Brenninkmeijer & Co, nog twee andere firma's die eveneens de naam Brenninkmeijer voerden te weten: "C & A Brenninkmeijer" en "Brenninkmeijer & Zonen", waarvan de eigenaren wel onderling in een familierelatie tot elkaar stonden, maar zakelijk niets met elkaar van doen hadden. Dit feit gaf nog wel eens verwarring en toen "Brenninkmeijer & Co" in 1939 te Groningen een filiaal opende, veranderde men aldaar de naam in "Modehuis H.B.", welk voorbeeld in Leeuwarden in 1948 gevolgd werd.

*Herman Gregor
Brenninkmeijer
1885-1947*

*Julius Leo
Brenninkmeijer
1893-1949*

¹ Generatiegetal 437, Gen. Brenninkmeijer.

² Generatiegetal 440, Gen. Brenninkmeijer.

³ Generatiegetal 659, Gen. Brenninkmeijer.

⁴ Generatiegetal 661, Gen. Brenninkmeijer.

Modehuis H.B. te Leeuwarden.

*“Brenninkmeijer & Co” opent in 1939 te Groningen Modehuis HB.
Foto uit 1950. (Archief H.R.J.J. Peutz)*

Na de oorlog kwam er een grote expansie bij de firma's Gebrs. Lampe. De Amsterdamse groep opende: Hilversum (1951), Haarlem (1952), Utrecht (1955), Alkmaar (1959), Zeist (1960) en Amstelveen (1961); terwijl de groep Rotterdam nieuwe vestigingen opende in: Eindhoven (1947), Arnhem (1949), Leiden (1951), Breda (1958), Heerlen (1959), Schiedam en Apeldoorn (beide 1961). In 1960 werd er een filiaal te Zwolle geopend, dat in gemeenschappelijk beheer werd gevoerd.

In de loop van de vijftiger jaren, probeerde men in de inkoop-combinatie van Lampe tot een grotere eenheid te komen en, toen Modehuis H.B. in 1959 een filiaal te Enschede wilde beginnen, besloot men deze nieuwe zaak de naam Lampe te geven.

Gebrs. Lampe Hilversum, geopend 1951.

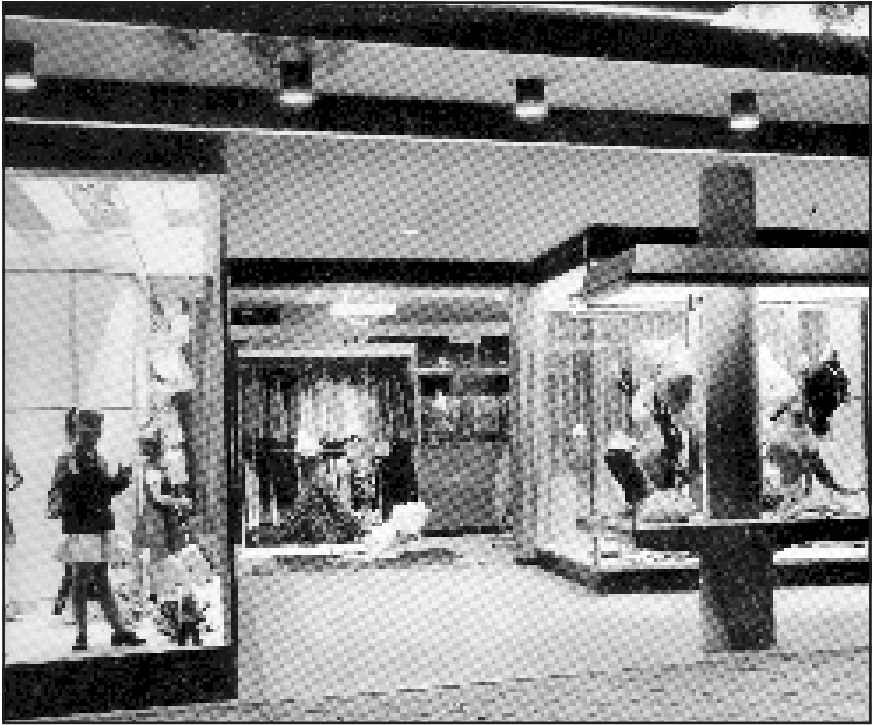
Gebrs. Lampe, Vredenburg te Utrecht. Geopend in 1955.

Gebrs. Lampe, Grote Houtstraat te Haarlem. Opening 1952.

Ter gelegenheid van de opening in Haarlem werd er in de etalages boven een modeshow voor het publiek op straat gehouden zoals u op de hieraan voorafgaande foto kunt zien. Dit was een enorm succes. Ondanks de stromende regen stond de Grote Houtstraat en de te-genoverliggende Anegang vol publiek.

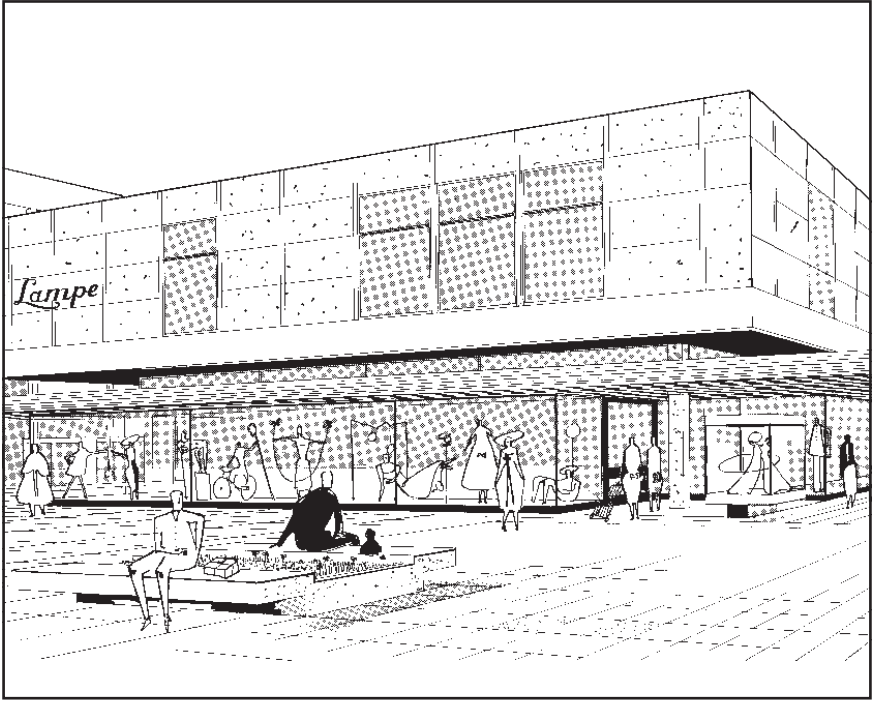

Gebrs. Lampe Alkmaar, geopend 1959.

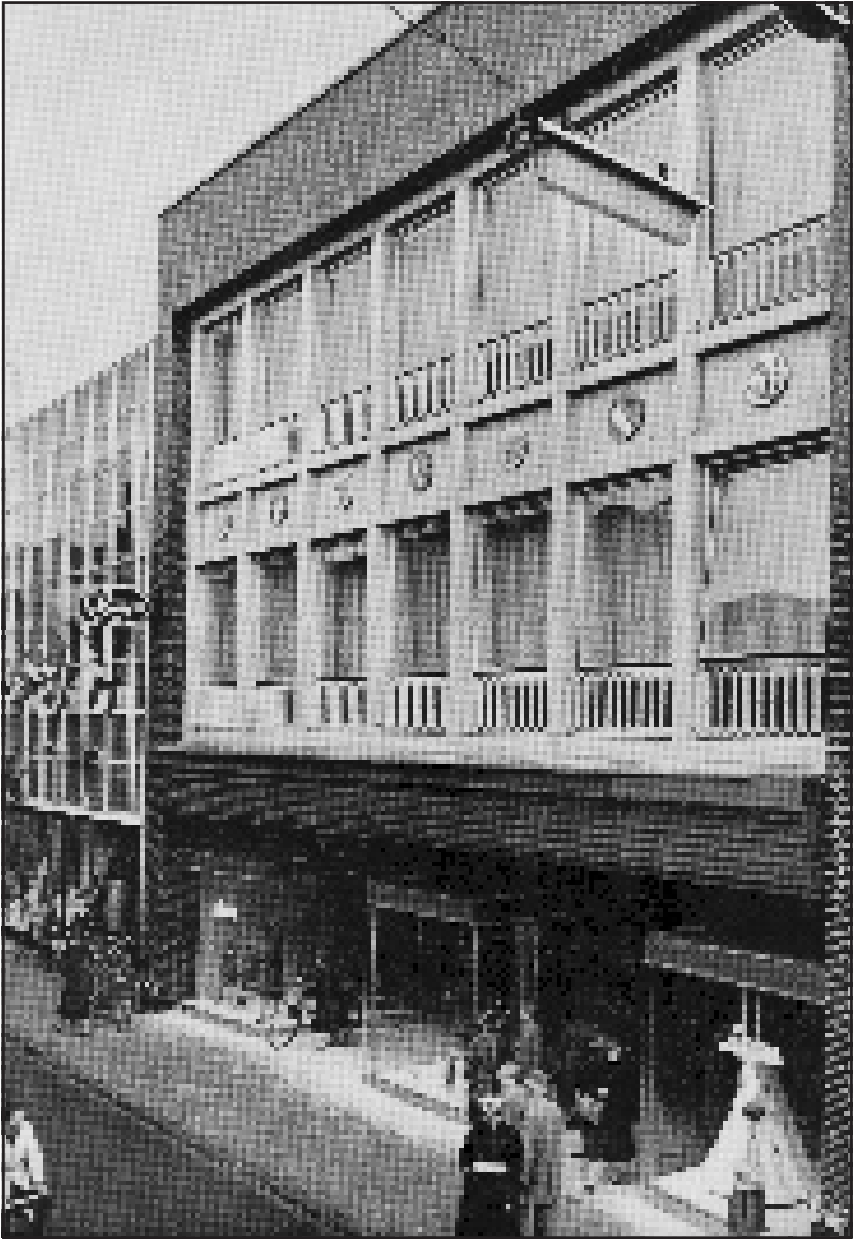
Gebrs. Lampe te Zeist, geopend 1960.

Gebrs. Lampe Amstelveen, geopend 1961.

Oude pand, Grote Berg 16 te Eindhoven.

Gebrs. Lampe Eindhoven, geopend 1947.

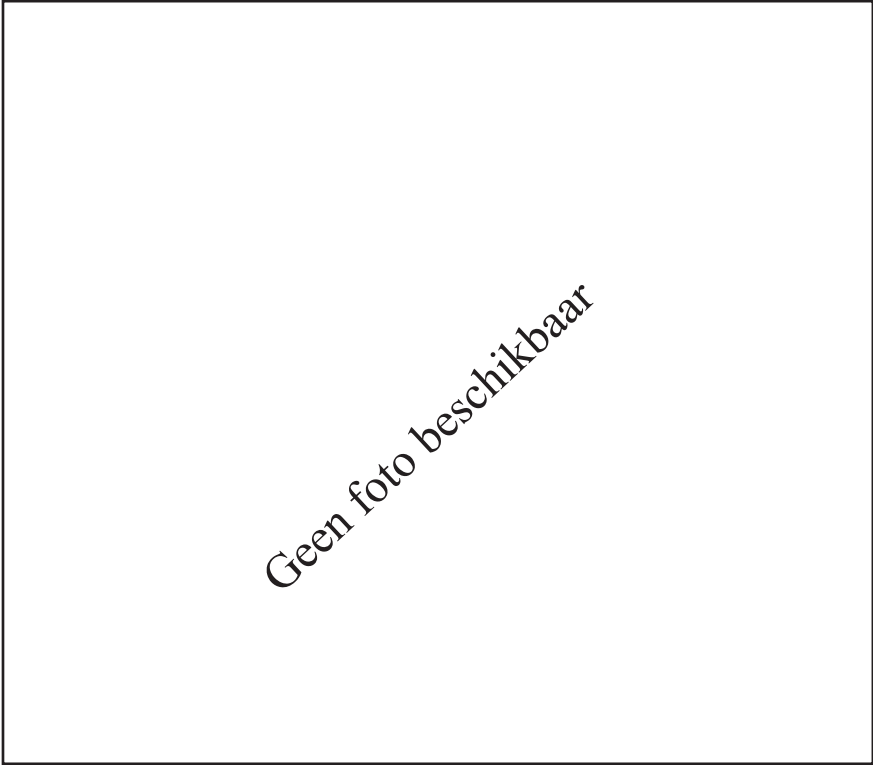

Gebrs. Lampe Arnhem, geopend 1949.

Opening van firma Gebrs. Lampe, Breestraat 161 te Leiden, op 3 maart 1951.

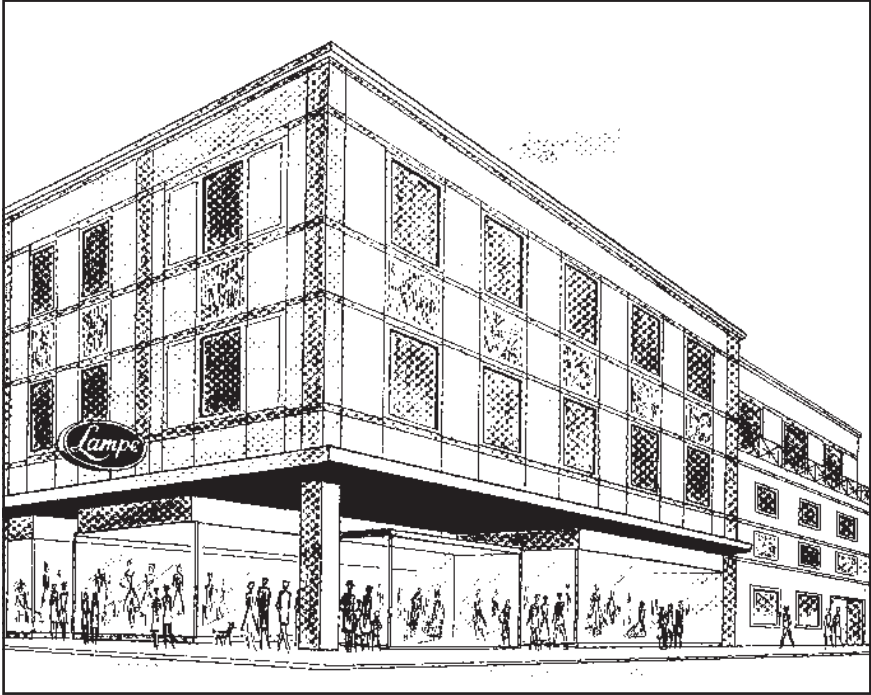
Gebrs. Lampe Breda, geopend 1958

Gebrs. Lampe Heerlen, geopend 1959.

Gebrs. Lampe Schiedam, geopend 1961

Gebrs. Lampe Apeldoorn, geopend 1961.

Gebrs. Lampe Zwolle, geopend 1960

Gebrs. Lampe Enschede, geopend 1959.

HOOFDSTUK X

Gebrs. Lampe Rotterdam en Amsterdam veranderen hun juridische structuur.

Via inkoop-combinatie naar fusie van Lampe Nederland v.o.f. De fusie in 1969 tussen Peek & Cloppenburg N.V. en Lampe Nederland B.V.

Na de oorlog bleef er nog een periode waarin alleen nog op “punten” textiel mocht worden verkocht, totdat in 1949 de confectie-industrie zich had hersteld en de vrije handel weer mogelijk werd. Toen begon ook de expansie van beide ondernemingen en werden in snel tempo door zowel Lampe Rotterdam als Amsterdam filialen gesticht. De inkoop en de reclame geschiedde gezamenlijk met Modehuis HB te Leeuwarden en Gebrs. Voss te Nijmegen. Men noemde zich “inkoopcombinatie Lampe”.

De eigenaren van Modehuis HB, met vestigingen in Leeuwarden, Groningen en later in Enschede (onder de naam Lampe) waren Gregor en Leo Brenninkmeijer. Georg en Leo Voss, waren de enige firmanten van de firma Gebrs. Voss te Nijmegen, die tevens een filiaal openden in Den Bosch.

In 1953 besloot de directie van Gebrs. Lampe Amsterdam haar juridische structuur te wijzigen en koos de vorm van een N.V., die in 1954 werd opgericht. Vóór de afronding en ondertekening van de oprichtingsakte kwam firmant Franz Lampe ^(VI.68) te overlijden. Ludgerus Lampe ^(VI.66) was reeds in 1952 overleden, zodat de toenmalige firmanten waren: August Paul Lampe ^(VI.61), Ernst Lampe ^(VII.93) en de beide zonen van Franz: Ebo (Eberhard Franz Lampe ^(VII.94)) en Guido Franz Lampe ^(VII.96). De naam Gebrs. Lampe werd “Lampe Amsterdam N.V.” (later B.V.).

Er werden 12 preferente aandelen uitgegeven, waarvan Ernst als zoon van Paul ^(VI.61) er 6 en de zonen van Franz ^(VI.68) tezamen ook 6 ontvingen. Deze aandelen hadden een vaste waarde van f100,00 en gaven per aandeel recht op één stem. De gewone aandelen werden gelijkelijk verdeeld door de drie directieleden, Ernst, Ebo en Guido Lampe.

Gebrs. Lampe Rotterdam had gekozen voor een Commanditaire Ven-

nootschap op Aandelen (CVoA) met als commanditaire vennoten August Lampe ^(VII.99), Aloys Lampe ^(VII.101) en Ben Lampe ^(VII.114). Daarnaast bestond er een beleggingsmaatschappij “Lampe Rotterdam” B.V., waarin zich het onroerend goed bevond. Van deze maatschappij waren de aandelen in handen van de mannelijke en de vrouwelijke nazaten van Wilhelm Lampe ^(VI.73) en Benedictus Lampe ^(VI.75).

Door de schaalvergroting, die zich allerwegen voltrok, voelden Lampe Amsterdam en Lampe Rotterdam de noodzaak om nauwer samen te werken. De onafhankelijke vestigingspolitiek gaf aanleiding tot wrijvingen. Deze werden opgelost door het stichten van één gezamenlijke onderneming “Lampe verenigde confectiebedrijven B.V.” genaamd, waarin beide takken participeerden. Lampe Zwolle was de eerste vestiging die in gezamenlijk beheer werd opgericht.

Daar de vier partijen (nazaten van Wilhelm, Benedictus, Paul en Franz) buiten de inkoopcoöperatie hun eigen beleid voerden, werd na ampel overleg door Lampe Rotterdam en Lampe Amsterdam besloten tot een fusie van de exploitatie activiteiten, om daardoor tot een meer uniforme bedrijfsvoering te komen. In 1965 leidde dat tot de oprichting van de Vennootschap onder Firma (v.o.f.) “Lampe Nederland”, met als firmanten “Lampe Rotterdam CVoA” en “Lampe Amsterdam B.V.”. De bedrijfspanden bleven buiten de fusie alsmede de beide pensioenfondsen.

Johannes Benedictus IV.13

1808-1890

Julius (V.45)

1845-1903

*August Paul
Lampe (VI.61)
1878-1955*

*Ernst Lampe (VII.93)
1919-*

Bernhard Ludgerius Lampe (VI.66)

1885-1952

Franz Lampe(VI.68)
1888-1954

*Eberhard Franz
Lampe (VII.94)
1924-*

*Guido Franz
Lampe (VII.96)
1927-*

*Hans Franz Lampe
(VII.97)
1930-*

Johannes Benedictus IV.13

1808-1890

Hermann August (V.46)

ROTTERDAM

1847-1927

Wilhelm Heinrich
Lampe (VI.73)
1882-1954

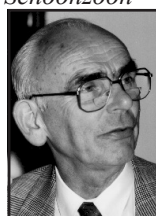

August Wilhelm
Petrus Lampe
(VII.99)
1913-1984

Aloys Alexander
Wilhelm Lampe
(VII.101)
1917-1983

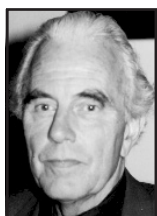
Schoonzoon

Rudolf Marie Josef
Breukers (VII.103)
1924-

Benedictus Johannes
Lampe (VI.75)
1886-1944

Benedictus Aloysius
Lampe (VII.114)
1931-

Frederik August
Lampe (VII.115)
1933-

De eigenaren van Modehuis HB B.V., Gregor en Leo Brenninkmeijer, waren intussen overleden. Leo had geen kinderen en Gregor had uit zijn huwelijk wel tien dochters maar slechts één zoon Hermann⁵. De oudste van zijn dochters was gehuwd met Carl Paping⁶. Laatstgenoemde was als compagnon in de firma opgenomen en vormde in 1965 met zijn zwager Hermann de directie van Modehuis HB.

*Directie van
Modehuis H.B.*

*Hermann Leo
Brenninkmeijer
1931-*

*Carl Johannes
Paping
1911-1983*

Zowel de directie van Modehuis HB als die van Gebrs. Voss waren niet bereid om te participeren in de nieuwe onderneming. Zij wilden hun zelfstandigheid niet prijsgeven en traden uit de inkoop-combinatie.

5 Generatiegetal 1017, Gen. Brenninkmeijer

6 Generatiegetal 1246, Gen. Brenninkmeijer

Door de fusie was de “firma Gebrs. Lampe” van de nazaten van Johannes Benedictus Lampe ^(IV.13) weer tot één geheel geworden onder de naam “Lampe Nederland v.o.f.”. Teneinde te bepalen wie in dit gefuseerde bedrijf de directie zou voeren, hebben de voormalige firmanten samen met enkele staffunctionarissen zich aan een psychotechnisch onderzoek onderworpen met als resultaat, dat tot directeuren van de v.o.f. werden benoemd:

Eberhard Franz Lampe ^(VII.94)	als president-directeur
Ernst Lampe ^(VII.93)	als directeur inkoop
Rudolf Marie Josef Breukers ^(VII.103)	als directeur verkoop.

Laatstgenoemde is de echtgenoot van Geertruida Maria Bernhardina (Truus) Lampe ^(VII.103), een van de dochters van Wilhelm Heinrich Lampe ^(VI.73) uit de Rotterdamse tak.

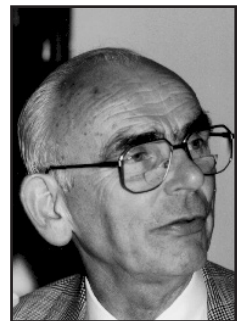
*Geertruida Maria
Bernhardina Lampe
(VII.103)
1922 -*

*Eberhard Franz
Lampe (VII.94)
1924 -*

*Ernst Lampe (VII.93)
1919 -*

*Rudolf Marie Josef
Breukers
1924 -*

Er werd tevens een Raad van Commissarissen gevormd, bestaande uit Dr. Jan van Susante, voorzitter, Hendricus Nicolaus Antonius Verhey^(VII.111), schoonzoon van Benedictus Johannes Lampe^(VI.75) en Willy Hunkemöller, directeur van de lingerie speciaalzaken Hunkemöller & Lexis.

*Hendrikus Nicolaus
Antonius Verhey (VII.111)*
1930-

*Hildegard Paula Maria
Lampe (VII.111)*
1926-

De gekozen structuur, welke de onafhankelijkheid inhield der firmanten beperkte de beleidsmogelijkheden voor Lampe Nederland. Als spoedig bleek dat de gekozen vorm niet goed werkte. Ook de fiscale consequenties bleken anders uit te vallen dan voorzien. Derhalve werd overgegaan tot een verdere integratie van alle bedrijfsonderdelen, die per 1 januari 1968 leidde tot een Holding maatschappij Lampe Nederland B.V., waaronder diverse werkmaatschappijen opereerden.

Het was voornamelijk de president commissaris de Heer van Susante die vervolgens adviseerde uit te zien naar een fusie met een partner in de herenkledingbranche om een breder draagvlak te verkrijgen in de confectiedetailhandel in Nederland.

De fusie Lampe Nederland en Peek & Cloppenburg.

De meest in aanmerking komende partner bleek Peek & Cloppenburg N.V., waarmee onderhandelingen werden geopend, die in augustus 1969 leidden tot een fusie van Lampe Nederland B.V. met Peek & Cloppenburg N.V., die op de beurs genoteerd was.

De Raad van Bestuur werd gevormd door Drs. Ernst Bartel, voorzitter en Willem van der Linden, beiden directieleden van Peek & Cloppenburg alsmede Eberhard Franz Lampe ^(VII.94) en Mr. Rudolf Marie Josef Breukers ^(VII.103), schoonzoon van Wilhelm Lampe ^(VI.73). Dr. J.v.Susante werd opgenomen in de Raad van Commissarissen evenals Nicolaus Antonius Verhey ^(VII.111). De Heer van Susante trad in 1973 om persoonlijke redenen af als commissaris. Eberhard Franz Lampe ^(VII.94) verliet de Raad van Bestuur aan het einde van 1972. Hij verwierf enige tijd later een functie bij Vendex B.V..

Drs. Hans Franz Lampe ^(VII.97), de jongste zoon van Franz Lampe ^(VI.68) was niet als directielid in de firma werkzaam. Na de fusie kreeg hij een staffunctie en werd leider van de automatiserings-afdeling. Later is hij tot adjunct-directeur benoemd.

De beide zonen van Benedictus Johannes Lampe ^(VI.75), Benedictus Aloysius Lampe ^(VII.114) en Frederik August Lampe ^(VII.115) waren in de firma werkzaam als staffunctionaris. Guido Lampe ^(VII.96) heeft kort na de fusie, wegens gezondheidsredenen, zijn werkzaamheden beëindigd.

Lampe Nederland had zijn hoofdkantoor gevestigd in een huurpand in Amsterdam-Osdorp; de Firma Peek & Cloppenburg had een hoofdkantoor in een eigendomspand te Rijswijk. Daarom werd besloten in dit laatste pand het hoofdkantoor van het gefuseerde bedrijf te vestigen en de huur van het Amsterdamse pand op te zeggen.

Bij die gelegenheid heeft Ernst Lampe ^(VII.93) vervroegd pensioen aangevraagd, hetgeen hem in januari 1971 werd verleend.

Door deze fusie werd het aantal vestigingen in den lande op slag verdubbeld en was de firma Peek & Cloppenburg - Lampe de op één na grootste detailhandel op confectiegebied in Nederland. Sindsdien is de firma echter sterk uitgebreid. In maart 1973 werd het filiaal van Lampe op de Nieuwendijk te Amsterdam verplaatst naar de Kalverstraat.

Het hoofdkantoor van de P & C-Lampe groep, bevindt zich in Rijswijk (Z.H.) en men heeft ook nog een kantoor in Zwitserland. In het jaarverslag van de firma uit 1989-1990 staat vermeld dat er in totaal 122 vestigingen zijn, te weten:

- * **Peek & Cloppenburg B.V.** met **39** vestigingen in Nederland;
- * **Somebody** met **7** vestigingen;
- * **Lampe Modehuis B.V.** met **22** vestigingen;
- * **Mac en Maggie B.V.** met **38** vestigingen in Nederland, **4** in België en **1** in Duitsland en tenslotte
- * **P.&C.-C.V.** in België met **11** vestigingen.

Helaas staat er in hetzelfde jaarverslag eveneens te lezen: *“Het teleurstellende resultaat van de Lampe-divisie heeft ertoe geleid, dat in het nu lopende boekjaar het besluit is genomen de exploitatie van deze keten definitief te beëindigen.”*

Toen uiteindelijk de Lampe-zaken niet meer rendabel bleken te zijn, en besloten werd deze van de hand te doen, is het aan Hans Lampe ^(VII.97) te danken, dat er zeer gunstige condities zijn verkregen bij de verkoop aan het projectontwikkelingsbedrijf “Wolters & Schaberg”.

Ook de filialen van Mac & Maggie zijn van de hand gedaan. Per 1 januari 1996 zijn zij overgenomen door Basilicum B.V. (handelend onder de naam The Sting Modes), een zelfstandig gerenomeerd grootwinkelbedrijf in merkkleding uit Tilburg.

Hiermee is de geschiedenis van de firma Lampe afgelopen. De vestigingen zijn intussen verkocht en de naam "Lampe Nederland" komt in de Nederlandse confectiewereld niet meer voor, want het moederhuis te Sneek was al in 1919 opgeheven en ook de afgescheiden firma Lampe uit de Spuistraat in Den Haag is op 1 mei 1984 geliquideerd en verkocht.

Kledingzaak was niet uit rode cijfers te krijgen

Lampe verdwijnt na ruim anderhalve eeuw

Van onze verslaggever RIJSWIJK — Een van de oudste kledingzaken in Nederland, Lampe, verdwijnt. De moedermaatschappij P&C Groep gaat de 22 vestigingen in het land sluiten. De 250 mensen die er werken zullen in andere winkelformules van de groep een baan krijgen aangeboden. Er vallen dus geen ontslagen, zo verzekert de raad van bestuur.

Lampe is al jaren een puurloosgeval. Ondanks openvolgende reorganisaties en formule-wijzigingen bleef het moederhuis „Op de een of andere manier wilde het elkaar niet lukken”, zegt woordvoerder J. Tuuw. Hij omschrijft Lampe als een zaak voor de „modische vrouw van rond de 35”. Bij de consument had Lampe al langer de naam van „tutzaak”.

Tuuw wil niet zeggen hoeveel jaarlijks op Lampe woek werden toegelegd. „De verliezen waren in ieder geval te groot om er mee door te blijven gaan. Wat we ook deden, het bleef onacceptabel”.

De meeste van de 22 vestigingen zullen definitief worden gesloten en worden afgevoerd. Sommige zaken kunnen worden omgebouwd tot een filiaal van Peek & Cloppenburg, de gespecialiseerde kinder-, heren- en damesmode-zak, die beter aanslaat bij het publiek. Volgens Tuuw bestaan dit soort plannen voor vier Lampe-vestigingen, maar zekerheid daarover heeft hij niet.

Met de sluiting van de 22 filialen komt definitief een einde aan Lampe Modabus. Het kledingbedrijf toppe-

Een filiaal van Lampe in Hilversum.

Foto: Piet Vermeert

richt in 1934 bestuit ruim anderhalve eeuw. Twee telgen uit de familie Lampe stichtten vennootschappen in Amsterdam en Rotterdam. Vele tientallen jaren later vormden ze samen een inkoop-combinatie. In 1964 mondde dat uit in

een fusie van de twee familie-ondernemingen. Vijf jaar later volgde de fusie met Peek & Cloppenburg, ook een oud kledingbedrijf. De geschiedenis van P&C gaat terug tot het jaar 1893, toen de

broers Th. Peek en H. Cloppenburg in Rotterdam de verloop van stoffen ter hand namen.

De nieuw gecombineerde Peek & Cloppenburg-Lampe, waarin Vindex International inmiddels een belang heeft verworven van 25 procent, groeide nit tot een van de grootste detailhandelsorganisaties in Nederland, met formules als Peek & Cloppenburg (46 filialen) en Mac & Maggie (30 filialen en vestigingen in België). Met de groei van het concern nam de betekenis van Lampe af. Een aantal jaren geleden werd de naam Lampe al de concenterman. Met de sluiting van de laatste 22 zaken is de onderneming compleet.

Door het besluit zullen de investeringsmogelijkheden voor de andere delen van de groep worden vergroot, zo stelt P&C. Dat betekent, dat de onderneming in verstandig tempo kan uitbreiden in Nederland en andere landen, met name België.

De Peek & Cloppenburg-formule wordt verder bijgeweid. Zo werkt het concern aan een zeer ingrijpende verbouwing in Amsterdam en Londen, en wordt volgend jaar een filiaal in Dordrecht worden geopend. Na het succes van de Peek-formule in België onderzoekt het bedrijf of er ook mogelijkheden zijn voor uitbreiding in Frankrijk.

Mac & Maggie heeft nu vier winkels in België. In september wordt de vijfde in Leuven geopend. Dit bedrijf kijkt nu ook naar uitbreiding. Verderere mogelijkheden tot internationalisatie worden onderzocht.

Volkskrant
31 maart 1990

Hoofdstuk XI

De nazaten van Hermann Heinrich Lampe (IV.14).

De firma's: B. Henr. Lampe en

Gebrs. Lampe Spuistraat te Den Haag.

Nu een iets gedetailleerder verhaal over het gezin van de jongste mede-oprichter der firma, Hermann Heinrich Lampe ^(IV.14). Hij was in 1839 gehuwd met Julianna Genovefa Rahe. Over deze laatst genoemde kan vermeld worden dat haar vader eigenlijk Bernhard Georg Schütte heette doch Rahe werd genoemd. Het kwam namelijk in de Grafschaft Lingen, waartoe Mettingen behoorde, herhaaldelijk voor dat de familienaam per generatie veranderde. Er heerste namelijk een wonderlijk rechtsgebruik. Bij de "Hereboeren", aldaar "Colon" genoemd, ging het erfrecht van de boerderij over op het *jongste* kind, ongeacht of dit een zoon of een dochter was. De gedachte die hier achter school en waardoor dit gewoonterecht was ontstaan, was de volgende:

*Hermann Heinrich
Lampe (IV.14)
1811-1899*

Men redeneerde dat de ouders bij hun leven voldoende gelegenheid hadden de toekomst van hun kinderen te verzorgen. Op de laatst geborene rustte echter de plicht om voor de ouders te zorgen op hun oude dag. Daar men op oudere leeftijd niet van de boerenhofstede wilde vertrekken, werd deze dan ook vererfd aan de *jongste* spruit, waardoor de ouders van een rustige en veilige oude dag waren verzekerd. Wanneer dit jongste kind een dochter bleek, dan werd zij de "Colona" en bij haar huwelijk werd de echtgenoot "Colon" en kreeg de meisjesnaam van zijn vrouw. Hierdoor komt het voor, dat in vele families van "hereboeren" de familienaam bij het laatst geboren kind soms per generatie wisselt.

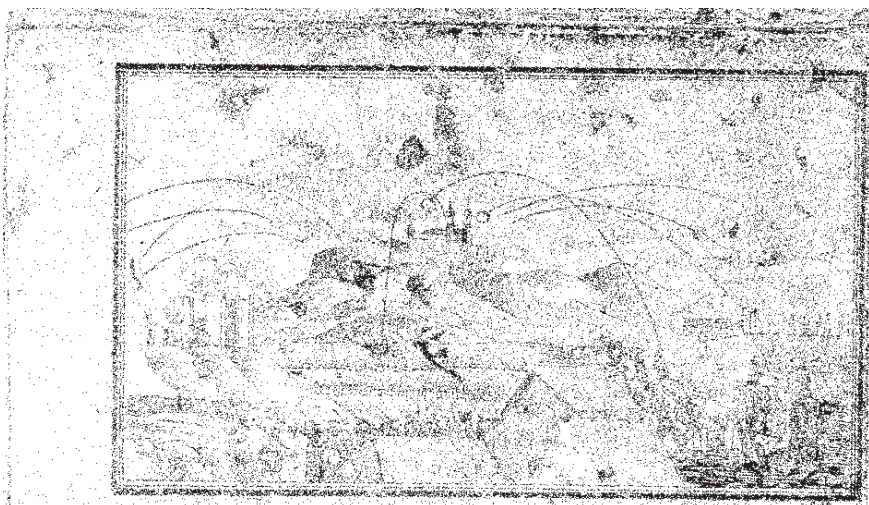
Een mooi voorbeeld hiervan komt in de familie Voss voor, want er woonde in Mettingen een “Colona Voss” die in eerste echt verbonden werd met een zekere jongen genaamd “Bahr”, welke laatst genoemde daardoor “Colon Voss” genoemd werd.

De “rijk” gehuwde echtgenoot “Bahr” stierf echter kinderloos en zijn weduwe hertrouwde met Johannes Henricus Weller, die daardoor op zijn beurt “Colon Voss” werd. Ook dit huwelijk bleef kinderloos en na korte tijd kwam dit maal de vrouw te overlijden. Johannes Weller bleef toen “Colon Voss” en bij zijn hertrouwen met Anna Catharina Stegemann, werd dit echtpaar dus Voss genoemd. Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren, te weten twee zonen, *Hermann Heinrich (Weller)* en *Bernard Georg (Weller)* genaamd en drie meisjes. Zij allen ontvingen de naam Voss, met als gevolg, dat bij deze nazaten wel de naam Voss werd gebruikt, maar er geen druppel “Vossen-bloed” door hun aderen stroomt.

*De boerenhofstede van Colon Hermann Heinrich Lampe (IV.14),
Neuenkirchenerstraße, Mettingen.*

Foto: Rickelmann

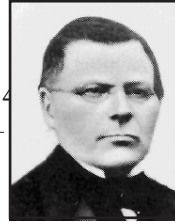
Achterzijde kasboek

Voorzijde kasboek

Omslag van het kasboekje van Hermann Heinrich Lampe (IV.14) 1811-1899. Dit boekje nam hij mee om zijn verkopen te noteren toen hij als koopman langs de deur ging. Het boekje is gebruikt van 1843 - 1860. (Archief: Bernard Gerhard Lampe VII.146)

Hermann Heinrich Lampe (IV.14)

1811-1899

Bernard Heinrich (V.53) firma B.Henr. Lampe
1844-1885

Frans Hermann (VI.85) firma B.Henr. Lampe

Leo Lambertus (VI.89) firma B.Henr. Lampe

Carolus Augustus (V.54) Kurort/kegelbaan
Confectie in Kiel en Stettin. (Oost-Duitsland)
1846-1897

Carl Otto (VI.93)

Heinrich Ernst (VI.95)

Gerhard Felix (VI.96)

Bernard Gerhard (V.56) Lampe Spuistraat, Den Haag.
1852-1929

Hermann (VI.100)

Walter (VI.102) Firmant

Victor (VI.104) Firmant

Eugenius (VI.105) Priester

Martin (VI.106) Opperhoutvester Indonesië

Joseph (VI.107) Geëmigreerd naar USA

Theodoor (VI.108) Priester

Herman Joseph (V.57) 1857-1917

Hermann Gustav (VI.109) Arts

Bernard Heinrich Lampe

De oudste zoon uit het gezin Lampe-Rahe ^(IV.14) zou een eigen levensweg kiezen. Deze Bernard Heinrich Lampe ^(V.53) werkte oorspronkelijk bij de firma Gebrs. Lampe te Sneek, waar hij het vak leerde. Een paar huizen verwijderd van de firma Lampe, waar Bernard Heinrich werkte, bevond zich de zaak van de firma Schrakamp, die eveneens in textiel handelde. De familie Schrakamp was ook uit Mettingen afkomstig. Eén van de telgen uit dit geslacht, Georg Schrakamp, gehuwd met Maria Anna Schröder, woonde reeds in 1848 in Bolsward met zijn gezin. Uit dit gezin kwamen tien kinderen voort, waaronder: Hermann Heinrich Schrakamp (1779-1870) welke de zaak van Schrakamp te Leeuwarden bezat, Johann Gerhard Schrakamp (1805-1866) gehuwd met Anna Catharina Augusta Stockmann (1816-1898), handel drijvende te Bolsward en Lambertus Schrakamp (1816-1902), gehuwd met de schoonzuster van zijn broer Maria Josepha Stockmann (1821-1873), die de zaak te Sneek beheerde. Beide laatstgenoemde meisjes Stockmann waren volle nichten van Amalia Stockmann, de echtgenote van Johannes Benedictus Lampe ^(IV.13).

*Bernard Heinrich
Lampe (V.53)
1844-1885*

De familie Schrakamp had reeds vroeg de Nederlandse nationaliteit verkregen met het gevolg dat de dochter van Lambertus Schrakamp, Maria, in 1853 in Sneek als Nederlandse geboren werd. Het was deze Maria, waarmee Bernard Heinrich Lampe ^(v.53) zich in 1874 in de echt verbond.

Hij was weliswaar met een Nederlandse vrouw getrouwd, maar tevens met iemand die zijn geboortegrond, zijn taal, de gewoontes en gebruiken van de familie Lampe en het werk door en door kende. Of deze Bernard Heinrich Lampe ^(v.53) nu vond dat in de firma Lampe, door de vele familieleden die er in werkten, de spoeling te dun werd, of door de invloed, druk of hulp van zijn schoonvader (lees eventueel zijn vrouw) een eigen wegging kiezen, zal wel een raadsel blijven, maar het is een feit dat hij in 1875 een eigen firma stichtte onder de naam “B.Henr. Lampe”, gevestigd in de Nauwe Burgstraat no.11, te Sneek.

In een brief van januari 1875 schreef hij zijn cliëntèle dat hij:

“Van nu af aan voor eigen rekening den Handel in Manufacturen, Bedden en alles wat tot het vak behoort zal voortzetten”.

maar ook:

“Evenals vroeger zal ik ook nu de vrijheid nemen U Ed. geregeld te komen bezoeken met eene sortering mijner artikelen, waarop het mij hoogst aangenaam zal zijn uwe waarde orders te ontvangen”.

B.Henri.Lampe, Nauwe Burgstraat, Sneek

Niet alleen zijn zaak groeide en bloeide maar ook het kindertal. Een jaar na zijn trouwen in 1875 wordt de stamhouder Frans Hermann ^(VI.85) geboren. In 1877 ziet Josepha Maria Theresia ^(VI.86) het levenslicht. Zij trouwde in 1898 met Joannes Antonius Bervoets, later mede directeur van de firma Gebr. Bervoets, een firma met een confectiefabriek in Sneek (later in Rotterdam) en detailzaken in geheel Nederland.

*Frans Hermann
Lampe ^(VI.85)
1875 - 1940*

Een jaar later, in 1878, wordt Julianna Maria ^(VI.87) geboren die in 1907 trouwde met Bernard Noordman, stichter van herenconfectiezaken in Hilversum en Bussum. Daarna, in 1880, Ida Maria ^(VI.88) die ongehuwd blijft. De tweede zoon, Leo Lambertus ^(VI.89) wordt in 1882 geboren en tot slot in 1884 Agatha Maria ^(VI.90), die slechts zestien jaar oud zal worden.

Toen Agatha ^(VI.90) één jaar en haar moeder net 32 jaar oud was, kwam na een korte ziekte Bernard Heinrich ^(V.53) plotseling te overlijden op de leeftijd van 40 jaar. Anna Maria Lampe-Schrakamp bleef met zes kinderen achter, waarvan de oudste 10 jaar was.

Men verwachtte dat zij haar handen vol zou hebben aan de opvoeding van dit zestal en men zei tegen haar: “Marie, nu doe je zeker de zaak aan de kant?” Maar zij gaf als antwoord: “Ik heb twee jongens en goed personeel, ik peins er niet over.” Haar jongens waren tien en twee jaar oud. Ze moest naast de huishouding nog heel wat jaren een zaak leiden voordat ze deze kon overdragen aan de volgende generatie. Het lukte haar, daarin bijgestaan door baas Brok, die het recht van procuratie had en zich met de dagelijkse leiding bezig hield. Met deze daad was zij één van de eersten die de ongeschreven tiötten-wet doorbrak, welke een vrouw verbood invloed uit te oefenen op het zakelijk beheer.

Oorspronkelijk had Bernard Heinrich Lampe ^(V.53) in de Burgstraat een winkelbedrijf in manufacturen, maar al in het begin van de 20e eeuw werd in dit pand uitsluitend het grossiersbedrijf uitgeoefend, voornamelijk in wollen en katoenen weefsels. De etalages van het pand werden toen verhuurd aan de daarnaast gelegen firma Bervoets.

Het was circa 1910, toen begonnen werd met het confectioneren van artikelen voor de industrie, aanvankelijk op de bovenste verdieping van het pand aan de Burgstraat, maar vanaf 1934 op het terrein van de vroegere confectiefabriek van Bervoets. Van de twee zonen uit dit gezin van Bernard Heinrich Lampe ^(V.53) was Frans Hermann Lampe ^(VI.85) meer industrieel gericht dan zijn broer Leo Lambertus Lampe ^(VI.89). Leo was daarentegen meer een handelaar, die een korte periode de boeren aan huis bezocht heeft, maar later buitenlandse agenturen verwierf en o.a. technische weefsels verkocht voor het bedrukken van papier en katoen.

*Frans Hermann
Lampe (VI.85)
1875-1940*

*Leo Lambertus
Lampe (VI.89)
1882-1938*

Links/onder:

*Het bedrijfspand van de
Firma B.Henr.Lampe.*

*Bernard Henri
Lampe (VII.122)
1905-1984*

*Hermann Gerbrand
Lampe (VII.123)
1908-1962*

Omstreeks 1938 treden ook Bernard Henri Lampe ^(VII.122) en Hermann Gerbrand Lampe ^(VII.123) in de zaak. In het grossiersbedrijf werd toen onder andere kaasdoek verkocht aan de boeren. Later kwamen er zuivelfabrieken, waardoor de verkoop van deze kaasdoeken flink toenam. Samen met afzet van vilten kussentjes om op te knielen voor de kerk, vormde dit de feitelijke stap naar de industriële toepassing van textiel. De melkpoeder, die ook weer later in grote hoeveelheden werd geproduceerd, moest tijdens het indrogingsproces afgevangen worden. Dit gebeurde d.m.v. wollen filterzakken. En zo maakte men al snel toepassingen voor het filteren van o.a. de productie van meel, cacao, cement en zeepoeder. De ontwikkelingen gaan steeds door. Later richtte men zich ook op de high-tec industrie, waarvoor filters gefabriceerd worden om het stof in de produktieruimten weg te filteren.

Na de verhuizing van 1934 kreeg Frans ^(VI.85) veel meer vierkante meters produktieruimte en Leo ^(VI.89) kon in het oude winkelpand weer een detailzaak opzetten. In 1957 werd het winkelpand door architect Heldoorn uit Leeuwarden verbouwd. De nieuwe winkel moest aan alle eisen van die tijd voldoen, en zo werd Philips ingeschakeld om advies uit te brengen over de verlichting. In een periodiek van Philips van oktober 1958, staat een uitgebreide beschrijving van technische gegevens en afbeeldingen van de etalage en de verkoopruimten. Het totaal geïnstalleerde elektrische vermogen kwam toentertijd overeen met dat van een industriële onderneming.

Fa. Lampe Nauwe Burgstraat te Sneek, na de verbouwing in 1957.

In deze geheel verbouwde winkel werden damesstoffen en bruidskleding verkocht. Tot omstreeks 1970 heeft deze detailzaak naast de fabriek bestaan en is toen overgenomen door Modehuis H.B. uit Leeuwarden. Men had de winkel verhuurd aan de Brenninkmeijers. Toen de zaak na de overname opnieuw werd ingericht, was men verrast te zien, dat voor het pand een bestelauto van Gebrs Lampe uit Enschede stond. Wat men toen niet wist was, dat Modehuis H.B. samen met de firma Voss tot 1964 had deelgenomen aan de inkoopcombinatie van Gebrs. Lampe.

Instructie voor het meisjes personeel van de fa. B.H.Lampe.

---

1. Iemand die steeds z'n best doet wordt gewaardeerd.
2. Het ligt dus geheel aan U zelf, wilt Gij gewaardeerd worden, "Ja" dan "Neen".
3. Hoe bereikt u dit? Werkt steeds door, praat niet, zet ook geen groot verhaal op touw over pietluttigheden, hieraan heeft niemand behoefte. Doe Uw werk correct, zoals het moet.
4. Wanneer U de volgende regels opvolgt geeft dit U niet alleen voldoening, maar helpt U mee iets tot stand te brengen, waaraan ook Uw belangen verbonden zijn.
5. Zorgt door Uw correct gedrag het werken voor U en anderen tot een genoegen te maken.
6. Wees zuinig op de U verstrekte schorten en mutsen. Zij beschermen Uw kleding en Uw haar tegen stof en dienen met zorg te worden gewasschen.
7. Wilt Uw schort en kleding steeds op Uw nummer hangen.
8. In een bedrijf waar mannelijk en vrouwelijk personeel werken, moet alles orderlijk toegaan. Wil daaraan meewerken zoowel tijdens het werk, in de gangen, als bij het in en uitgaan van de fabriek.
9. U maakt alleen gebruik van de WC's met de aanduiding "Dames". Zorgt ervoor dat deze ruimten netjes en schoon blijven en dat de spoeling niet verstopt.
10. Zorgt steeds precies op tijd aanwezig te zijn en begin eerst Uw toilet te maken wanneer de klok het tijdstip van het einde heeft aangegeven.
11. Uw loon wordt op het einde der week zonder enige korting uitgekeerd. Een rentezegel wordt dan gelijktijdig in Uw kaart geplakt.
12. Zorgt steeds gezond te zijn, maar, voor het geval U ziek wordt, laat het dan daadelijk aan het kantoor weten. In die gevallen valt U onder de uitkering van de ziektewet. Dat is:
  - * De eerste drie dagen van elk ziektegeval géén loon.
  - * De verdere dagen 80% van Uw loon.
13. Zodra U weer gezond zijt en aan 't werk gaat; wordt Uw volle loon weer uitbetaald.
14. Naast de vrije Zaterdagmiddag, wordt eens per jaar in de maand Augustus vakantie gegeven. Voor elke twee maanden die u dan in dienst zijt geweest, krijgt u een vacantiedag met behoud van Uw volle loon.
15. Vrije dagen voor een speciale gelegenheid of feestje kunnen slechts bij hooge uitzondering worden gegeven. Vraagt zoiets dus alleen wanneer het Uw ouders of broers of zussen betreft.
16. U prettig werk toewenschend.

Uw Patroon.

Instructie voor het personeel omstreeks 1910.

Na 1945 kwam de ene vol-synthetische vezel na de andere beschikbaar. In dit jaar treedt ook Johan Jozef Lampe ^(VII.128) toe in de onderneming. Bij het vervaardigen van textiel voor industriële toepassing, kan inmiddels gekozen worden uit een 20-tal synthetische vezelsoorten en als men dan weet dat elke compositie eventueel in mono- multi- en stapelvezel te maken is en niet meer alleen geweven, gebreid of gevilt maar nu ook chemisch- en thermisch gebonden, en poreus gecoat, dan wordt de juiste keuze voor een bepaalde toepassing specialistenwerk. Zo'n specialist is Maarten (Martinus Nicolaas Lampe ^{VIII.128}), die, nadat Jan (Johannes Antonius Maria Lampe ^{VIII.109}) in 1995, uit de zaak is getreden, als eerste alléén de leiding voortzet.

Johan Jozef Lampe
(VII.128)
1920-

Thans is de grote algemene belangstelling voor het milieu een toeneemende stimulans om afvalprodukten af te filteren, te ontwateren, te zeven op korrelgrootte, enz. De toekomst ziet er dan ook zeer florissant uit. Een greep uit het assortiment zoals dat vandaag de dag geproduceerd wordt, is:

Filterdoek, filterzakken, centrifugezakken, manchetten, zeefbanden, transportbanden, vruchtenperszakken, kaasdoeken, zeefgaas, gestanste vilt delen (o.a. voor orthopedisch schoeisel), bouwviltstroken, enz. enz.

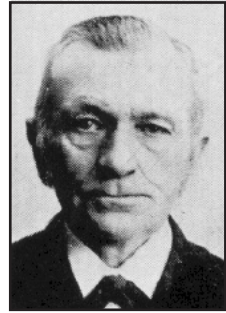
*Johannes Antonius
Maria Lampe (VIII.109)*
1936-

*Martinus Nicolaas
Lampe (VIII.128)*
1950-

Carolus Augustus Lampe

Carolus Augustus ^(V.54) was oorspronkelijk wel in de firma werkzaam, doch zijn voorliefde ging, net als bij zijn vader, meer uit naar het landbouwbedrijf. Na zijn huwelijk in 1873 met Maria Hettlage, nam hij van zijn ouders het grondgebied “Overgünne” over en begon daar in datzelfde jaar met het bebouwen ervan. Hij ontdekte toen, dat in het grondwater en in de beken *zwavel* zat. Hij verbouwde de boerderij tot Kurort met kegelbaan.

*Carolus Augustus
Lampe (V.54)
1846-1897*

Ondanks de benaming van “Mettingen Bad”, kreeg het kurort toch meer bekendheid door zijn kegelbaan; alleen Carolina Maria Hettlage, echtgenote van Carolus Augustus ^(V.54), werd in de volksmond “Bad Marie” genoemd.

Kursaal Bad Mettingen

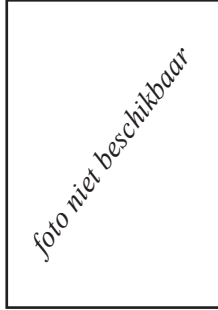
Foto: Rickelmann

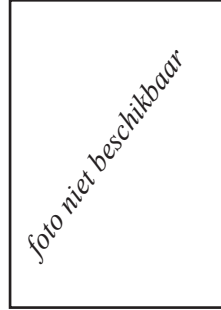
Drie van zijn kinderen, Carl Otto ^(VI.93), Heinrich Ernst ^(VI.95) en Gerhard Felix ^(VI.96) gingen weer in de textiel werken. Zij zouden echter niet naar Holland trekken maar naar het oosten van Duitsland om daar confectie detailzaken in Kiel en Stettin te openen.

*Carl Otto
Lampe (VI.93)
1877- ?*

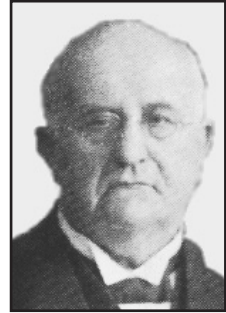
*Heinrich Ernst
Lampe (VI.95)
1881- ?*

*Gerhard Felix
Lampe (VI.96)
1883- ?*

Bernard Gerhard & Hermann Joseph Lampe

Zoals we in hoofdstuk II gezien hebben zijn twee van de zonen van Hermann Heinrich ^(IV.14) t.w.: Bernard Gerhard ^(V.56) en Hermann Joseph ^(V.57) in de firma werkzaam gebleven totdat zij zich bij de splitsing in 1911 afzonderden en voor eigen rekening, buiten de gezamenlijke inkoopcombinatie om, de firma Gebrs. Lampe in de Spuistraat te Den Haag, voortzetten. Hermann Joseph ^(V.57) was medefirmant doch had geen opvolgers.

*Bernard Gerhard
Lampe (V.56)
1889-1968*

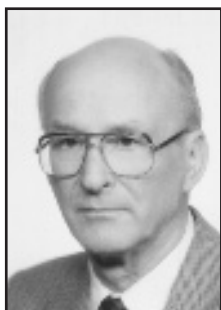
In de zesde generatie Lampe's werd de directie gevoerd door: Walter ^(VI.102) en Victor ^(VI.104), in de zevende generatie door: Victor Gregor ^(VII.142), Franciscus Hermanus ^(VII.144) en Bernard Gerhard ^(VII.146). Doordat er na hen geen opvolgers waren, zijn de zakelijke activiteiten van deze Lampe's in 1984 beëindigd.

*Walter Lampe
(VI.102)
1889-1968*

*Victor Lampe
(VI.104)
1891-1971*

*Victor Gregor Lampe
(VII.142)
1921-*

*Franciscus Hermanus
Lampe (VII.144)
1924-*

*Bernard Gerhard
Lampe (VII.146)
1927-*

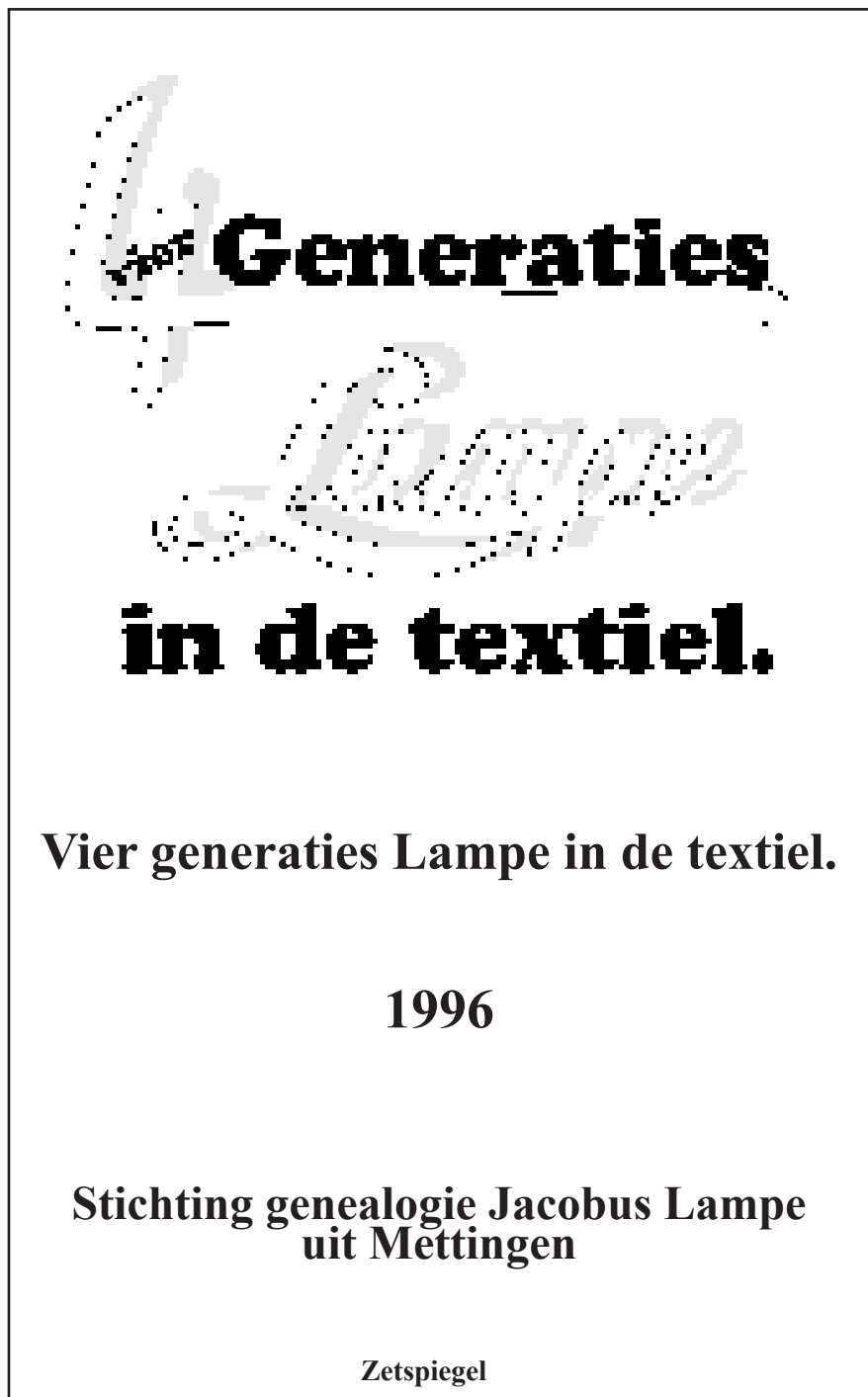

Gebrs. Lampe, Spuistraat 8 Den Haag

Gebrs. Lampe Spuistraat 's-Gravenhage. Foto uit 1898.

witrand (Papier)

22.9 cm

22.9 cm

23.6 cm

Vier generaties Lampe in de textiel 1996

rug

DUIZEND SCHILDERS....

één REMBRANDT

Wie een penseel kan vasthouden kan schilderen, maar daardoor is nog niet iedereen een Rembrandt. Wie een naald kan hanteeren, kan japonnen maken, maar daarmee is nog niet iedereen een Poiret. Ook onze positie op het gebied van dameskleding is uniek! Bij ons vindt U een apart genre, fijn en luxueus, maar bescheiden in prijs. Onze jarenlange ervaring is een garantie voor afwerking, binnen en buiten.

Wij zijn erin geslaagd dit voorjaar een collectie bijeen te brengen, die alles slaat, ook wat de prijzen betreft. Komt U morgen toch eens binnenlopen. Het verplicht U werkelijk tot niets en U zult tevreden zijn over Uw bezoek!

Voor Voorjaar en Zomer 1935:

*Natuurlijk
Eerst
blijken
bij*

AMSTERDAM

-

UTRECHT

-

ROTTERDAM

Advertentie uit 1935

NABESCHOUWING

Wanneer wij terugblikken op de geschiedenis van de vier generaties Lampe in de textiel, dan kunnen wij anno 1995 vaststellen dat er niet veel van de zakelijke activiteiten meer over is. Er zijn oorzaken aan te wijzen voor de achteruitgang van deze activiteiten, die niet alleen voor de firma Lampe gelden, maar voor de confectie-detailhandel in het algemeen. Maar voordat op deze oorzaken wordt ingaan, maken wij eerst een stap terug in de geschiedenis om het verschil in het marktmechanisme van toen en nu te kunnen begrijpen.

We hebben gezien dat eind 18e eeuw schuchtere pogingen werden gedaan om geconfectioneerde kleding te verkopen. Voorheen werd de kleding door een kleermaker of tailleur vervaardigd. We meldden dat de firma Lampe vanaf 1885 damesconfectie in haar assortiment opnam in de vorm van mantels, blouses en rokken. Het vooraf produceren van op maat gemaakte kleding bracht langzaam een nieuw verschijnsel teweeg, namelijk het begrip “**mode voor iedereen**”. We moeten bij het begrip mode denken aan gebruik van materiaal, kleur en model. Pas veel later spelen hierbij de factoren *tijd* en *prijs* een steeds grotere rol.

Dit was echter nog niet het geval aan het begin van de 20e eeuw. De detailhandel van de Nederlandse damesconfectie betrok zijn goederen van oudsher voor het overgrote deel uit Duitsland. Niet alleen omdat Duitsland de grootste damesconfectie-industrie bezat, maar bovendien omdat de Duitse maten beter geschikt waren voor de Hollandse vrouw, dan b.v. die uit Frankrijk. De grootconfectie (japonnen, mantels en kinderkleding) werd voornamelijk uit Berlijn gehaald, terwijl het tricotgoed uit Apolda, een fabrieksstadje 6 km ten noordoosten van Weimar werd betrokken. Door de toenmalige economische malaise in Duitsland was het zaken doen vanuit Nederland een zeer lucratieve bezigheid.

Gezien het feit dat onze familie de taal goed sprak en de cultuur goed kende, deden wij daar ons voordeel mee. Dit heeft zo geduurd tot in de dertiger jaren van de 20e eeuw.

Het merendeel van deze industrie was in joodse handen en de fabrikanten werden door de Neurenbergse nazi-wetten gedwongen te emigreren, ofwel hun fabrieken te sluiten. Hierdoor kreeg de Nederlandse damesconfectie-industrie een kans en zou uitgroeien tot een zeer belangrijke tak van het Nederlandse bedrijfsleven.

Vóór de Tweede Wereldoorlog stond het voor kinderen van eigenaren van bedrijven min of meer vast, dat zij een functie, meestal die van directeur, in het bedrijf van hun vader zouden krijgen. Er werd toen niet gevraagd of de desbetreffende persoon daar wel geschikt voor was, er de kwaliteiten voor bezat en, wat misschien nog belangrijker was, er zijn liefde en voorkeur aan zou kunnen geven. Hierdoor zijn dikwijls de verkeerde mensen op de verkeerde plaatsen terecht gekomen, met als gevolg dat de leiding niet altijd efficiënt, flexibel en vanuit een duidelijke toekomstvisie, eensgezind op marktontwikkelingen kon inspelen. Dit is typerend voor familiebedrijven en is ook bij de firma Gebrs. Lampe een factor van betekenis geweest.

Het begrip “mode” is in de loop der jaren veranderd van een elitaire aangelegenheid, tot een zaak voor iedereen en het gevolg was, dat de kledingmarkt veel gevarieerder en moeilijker voorspelbaar werd. Fabrikanten verenigden zich, teneinde sterker te staan als groep ten opzichte van de detaillisten. Op initiatief van Mr. Koetsier, is in 1947/'48 de NEVEC opgericht (Nederlandse Vereniging van de Confectieindustrie).¹

¹De NEVEC heeft bestaan tot 1984 en is toen gefuseerd met de FENECON, waarin de confectie- en de tricot- ondernemingen samen zijn ondergebracht.

Zij stelde eenzijdige regels op o.a. aangaande de leveringsvoorwaarden en het recht van retournering van hun goederen, waaraan de detaillisten zich hadden te houden.

De behoefte aan een onafhankelijk instituut voor de coördinatie van de modegegevens voor de textiel- en kledingindustrie groeide in de jaren na de Tweede Wereldoorlog, omdat het maken van modieuze, en dus gewilde kleding, steeds grotere risico's met zich mee bracht. Men was er van overtuigd, dat de modetrend voor een bepaald seizoen geen willekeurig gegeven was, maar altijd - soms direct, soms pas later - aanwijsbare oorzaken had. Om te proberen deze oorzaken te voorzien en daarmee risico's zoveel mogelijk uit te sluiten, werden in de jaren '50 in verschillende Europese landen Mode-instituten in het leven geroepen. Het eerst gebeurde dit in Frankrijk, waar Albert Lempereur een instituut voor damesmode begon, een paar jaar later gevolgd door Duitsland met een instituut voor herenmode. In 1957 werd het Nederlandse Instituut voor damesmode opgericht, een half jaar later gevolgd door eenzelfde instituut voor de herenmode. Ieder van deze groepen had een eigen werkgroep, welke regelmatig vergaderde onder leiding van een voorzitter en een betaalde stylist. Ondergetekende is tot 1972 voorzitter geweest van de Werkgroep van het Nederlandse Instituut voor de damesmode, met als "mensen van het eerste uur" naast zich: Constance Wibaut, Cecile Kanteman en de heren L. Stork en Louis Tiessen. In deze groep was Constance Wibaut, van huis uit mode-journaliste en illustratrice, de betaalde styliste, later opgevolgd door Alwin Eberlé en na diens dood, in 1969, door Günther Frank. Het was de taak van deze werkgroepen, de fabrikanten van informatie te voorzien aangaande de door hen te ontwerpen collecties.

Hun gegevens werden verzameld in halfjaarlijkse prognoses, waarin verwachte tendensen in kleuren, stofsoorten en belijningen werden behandeld. De toeleveringsbedrijven, zoals de stoffen- en verfindustrie, dienden reeds lang van tevoren geïnformeerd te worden, want het proces tussen de onbewerkte grondstof als katoen, wol of synthetische vezels en het uiteindelijke kledingstuk dat de consument in de winkel ziet hangen, neemt zo'n twee jaar in beslag.

De werkgroep, of liever de stylist, probeert uit te vinden wat voor evenement de wereld tussen nu en twee jaar bezig zal gaan houden. Denk bijvoorbeeld aan een Olympiade, waar een bepaald land met zijn folklore aan verbonden is.

De werkgroep van het Nederlands Instituut voor de Damesmode werkte samen met gelijkwaardige buitenlandse organisaties. Regelmatig hield zij contact met het Duitse mode-instituut, teneinde op de vergadering, die twee maal per jaar in Parijs onder voorzitterschap van Albert Lempereur werden gehouden, met een zelfde mening naar voren te komen. Aan deze vergadering werd deelgenomen door, in alfabetische volgorde: België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Spanje, Tsjechoslovakije en Zwitserland.

Een leuk voorbeeld van zo'n prognose, is die naar aanleiding van het "Tweede Vaticaanse Concilie". Dit evenement zou artikelen in de geïllustreerde pers ten gevolge hebben. Er zouden regelmatig foto's van de hogere geestelijkheid uit het Vaticaan in de pers verschijnen en de nuances van paars en purper gingen de kleurenpagina's overheersen. Dit zijn beide tinten, die in de mode zelden of nooit succes hebben geboekt. In dit geval durfde men het echter aan, ze als modekleur te lanceren; en met goed gevolg.

Ook voor de belijning werden prognoses gesteld, doch die waren minder dwingend dan die voor kleuren en stoffen. Een couturier kon bij het uitbrengen van zijn collectie tegen alle prognoses ingaan, maar dat was dan zijn eigen risico en in het geval dat hij succes oogstte, was dat dan ook een eclatant succes. Een voorbeeld hiervan is de “New Look” van Dior in 1947 geweest. Dior bleek een mode-psycholoog bij uitstek te zijn. Hij had voorzien, dat na jaren van textielschaarste, men graag modellen zou kopen waarin overdadig veel stof verwerkt was.

De op deze wijze verkregen modevoorlichting werkte goed en zowel fabrikanten als detaillisten haalden er hun voordeel uit. Er zouden echter andere factoren gaan meespelen: zo ondervond de Tilburgse wolindustrie een zware concurrent vanuit Italië. De fabrikanten daar konden in het seizoen veel sneller naleveren, en al was hun kwaliteit dan ook minder goed, de factor TIJD speelde in toenemende mate een belangrijke rol.

Tussen de jaren 1965 en 1970 vindt er een mentaliteitsverschuiving bij het publiek plaats. De invloed van de Haute Couture verminderde duidelijk, ondanks de krampachtige pogingen van Parijs. Men stoorde zich steeds minder aan de, door de Haute Couture aangegeven, modelijnen: men ging dragen wat men zelf leuk vond. Men creëerde zijn eigen mode. De markt was hierdoor minder goed beheersbaar en de risico's werden steeds groter.

De stoffenindustrie uit Tilburg had hier sterk onder te lijden. Er werden langzamerhand steeds meer fabrieken gesloten. Enerzijds door de grotere concurrentie vanuit het buitenland, maar ook de familiäre redenen die ik aan het begin van deze beschouwing heb genoemd, speelden hier een rol.

Een andere factor waardoor de confectiefabrikanten het moeilijker kregen, waren de veel goedkopere arbeidskrachten uit de Oriënt, de factor GELD dus.

De detailhandel had daar aanvankelijk nog geen nadelige gevolgen van ondervonden. In tegendeel: de detailbedrijven expandeerden en er werden overal nieuwe filialen geopend, We zien dit ook in de geschiedenis van “4 generaties Lampe in de textiel”.

De ontwikkelingen duiden erop, dat specialisatie in de markt van de chique damesconfectie geen duidelijke toekomst had. Er vond een verschuiving plaats van chique kleding naar vrijetijdskleding. De firma Gebrs. Lampe anticepeerde hierop, door in zee te gaan met een fusie-partner om daarmee het assortiment te kunnen uitbreiden met herenconfectie.

In de negentiger jaren van deze eeuw komt er verandering in de drang naar expansie en marktverbreding. Onmerkbaar is dat al in het begin van de tachtiger jaren begonnen, om zich later, in de negentiger jaren, in een versneld tempo voort te zetten. Ondanks de groeiende welstand lopen de uitgaven die aan kleding besteed worden, terug. In 1980 werd nog 7% van het netto besteedbare inkomen van huishoudens aan kleding uitgegeven, in 1991 was dat 5% en in 1994-'95 slechts 4%.

Als reactie hierop, en om de klant tot meer besteding aan te zetten, woedt er in de kledingbranche een prijzenoorlog om te overleven. Er wordt o.a. gestunt met acties als "twee halen, één betalen". In dit prijsgeweld zullen naar verwachting zelfstandige detaillisten sneuvelen, maar ook de ketens zullen niet ongeschonden uit de strijd komen. In 1995 verdwijnt de ene confectiezaak na de andere.

De schrijver van dit boekje heeft deze neergang in de confectie niet meer daadwerkelijk als mede-eigenaar/directeur meegemaakt. Toen in 1971, na de fusie tussen Lampe en Peek & Cloppenburg, het hoofdkantoor in Rijswijk werd gevestigd, is hij met vervroegd pensioen gegaan. Toch is hij, zij het op afstand, de ontwikkelingen blijven volgen. Ontwikkelingen, die de loop der gebeurtenissen verklaren. Een complex van oorzaken, die hebben geleid tot het sluiten van textielbedrijven zoals o.a. die van de "Gebrs. Lampe", een firma die meer dan 150 jaar heeft bestaan.

Geschreven door Ernst Lampe (VII.93)

Bronnen:

“Die Tiötten im Handel und Wandel” door H.Rickelmann

“Mettingen im Wandel der Zeiten” door H.Rickelmann

Uit eigen archief en de archieven van vele behulpzame familieleden.

Uitgegeven door:

Stichting Jacobus Lampe uit Mettingen.

De plaatjes in dit hoofdstuk komen uit een boekje dat Lampe Eindhoven na de oorlog aan haar klanten gaf, toen zij nog in haar tijdelijke onderkomen gehuisvest was. Tevens wordt hierin de opening aangekondigd van het gerestaureerde gebouw aan de Nieuwe Berg 16 te Eindhoven.

*Wij hebben geen
papegaaien in onzen dienst.*

U winkelt langer dan vandaag en dan weet U uit de diverse magazijnen, hoe de papegaaien-stemmetjes tegen U zeggen: „O, wat beeldig, Mevrouw, wat kleedt dat prachtig af!“ En bij de volgende cliënte is het weer net zool!

Neen maar, dan is 't bij ons gelukkig anders. Daar wordt als grond-principe gehuldigd, dat voor elk geval een individuele keuze moet worden gedaan. Dan haalt de verkoopster uit de groote collectie, wat naar haar geschoold oordeel het beste voor U zal zijn. En bij het passen geeft zij haar walgemeenden raad en zij wijst op wat er moet gebeuren. Want het valt nu eenmaal niet te ontkennen: elk figuur heeft zijn speciale eischen inzake model, kleur, inzake dessin of stof.

Uw vertrouwen is bij ons in goede handen. Wij willen niet verkoopen, wij willen tevreden klanten. Daarom:

Voor Zomer 1935:

*Natuurlijke
Eerst
lijken
bij*

Volledige sortering
Falcon-, Big Ben- en
Selecta-mantels

AMSTERDAM

ROTTERDAM

UTRECHT

Advertentie uit 1935

Index

A

Agatha Maria Lampe (VI.90)	159
Aloys Alexander Wilhelm Lampe (VII.101)	109, 111, 144
Amalia Bernhardina Agnes Maria Lampe (VI.80)	50, 58
Amalia Maria Lampe (V.49)	29
Anna Johanna Lampe (V.50)	29
Anton Georg Lampe (V.41)	22, 28, 29, 31, 37, 48, 62, 76, 79, 81, 119
Anton Gerhard Lampe (VI.33)	171, 179
Antonius Silverius Lampe (VII.90)	79
August Bernhard Lampe (VII.106)	57
August Paul Lampe (VI.61)	27, 54, 59, 61, 65, 66, 87, 143
August Wilhelm Petrus Lampe (VII.99)	107, 144
Augusta Maria Lampe (VI.41)	26

B

Bartel	
Ernst Bartel	150
Benedictus Aloysius Lampe (VII.114)	144, 150
Benedictus Bernardus Lampe (V.47)	22, 29, 31
Benedictus Johannes Lampe (VI.75)	56, 104, 107, 144, 149, 150
Benedictus Robert Lampe (VI.60)	53
Berghaus	
Gerhard Heinrich Berghaus	13
Bernard Arnold Lampe (VI.39)	25, 26, 27, 49
Bernard Cornelius Lampe (V.31)	37, 43
Bernard Gerhard Lampe (V.56)	18, 32, 35, 43, 49, 61, 65, 168
“Raoun Gierd”	
(Bijnaam Bernard Gerhard Lampe (V.56)	18
Bernard Gerhard Lampe (VII.146)	5, 68, 169
Bernard Heinrich Lampe (V.53)	32, 157, 158, 159, 160
Bernard Henri Lampe (VII.122)	162
Bernardina Alida Geertruida Maria Lampe (VII.104)	5, 104, 111
Bernardus Hermanus Jacobus Lampe (VII.79)	79
Bernhard Cornelius Lampe (V.31)	25, 31, 48, 49, 50, 59
Bernhard Gerhard Lampe (IV.10)	15, 16, 25, 26, 37, 43
Bernhard Ludgerus Lampe (VI.66)	55, 65, 66, 143
Bervoets	
Joannes Antonius Bervoets (VI.86)	159

Boecker	
Angela Maria Boecker (V.45)	31
Brecheisen	
Catharina M. Petronella Lampe-Brecheisen (VIII.49)	5
Brenninkmeijer	
Anton Heinrich Brenninkmeijer	29
August Brenninkmeijer	16
Bernard Brenninkmeijer	27
Clemens Brenninkmeijer	16, 26
Emma Brenninkmeijer (V.42.K.1)	84
Georg Brenninkmeijer	26
Gregor Brenninkmeijer	122, 147
Heinrich Brenninkmeijer	122
Hermann Leo Brenninkmeijer	5, 147
Joseph Gerhard Brenninkmeijer	29
Julius Brenninkmeijer	122
Leo Brenninkmeijer	122, 147
Maria Angela Brenninkmeijer (V.41)	28, 31, 79
Breukers	
Rudolf Marie Josef Breukers (VII.103)	148, 150
Brickwedde	
Karl August Brickwedde (VI.69)	59
Brink	
Maria Antonette ten Brink (IV.10)	16, 25
Brok	
Baas Brok	160

C

Carl Alexander Jozephus Lampe (VIII.73)	5, 82
Carl Gerhard Lampe (VII.92)	79
Carl Otto Lampe (VI.93)	167
Carolus Augustus Lampe (V.54)	32, 34, 166
Clemens August Lampe (VI.36)	171, 186, 188
Clemens Hermann Lampe (V.37)	171
Crusemeijer	
Catharina Crusemeijer (I.2)	14

D

Drontmann	
Beatrix Sybille Geertruida Drontmann-Lampe (VIII.9)	5

E

Eberhard Franz Lampe (VII.94)	143, 148, 150
Eberlé	
Alwin Eberlé	191
Elisabeth Anne Lampe (VI.64)	67
Elisabeth Maria Bernhardina Lampe (VII.108)	109
Ernst Lampe (VII.93)	5, 143, 148, 151, 195

F

Flottow	
Bernhard Georg Flottow	25
Christina Johanna Flottow (V.47)	29, 31
Hermann Flottow	25
Maria Pauline Flottow (V.31)	25
Theresia Maria Flottow (V.45)	28, 31, 50
Franciscus Hermanus Lampe (VII.144)	169
Frank	
Günther Frank	191
Frans Hermann Lampe (VI.85)	159, 160, 162
Franz Lampe (VI.68)	55, 59, 65, 66, 143, 150
Frederik August Lampe (VII.115)	150
Friederich Georg Lampe (VI.74)	54, 57

G

Galen	
Dhr. van Galen (reclame-chef)	113
Geertruida Maria Bernhardina Lampe (VII.10)	148
Georg Max Lampe (VI.63)	54
Gerard Henri Lampe (VII.59)	181
Gerard Lampe (VII.31)	183
Gerhard Felix Lampe (VI.96)	167
Gerhard Hugo Lampe (VI.31)	174, 175
Gerhardus Carolus (IV.12)	171
Gerhardus Jacobus Augustinus Lampe (VII.60)	186
Goossens	
Anna Catharina Goossens (VI.36)	186, 188
Jacques Goossens	186
Gregorius Hermann Lampe (V.17)	174, 179
Guido Franz Lampe (VII.96)	143, 150

H

Hans Franz Lampe (VII.97)	150, 151
Heinrich Ernst Lampe (VI.95)	167
Henri Herman Lampe (VII.61)	186, 188
Herman Joseph Henri Lampe (VIII.45)	188
Herman Joseph Lampe (V.57)	32, 35
Hermann August Lampe (V.46)	21, 22, 29, 31, 40, 49, 50, 56, 57, 58, 61, 65
Hermann Gerbrand Lampe (VII.123)	162
Hermann Gustav Lampe (VI.109)	52
Hermann Heinrich Lampe (IV.14)	15, 16, 18, 35, 38, 43, 52, 153
Hermann Joseph Lampe (V.57)	43, 49, 52, 168
Hertha Maria Theresia Lampe (VIII.29)	5
Hettlage	
Carolina Maria Hettlage (V.54)	34, 166
Hildegard Paula Maria Lampe (VII.111)	111, 149
Hubertus Julius Lampe (VI.77)	56, 58
Hugo Arthur Lampe (VII.53)	175
Hugo Ernst Lampe (VII.49)	175
Hugo Max Lampe (VII.51)	175

I

Ida Maria Lampe (VI.88)	159
-------------------------	-----

J

Jacobus Hubertus Aloysius Lampe (VII.62)	186
Jacobus Lampe (I.2)	13, 15
Jan Gerard Lampe (VIII.49)	188
Johan Jozef Lampe (VII.128)	5, 165
Johann Anton Lampe (V.14)	174
Johann Felix Lampe (VI.27)	174
Johann Hermann Anton Lampe (IV.6)	171, 174
Johann Hermann Heinrich Lampe (III.7)	15, 171
Johannes Antonius Maria Lampe (VIII.109)	5, 165
Johannes Benedictus Lampe (IV.13)	15, 16, 21, 28, 31, 38, 40, 41, 67, 76, 87, 122, 148, 157
Joseph Maria Lampe (VIII.35)	183, 185
Josepha Maria Theresia Lampe (VI.86)	159
Josephus Hendricus Alexander Lampe (VII.91)	79, 81
Juliana Clementine Lampe (VI.44)	26, 27
Juliana Maria Lampe (VI.69)	58
Julianna Maria Lampe (VI.87)	159
Julius Lampe (V.45)	22, 28, 29, 31, 40, 49, 50, 53, 56, 57, 61

K

Kallen	
Margaretha Maria van der Kallen (VI.57)	63
Kanteman	
Cecile Kanteman	191
Karel Bernard Lampe (VI.48)	171
Koetsier	
Mr. Koetsier	190
Köning	
Maria Anna Theresia Köning (IV.6)	174
Krusemeijer	
A.J. Krusemeijer	174

L

Lempereur	
Albert Lempereur	191
Leo Antonius Maria Lampe (VII.63)	186
Leo Lambertus Lampe (VI.89)	159, 160, 162
Linden	
Willem van der Linden	150

M

Maria Ludovica Lampe	13
Martinus Nicolaas Lampe (VIII.128)	165
Mentink	
Aleida Johanna Mentink (VI.56)	63
Mestrum	
Anna Maria Wilhelmina Lambertina Mestrum (VII.59)	181

N

Noordman	
Bernard Noordman (VI.87)	159

P

Paping	
Carl Johannes Paping	147
Paula Anna Maria Lampe (VI.79)	50
Peskens	
Johannes Theodorus Antonius Peskens (VI.87.k.10)	5
Peter John Robert Lampe (VIII.71)	81
Poelmans	
Henrica Johanna Maria Lampe-Poelmans (VIII.35)	5

R

Rahe

Julianna Genovefa Rahe (IV.14)	16, 31, 153
Ronald Jan Arnold Lampe (VIII.72)	81
Rudolf Joseph Lampe (VI.76)	57
Rudolf Lampe (VII.107)	57

S

Scheepers

Ida Maria Scheepers (VI.33)	179
-----------------------------------	-----

Scholl

Servaes Scholl	107
----------------------	-----

Schrakamp

Anna Maria Schrakamp (V.53)	32, 159
Georg Schrakamp	157
Hermann Heinrich Schrakamp	157
Johann Gerhard Schrakamp	157
Lambertus Schrakamp	157, 158

Schröder

Emma Amalia Schröder (V.42.K.1)	122
Maria Anna Schröder	157

Schütte

Bernhard Georg Schütte	153
------------------------------	-----

Silver Georg Lampe (VII.81)	79
-----------------------------------	----

Silverius Georg Lampe (VI.56)	62, 63, 76, 79
-------------------------------------	----------------

Stockmann

Amalia Stockmann	157
Anna Catharina Augusta Stockmann	157
Maria Amalia Stockmann (IV.13)	16, 28
Maria Josepha Stockmann	157

Stork

L. Stork	191
----------------	-----

Susante

Jan van Susante	149, 150
-----------------------	----------

Syen

Godfried Syen	107
---------------------	-----

T

Theresia Elisabeth Lampe (V.42)	84
---------------------------------------	----

Tiessen

Louis Tiessen	191
---------------------	-----

Tjillen

T.W.A. Tjillen	180
----------------------	-----

V

Verhey

Hendricus Nicolaus Antonius Verhey (VII.111)	149
Nicolaus Antonius Verhey (VII.111)	150
Victor Gregor Lampe (VII.142)	169
Victor Lampe (VI.104)	168
Vincenz Georg Lampe (VI.57)	62, 63, 76, 79, 81, 181

Voss

Bernardina Bertha Voss (V.46)	22
Bernhard Georg Voss	25, 31
Bernhardina Bertha Voss (V.46)	29, 31
Bertha Maria Voss-Lampe (VI.52)	119
Carl Aegidius Voss	31
Georg Voss	143
Leo Voss	143

W

Walter Lampe (VI.102)	168
Wibaut	
Constance Wibaut	191
Wilhelm Heinrich Lampe (VI.73)	56, 104, 105, 144, 150
Winter	
Dhr. de Winter	188

Afbeeldingen register

A

Alida Jacoba Maria Lampe-Mooyman (VI.75)	106
Amalia Maria Lampe (V.49)	30
Angela Johanna Lampe (V.50)	30
Anton Georg Lampe (V.41)	28, 38, 48, 62
Anton Gerhard Lampe (VI.33)	179, 181
Antonius Silverius Lampe (VII.90)	80
August Paul Lampe (VI.61)	54, 61, 66, 145
Augusta Maria Lampe (VI.41)	26

B

Benedictus Aloysius Lampe (VII.114)	146
Benedictus Bernardus Lampe (V.47)	29
Benedictus Johannes Lampe (VI.75)	56, 66, 146
Benedictus Robert Lampe (VI.60)	53
Berkemeijer	
Wilhelmina Sophie Berkemeijer (V.57)	35
Bernard Arnold Lampe (VI.39)	25, 49
Bernard Cornelius Lampe (V.31)	25, 38, 48
Bernard Gerhard Lampe (V.56)	35, 168
Bernard Gerhard Lampe (VII.146)	169
Bernard Heinrich Lampe (V.53)	32, 157
Bernardus Hermanus Jacobus Lampe (VII.79)	80
Bernhard Ludgerus Lampe (VI.66)	55, 66
Brenninkmeijer	
Amalia Maria Brenninkmeijer-Lampe (V.49)	84
Anton Heinrich Brenninkmeijer (V.49)	30
Clemens Brenninkmeijer	26
Georg Brenninkmeijer	26
Gregor Brenninkmeijer	122
Herman Gregor Brenninkmeijer	122
Hermann Brenninkmeijer	147
Joseph Gerard Brenninkmeijer (V.50)	30
Leo Brenninkmeijer	122
Maria Angela Brenninkmeijer	28
Breukers	
Rudolf Marie Josef Breukers (VII.103)	146

C

Carl Alexander Jozephus Lampe (VIII.73)	82
Carl Otto Lampe (VI.93)	167
Carel Gerhard Lampe (VII.92)	80
Carolus Augustus Lampe (V.54)	34, 166
Clemens August Lampe (VI.36)	186

E

Eberhard Franz Lampe (VII.94)	145
Ernst Lampe (VII.93)	145

F

Flottow	
Theresia Maria Flottow	28
Foto: Begraffenis Prins Hendrik	94
Foto: Boerenhofstede Hermann Heinrich Lampe (IV.14)	154
Foto: De eigen besteldienst van het Haags Modehuis	92
Foto: De was opgehangen op het dak Haags Modehuis	110
Foto: Diner naar aanleiding van het 100 jarig bestaan Gebrs. Lampe	100
Foto: Feest Amstelhotel, Amsterdam 1934.	99
Foto: Gebrs. Lampe, 's Gravenhage uit 1898.	170
Foto: Giedlaumus te Mettingen	41
Foto: Hannie, Bernie en Alida	106
Foto: Kasboekje Hermann Heinrich Lampe (IV.14)	155
Foto: Kopie van de orginele openingsbalans uit 1834	17
Foto: Kursaal Bad Mettingen	166
Foto: Logo gebrs. Lampe	18
Foto: Marskramer met kiepe, opname uit 1899.	12
Foto: Meerderjarigheidsverklaring Hugo Ernst (VII.49)	176
Foto: Naturalisatie-akte van Julius Lampe	51
Foto: Nijmegen Grote Markt	76
Foto: Riedenstrasse no. 7 Osnabrück	58
Foto: Studio opnamen bij Philips 1948	114, 116
Foto: Wat doe je tijdens de bezetting?	108
Foto: pag 56 uit adresboek van Sneek 1910/1911	180
Franciscus Hermanus Lampe (VII.144)	169
Frans Hermann Lampe (VI.85)	159, 160

Franz Lampe (VI.68)	55, 66, 145
Frederik August Lampe (VII.115)	146
Friederich Georg Lampe (VI.74)	57

G

Georg Max Lampe (VI.63)	54
Gerard Lampe (VIII.31)	183
Gerhard Carolus Lampe (IV.12)	172
Gerhard Felix Lampe (VI.96)	167
Gerhard Henri Lampe (VII.59)	181
Gerhard Hugo Lampe (VI.31)	175
Goossens	
Anna Catharina Goossens (VI.36) 186	
Guido Franz Lampe (VII.96)	145

H

Hans Franz Lampe (VII.97)	145
Harry Maria Lampe (VIII.32)	183
Heinrich Ernst Lampe (VI.95)	167
Henri Herman Lampe (VII.61)	188
Herman Joseph Henri Lampe (VIII.45)	188
Hermann August Lampe (V.46)	22, 29, 40, 56, 61
Brief, geschreven door Herman August Lampe (V.46)	88
Hermann Gerbrand Lampe (VII.123)	162
Hermann Gustav Lampe (VI.109)	52
Hermann Heinrich Lampe (IV.14)	32, 52
Hermann Joseph Lampe (V.57)	35, 52
Hettema	
Elisabeth Alida Isabella Hettema (VI.39)	49
Hettlage	
Carolina Maria Hettlage (V.54)	34
Hildegard Paula Maria Lampe (VII.111)	149
Hubertine Anna Ernestine Lampe-Timmermans (VI.61)	61
Hubertus Julius Lampe (VI.77)	56
Hugo Arthur Lampe (VII.53)	175
Hugo Ernst Lampe (VII.49)	175
Hugo Max Lampe (VII.51)	175

J

Jan Gerard Lampe (VIII.49)	188
Johan Jozef Lampe (VII.128)	165
Johann Felix Lampe (VI.27)	174, 176
Johanna Geertruida Maria Lampe (VII.113)	106
Johannes Antonius Maria Lampe (VIII.109)	165
Johannes Benedictus Lampe (IV.13)	22, 38
Joseph Maria Lampe (VII.35)	183
Josephus Hendricus Alexander Lampe (VII.91)	80, 81
Juliana Clementine Lampe (VI.44)	26
Juliana Emilia Lampe (V.43)	30
Julius Lampe (V.45)	28, 40, 53, 61

K

Kallen

Margaretha Maria van der Kallen (VI.57)	63
Krant: "Groene Amsterdammer" van 17 juli 1948	113
Krant: Textielhandel van 3 augustus 1948	115
Krant: Verslag in het Parool van 9 juli 1948	115

L

Leo Lambertus Lampe (VI.89)	160
-----------------------------------	-----

M

Maria Amalia Stockmann (IV.13)	22
Martinus Nicolaas Lampe (VIII.128)	165
Mentink	
Aleide Johanna Mentink (VI.56)	63

P

Pand A.G. Lampe te Sneek	180
Pand B. Henr. Lampe	159, 161
Pand B. Henr. Lampe, Nauwe Burgstraat 11 te Sneek	33
Pand C.A. Lampe, Tilburg 1867.	187
Pand Fa. Lampe Nauwe Burgstraat te Sneek	163
Pand Gebrs. Lampe Spuistraat 8 Den Haag	47
Pand Gebrs. Lampe Alkmaar, geopend 1959.	130
Pand Gebrs. Lampe Amstelveen, geopend 1961	132

Pand Gebrs. Lampe Apeldoorn, geopend 1961	140
Pand Gebrs. Lampe Arnhem, geopend 1949	135
Pand Gebrs. Lampe Breda, geopend 1958	137
Pand Gebrs. Lampe Eindhoven, geopend 1947	134
Pand Gebrs. Lampe Enschede, geopend 1959.	142
Pand Gebrs. Lampe, Grote Berg 16 te Eindhoven	133
Pand Gebrs. Lampe Hilversum, geopend 1951	126
Pand Gebrs. Lampe, Hoogstraat hoek Spui, te Rotterdam	60
Pand Gebrs. Lampe Leiden, geopend 3 maart 1951	136
Pand Gebrs. Lampe, Nieuwendijk te Amsterdam	44, 78, 95
Pand Gebrs. Lampe Nijmegen 1919	77
Pand Gebrs. Lampe Schiedam, geopend 1961	139
Pand Gebrs. Lampe, Witte de Witstraat te Rotterdam	102
Pand Gebrs. Lampe Zwolle, geopend 1960	141
Pand Gebrs. Lampe aan het Grootzand in Sneek	19
Pand Gebrs. Lampe na de bombardementen op Rotterdam	101
Pand Gebrs. Lampe te Zeist, geopend 1960.	131
Pand Gebrs. Lampe, Haarlem, opening 1952	128
Pand Gebrs. Lampe, Hoogstraat te Rotterdam. 1953	103
Pand Gebrs. Lampe, Nieuwe Binnenweg Rotterdam	102
Pand Gebrs. Lampe, Oude Gracht te Utrecht	86
Pand Gebrs. Lampe, Vredenburg te Utrecht	87, 127
Pand Gebrs. Voss, 's Hertogenbosch	121
Pand Gebrs. Lampe Heerlen, geopend 1959.	138
Pand Haags Modehuis in rouw gehuld	94
Pand Haags Modehuis, Hofweg 6 te Den Haag	89
Pand Haags Modehuis, Grote Markt/Spui te Den Haag	91
Pand Haags modehuis feestelijk gedecoreerd	93
Pand J.F. Lampe & Co, Leeuwarden	177
Pand Lampe Lange Hezelstraat te Nijmegen	182, 184
Pand Lampe van Welderenstraat Nijmegen	183
Pand Modehuis H.B. te Groningen	124
Pand Modehuis H.B. te Leeuwarden	123
Pand Modehuis H.Brennikmeijer te Leeuwarden.	84
Pand Philam confectie te Volendam	83
Pand Sneek Gebrs. Lampe aan het Grootzand	24
Pand Voss te Nijmegen	120
Peter John Robert Lampe (VIII.71)	81

R

Rahe

Julianna Genovefa Rahe (IV.14)	32
Ronald Jan Arnold Lampe (VIII.72)	81
Rudolf Joseph Lampe (VI.76)	57

S

Scheeper	
Ida Maria Scheepers (VI.33)	179
Schrakamp	
Anna Maria Schrakamp (V.53)	32
Schröder	
Hermann Georg Heinrich Schröder (V.42)	30
Schulte	
Heinrich Joseph Schulte (V.43)	30
Maria Emilia Schulte (V.56)	35
Silver Georg Lampe (VII.81)	80
Silverius Georg Lampe (VI.56)	63

T

Theresia Elisabeth Lampe (V.42)	30
Thiele	
Catharina Elisabeth Thiele (IV.12)	172

V

Verhey	
Hendricus Nicolaus Antonius Verhey (VII.111)	149
Victor Gregor Lampe(VII.142)	169
Victor Lampe (VI.104)	168
Vincenz Georg Lampe (VI.57)	63, 79
Voss	
Bernardina Bertha Voss (V.46)	22, 29
Bertha Maria Voss-Lampe (VI.52)	119
Gerhard Carl Voss (VI.52)	119
Joseph Leo Voss (VI.52.K.1)	120
Margaretha Maria Voss (VI.52.K.3)	120
Silver Georg Voss (VI.52.K.2)	120

W

Walter Lampe (VI.102)	168
Wilhelm Heinrich Lampe (VI.73)	56, 66, 146

*Ontworpen door
A.A. Lampe IX.52*

**De genealogie van de familie
Lampe uit Mettingen.**

In dit boek zijn meer dan 1500 familieleden geregistreerd. En dit losbladige systeem wordt steeds UP - TO - DATE gehouden. U kunt dit registratieboek bestellen bij onze familiestichting.

f 95,00

Sekretariaat: Mary Lampe
Buorren 10
8493 LE TERHERNE (Friesland)
Rabo Bank : 36.73.29.719
Postbankno. : 62 59 847
T.n.v.: Stichting Genealogie Jacobus Lampe
(Met vermelding van: "Registratieboek").